Št. 8 (1105) Leto XXIV
NOVO MESTO, četrtek,
22. februarja 1973

DOLENJSKI LIST

BREŽICE – Občinska konferenca ZMS bo na sestanku danes popoldne pretresala kandidatno listo za organe občinske konference ZMS v naslednjem mandatnem obdobju, o zborih mladih samoupravljavcev pa bosta poročala Franc Pacek in Ivan Glas.

RIBNICA – Danes popoldne bo seja občinske konference ZK, na kateri bodo razpravljali o mladini v luči sklepov 3. konference ZKJ, o programu dela in o stanju v nekaterih gospodarskih organizacijah.

KOČEVJE – Včeraj zvečer so na razširjeni seji občinskega komiteja ZK razpravljali o političnih razmerah v občini po pismu in 29. seji CK ZKS.

NOVO MESTO – V soboto bo ob 10. uri v dvorani vzgojnovarstvenega zavoda (Kristanova 12 a) občni zbor sindikalne organizacije Komunalnega podjetja Novo mesto.

DOBOVA – V soboto bo v Prosvetnem domu že nekajkrat odložena občinska pionirska konferenca. Predstavniki odredov bodo poročali o delu. Ob tej priložnosti si bodo udeleženci ogledali razstavo likovnih in drugih izdelkov šolarjev iz vse občine.

KOČEVJE – Na literarnem večeru v gimnazijski dvorani sta v ponedeljek brala svoja dela Dominik Smole in Taras Kermavner.

Novo krilo Laboda. Od prejšnjega četrtka je ptujska Delta sestavni del Laboda, kolektiv novomeške tovarne perila pa večji za 360 članov. Referenduma o pripojitvi Delte k Labodu se je udeležilo nekaj nad 700 glasovalcev (od 772 vpisanih) iz novomeškega in krškega kolektiva. Za pripojitev jih je bilo 460 ali 65,43 odst., proti je glasovalo 225 ali 32,01 odst., 10 glasovnic lani 2,56 odst. vseh pa je bilo neveljavnih. V Ptuju je za pripojitev k Labodu glasovalo 95 odstotkov zaposlenih. Na posnetku: referendum v Labodu. (Foto: S. Mikulan)

Pozdrav novinarjem

Danes dopoldne bo v restavraciji motela Otočec ob Krki 5. redna letna skupščina Združenja pokrajinskih časnikov in lokalnih radijskih postaj Slovenije, ki ima sicer svoj sedež v Celju. Člani so: GLAS iz Kranja, NOVI TEDNIK iz Celja, TEDNIK iz Ptuja, VESTNIK iz Murske Sobote in DOLENJSKI LIST iz Novega mesta. Včlanjene so tudi lokalne radijske postaje v Brežicah, Celju, na Jesenicah, v Radljah, Ptuju, Murski Soboti, Sevnici, Slovenj Gradcu, Šmarju, Trbovljah in Tržiču. Na skupščino so povabili tudi uredništvo PRIMORSKIH NOVIC iz Kopra, ki že nekaj let niso včlanjene v združenju.

Dejavnost združenja povezuje slovenska lokalna sredstva obveščanja, usklajuje njihova prizadevanja, da bi bila kos nalogam, ki so zdaj pred njimi, v precejšnji meri pa skrbi tudi za skupno oglasno in reklamno službo. Tako so na primer člani združenja, pa tudi združenje samo lani zbrali za nekaj več kot 694.000 din reklam. Zelo se je razširilo oglašanje proizvodnih in trgovskih podjetij v lokalnih radijskih postajah, ki so v zadnjih dveh letih prav po zaslugi združenja uredile svoje odnose z RTV Ljubljana in izboljšale svoj pravni položaj.

Na 5. skupščini združenja bodo razpravljali o teh in drugih nalogah in sklepali o bodočem delu. Po zboru si bodo novinarji in delavci uprav slovenskihlokalnih sredstev obveščanja ogledali novi tehnični oddelek ČZP Dolenjski list, obiskali pa bodo tudi Šentjernej in kartuzijo Pleterje. Udeležencem zbora, članom tovariških lokalnih uredništev in uprav – prisrčen pozdrav na Dolenjskem!

DOLENJSKI LIST

Zdravstvo še bolj na tesnem s cvenkom

Pričakovali so nekaj drugega, kot se je zgodilo. Zdravstveno zavarovanje kmetov v novomeški komunalni skupnosti, ki ga obračunsko vodijo posebej, čeprav je že leto dni združeno z delavskim zdravstvenim zavarovanjem, je minulo leto končalo s 180.000 dinarji presežka, zdravstveno zavarovanje delavcev pa s toliko izgube, da je skupni primanjkljaj sklada znašal približno 5,74 milijona novih dinarjev. To vsoto bo sklad moral poravnati letos, v že tako in tako težavnem stabilizacijskem letu.

Kje in kako varčevati, ko gre za človekovo zdravje, s tem zapletenim vprašanjem si je svet dolenjskih občin belil glavo minuli četrtek, danes pa si jo bo še izvršni odbor komunalne skupnosti.

Natančnejši lanski obračun, ki ga je svetu predložil direktor Zavoda za socialno zavarovanja Zvone Šušteršič, kaže v kratkem povedano, naslednje: Sklad zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov je imel lani za 1,49 odst. večje dohodke od predvidenih, o tem pa za 7,57 odst. večje izdatke od načrtovanih. Takemu razkoraku je seveda morala slediti izguba.
slediti izguba.

Skupnost zdravstvenega zavarovanja se je dolžna ravnnati po resoluciji o družbenoekonomski politiki. To pomeni, da ne bo smela zbrati več kot za 12,5 odst. več dohodkov kot lani. Ker pa se stroški v zdravstvu stalno večajo, bo z denarjem želo tesno.

Predvideno je, da bodo osebni dohodki zdravstvenih delavcev ostali nespremenjeni, več denarja pa bo namenjeno le za nadomestila in za neizbežne podražitve pri hrani, zdravilih, energetiki in komunalnih storitvah. Izvršni odbor namerava tudi preučiti, če bi veljalo spremeniti dosedanje oblike pogodbe z zdravstvenimi zavodi (pogodbe na „odprt račun") ter sprejeti nove. Vprašanje je še, če bo sploh mogoče zadržati obseg in kakovost zdravstvenih storitev ali pa bodo potrebni še kaki ukrepi, na primer večja udeležba (participacija) zavarovancev.

Zanimivo je, kaj predvidevajo glede dajatev kmetov. Svet dolenjskih občin soglaša, da je bolje, če povečajo prispevek od katastrskega dohodka za 3 odstotke – na skupno 33, kot pa da bi povečali prispevek na družinskega člana – glavarino od sedanjih 80 na 120 novih dinarjev, kot je bil prvotno predlog. Predvideno povečanje prispevka, ki ni pretirano (približno 12,5 odst.), morajo kmetje razumeti kot neizbežen ukrep, nujen zaradi podražitve zdravstvenih in drugih storitev, ne pa zaradi razširjanja zdravstvenih pravic, saj te dodatne pravice solidarnostno pomagajo plačati zaposleni delavci, ki so na to pristali z referendumom docembra 1971.

M. LEGAN

KOČEVJE: SVEČANO V SZDL

Občinska organizacija SZDL bo v okviru praznovanj dneva OF 27. aprila letos prvič svečano sprejela mladince, ki so dopolnili 18 let, v SZDL. Računajo, da bodo vsako leto tako sprejeli v organizacijo okoli 200 novih članov.

„SLAVČEK" SLAVI

Na odru prosvetnega društva Slavček na Veliki Dolini, ki praznuje letos 20-letnico obstoja, bodo v nedeljo, 25. februarja, nastopili tamburaši iz Velikega Obreža ter deset do dvanajst vaških godcev z diatonično harmoniko. Do sredine aprila se bodo zvrstile še druge prireditve: koncert moškega pevskega zbora iz Brežic, večer narodnozabavnih melodij z ansamblom Dobovskih pet, nekaj gostovanj ter domača predstava Finžgarjevega „Divjega lovca".

ZA FRITZOV POKAL

V soboto se je v Črmošnjicah pomerilo 24 smučarjev novomeškega Gozdnega gospodarstva in Novolesa iz Straže za 18. Fritzov pokal. V A kategoriji je zmagal Pirc pred Leganom in Bobnarjem (vsi GO Straža), v B kategoriji Medle (Novoles) pred Rustjo (GG) in Rebrnikom (Novoles), v C kategoriji pa Serini (GG) pred Knezom (GO Črnomelj) in Kuretom (GG). v skupni uvrstitvi je zmagalo GG pred Novolesom.

ŽELJA: KONCERTNI KLAVIR

V Novem mestu je v zadnjih letih veliko glasbenih prireditev, malone vselej pa se zboje za kvaliteto, ker ni dobrega klavirja. Tej zadregi so napovedali konec: kvaliteten koncertni klavir naj bi dobili z akcijo za denarne prispevke. Kot je prejšnji teden povedal ravnatelj glasbene šole Marjana Kozine – Ernest Jazbec, je pomoč v tej akciji med prvimi ponudila kulturna skupnost.

REKREACIJA NI VEČ POZABLJENA

Delo z odraslimi na igriščih, telovadnicah in drugod je bilo v Brežicah doslej prepuščeno le dobri volji telesno-vzgojnih delavcev. Občinski sindikalni svet je sklenil poskrbeti za nagrajevanje ljudi, vodij skupin za rekreacijo, in na sestanku, ki ga sklicuje danes popoldne s političnimi organizacijami in občinsko zvezo za telesno kulturo, bodo spregovorili o programu rekreacije v občini, njegovem financiranju in zgraditvi steze za TRIM.

SPOMENICA EDGARJU LAVOVU

V soboto dopoldne so predstavniki Cankarjeve brigade v samostanu Pleterje izročili nekdanjemu priorju, 92-letnemu Edgarju Lavovu spomenico v znak priznanja za pomoč pri napadu na belogardistično postojanko v Pleterjih. Ob 30. obletnici napada so se cankarjevci zahvalili patru, ker je pomagal brigadi, da je zapodila v beg belogardistično svojat.

»Vse sile za stabilizacijo«

V ponedeljek, 19. februarja, je bil za občinski praznik Črnomlja v gosteh Mitja Ribičič, član sveta federacije. Z njim je bil tudi Leopold Krese-Jošt, predsednik Gospodarske zbornice SRS. Najprej sta se mudila v Iskri Semič, popoldne prisostvovala dvema delovnima posvetoma v Črnomlju, zvečer se je Mitja Ribičič udeležil še svečane akademije v Prosvetnem domu.

Popoldne je imel Mitja Ribičič v Črnomlju posvet z občinskim družbeno političnim aktivom, kjer je zlasti poudarjal, da so prizadevanja za dosledno in učinkovito stabilizacijo naloga številka ena tako za gospodarstvo kot za družbeno politične organizacije.

„Priporočam tudi, da ostro obračunate z neupravičenim bogatenjem, goljufijo in drugimi podobnimi slabostmi, pri čemer je potrebno organizirati krepko in učinkovito davčno upravo. Prav tako pa se je treba energično upirati težnjam po uravnilovki in poskusom nekaterih, ki bi hoteli za slabo delo dobro plačilo. V sredstva, ki jih občani ustvarjajo s poštenim delom, se ne sme nihče vmešavati . ." je med drugim dejal Mitja Ribičič na tem pogovoru.

Ob 16.30 je sledil še posvet s predstavniki obkolpskih občin s slovenske in hrvaške strani, kjer so razpravljali o že doseženih uspehih pri sodelovanju, obenem pa nakazali vrsto možnosti, da bi se stiki še poglobili. Predvsem to velja za gospodarsko področje, turizem in sodelovanje med borci, medtem ko je sodelovanje med kulturniki in amaterskimi skupinami že zdaj na pohvalni ravni.

.R BAČER

V VSAKO HIŠO!

Knjižica, ki jo pred referendumom o podaljšanju samoprispevka v brežiški občini pripravlja uredniški odbor, bo izšla konec prihodnjega tedna. Vsebovala bo podroben pregled zbranega delovanja doslej in gradivo o tem, kaj vse se bo moralo v šolah še izboljšati, da bo mladi rod laže dohajal znanje, ki ga zahtevamo od njega. V brošuri bo obrazložena tudi nujna graditev zdravstvenega doma v Brežicah, za kar bodo namenili polovico samoprispevka.

Noči so zadnje dni sicer spet bolj mrzle, vendar ima sonce čez dan že dovolj moči, da na osojnih zaplatah zemlje spodbuja rast prvih zvončkov. Takole so jih v soboto nabirali otroci. Mar prvi šopki že naznanjajo, da se zima dokončno poslavlja? (Foto: Z. Šeruga)

VREME

Do konca tedna bo prevladovalo suho vreme z občasnimi pooblačitvami v srednji in vzhodni Sloveniji. Postopno se bo tudi otoplilo.

Na črnomaljski občinski praznik, 19. februar, so v tovarni kondenzatorjev v Semiču pričakali Mitjo Ribičiča, člana sveta federacije, številni predstavniki občinskih in krajevnih skupnosti. Ko je direktor Franc Košir gostom orisal razvojno pot kolektiva in nadaljnje načrte za rast podjetja, so si ogledali še proizvodnjo, kar kaže tudi naš posnetek. (Foto: R. Bačer)

tedenski mozaik

Ko je prišla v domovino prva skupina ameriških vojnih ujetnikov, ki so jih v Hanoju izpustili v skladu z določili vietnamskega sporazuma, se je vsa nacija zbrala pred televizorji, da bi opazovala sprejem. Nekateri izmed izpuščenih vojakov so bili v ujetništvu tudi po sedem let. Kasneje so v začetku tega tedna Severnovietnamci izpustili novo skupino 20 ujetnikov, kar so storili kot dokaz dobre volje ob Kissingerjevem obisku v Hanoju. Toda ujetniki, ki niso vedeli, da je to zgolj dobra volja njihovih „gostiteljev", so menili, da gre za kakšen trik in niso hoteli – zapustiti ujetniškega taborišča! Šele ko so prišli uradni ameriški predstavniki in jim pojasnili, da gre pravzaprav za izjemno izpustitev, ki ni bila predvidena (vsi ujetniki so dobili natančne roke, do katerih jih bodo izpustili), so le zapustili taborišče in odšli v svobodo . . .. nezaupljivost po dolgoletnem zaporu . . .

Nasprotno pa mora neka znanstvenica na silo zapustiti Indonezijo: Američanka Wyn Sargent, 42, ki se je poročila z domorodskim poglavarjem nekega plemena na Novi Gvineji samo zato, da bi lahko proučevala seksualno življenje divjakov, mora iz dežele, so sklenile oblasti, ki jim ni bilo všeč, da je bil zakon sklenjen samo iz znanstvenih pobud, ne pa iz ljubezni . . . konec romance s figovim listom . . .

Nekako istočasno pa so skoraj vsi časniki sveta objavili nenavadno novico, ki pa je bistveno pretresljivejša od pravkar omenjene: severno od Kalkute so tigri požrli 150 ljudi! To se sicer ni zgodilo v enem dnevu, marveč v nekaj zadnjih letih, je pa vseeno grozljivo . . . strah pred živalmi tudi v atomskem stoletju . . ..

Tačas pa si špekulanti v Zahodni Nemčiji in drugod zadovoljno manejo roke: z devalvacijo dolarja so zaslužili v nekaj dneh več sto milijonov „zelencev". Takole: najprej so prodajali bankam dolarje po ceni, ki je bila pod uradnim tečajem (pa so jih osrednje banke morale kupovati, da bi v skladu s sprejetimi obveznostmi zaščitile ameriško valuto), po devalvaciji pa so jih odkupili nazaj – ampak po bistveno nižji, najmanj deset odstotkov, ceni . .. veseli dan za denarne špekulante, ki pa so morali imeti (in so tudi imeli) milijarde, da so lahko opravili tako kupčijo . ...

Posrednik se umika

Republika prepušča več denarja gospodarstvu, ki bo, znatno okrepljeno, lahko bolje in bolj samoupravno skrbelo zase – z dogovarjanjem

Da bo leto 1973 v resnici prelomno, stabilizacijsko, dokazujejo ukrepi za uresničevanje temeljnih ciljev resolucije o družbeno ekonomski politiki in razvoju Slovenije, s katerimi je bila te dni seznanjena naša javnost. Ukrepi nameravajo uresničiti to, kar deklarativno oznanjamo že več let: da je potrebno porabo spraviti v okvire možnosti in da si ne moremo privoščiti več, kot ustvarimo.

Da živimo, v celoti gledano, na „preveliki nogi", je že dolgo znano, a vendar ni bilo storjenega nič takega, kar bi korenito omejilo porabo in odpravljalo nesorazmerja. Nasprotno, splošna in skupna poraba se je večala hitreje kot družbeni proizvod, v zadnjih letih celo s stopnjo od 24 do 28 odstotkov. Taka nezdrava rast in nedoslednost je imela lahko eno samo nadaljevanje: nove, še večje ekonomske težave in družbene probleme.

Republiški izvršni svet je pod novim vodstvom prelomil z dosedanjo prakso predvsem s svojo odločitvijo, da mora poraba naraščati počasneje kot družbeni proizvod in da je treba okrepiti gospodarstvo s tem, da mu več pustimo. Le tako bo to gospodarstvo lahko po samoupravni poti prevzemalo obveznosti, „država" pa se bo umikala s svojo dosedanjo posredniško vlogo.

Rezultat takega stališča je predlog letošnjega republiškega proračuna, ki se bo, če ga bo skupščina sprejela, povečal le za 8,6 odstotka (na 1,32 milijarde N din), kar je najmanj v dolgi vrsti zadnjih let. Če to primerjamo z nominalno rastjo družbenega proizvoda, predvideno za letos (18 odst.), vidimo, kako pomembno se menja dosedanje razmerje. Družbeni proizvod bo razen tega naraščal tudi hitreje od osebnih dohodkov (na zaposlenega je predvideno 12-odstotno povečanje – nominalno), vse to pa bo vodilo h tako željeni krepitvi gospodarstva in njegove reproduktivne sposobnosti.

Seveda tako skrčen proračun (ki pa daje za socialno zaščito precej več kot lani) ne bo mogel pokriti vseh obveznosti. Predvsem bo zmanjšal tako imenovane posege v gospodarstvo, za kar je letos predvideno le 762 milijonov novih dinarjev ali 38 odst. manj kot lani. Skupni zahtevki za te posege so znašali kar 1600 milijonov. Toda gospodarstva zato ne bodo pustili na cedilu. Ker se sorazmerno zmanjšuje splošna poraba, mu bodo ukrepi več pustili, zato pa bo moralo samo prevzeti nekatere obveznosti (promet, železnice), ker se nanašajo na sestavni del gospodarstva in je zato taka pot urejanja prav gotovo boljša.

V obrazložitvi ukrepov je rečeno, da se bo delež gospodarstva v delitvi bruto dohodka povečal od 80,9 odst. v letu 1971 na 84,3 odst. letos. S tem bo gospodarstvu ostalo več kot 760 milijonov din in če upoštevamo še počasnejšo rast osebnih dohodkov, bo oboje pripomoglo do tega, da se bo akumulacija gospodarstva povečala kar za eno tretjino. To bo omogočilo gospodarstvu precejšen dodaten „maneverski prostor", poslovna uspešnost pa bo bolj kot doslej odvisna od organiziranosti in sposobnosti gospodarstva samega. To pa je tisto, čemur pravimo „vzeti usodo v svoje roke" in kar nujno sledi iz naše samoupravne družbene usmeritve.

MARJAN LEGAN

TELEGRAMI

ŽENEVA – Tukaj se je začela konferenca, na kateri sodelujejo predstavniki 22 držav, ki bodo razpravljali o razorožitvi. Sovjetska zveza in Združene države Amerike, ki izmenoma predsedujeta sestanku, sta pozvali LR Kitajsko, naj pošlje svojega predstavnika na to konferenco.

TEL AVIV – Januarja letos so dosegli rekorden izvoz izraelskih obdelanih diamantov. Izvozili so jih za 41,7 milijona dolarjev, kar je za dobro tretjino več kot lani v istem mesecu.

OB UKINITVI NOČNE PEKE (IZ PAVLIHE)

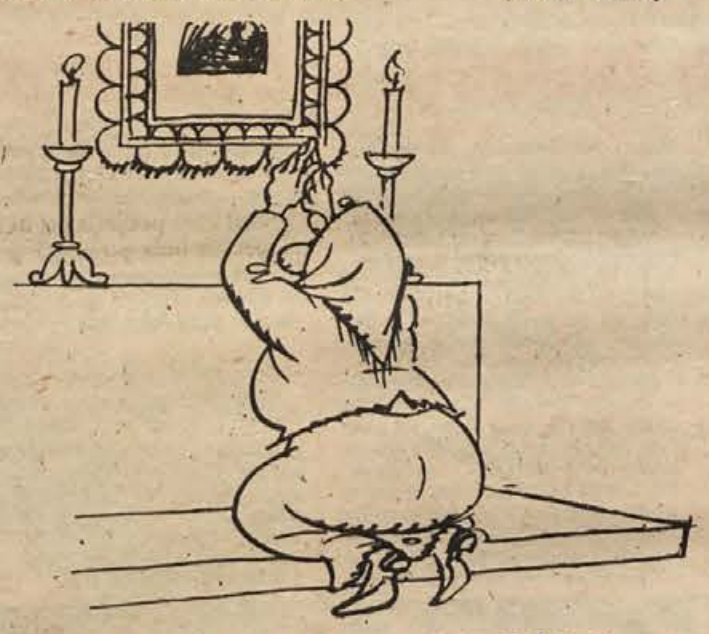

— Daj nam danes naš vsakdanji včerajšnji kruh . . .

PRAGA – Med pristajanjem na praškem letališču Ruzyne je strmoglavilo sovjetsko potniško letalo Tu-154, pri čemer je izgubilo življenje najmanj 77 ljudi. Dokončnih podatkov o številu žrtev še ni, prav tako pa oblasti, ki so takoj uvedle preiskavo, še niso sporočile imen ponesrečenih. Nesrečo je pr eživelo 22 ljudi, med njimi skoraj vsa posadka. Za zdaj še ni znano, zakaj je letalo strmoglavilo. Nekateri očevidci trdijo, da je letalo začelo goreti, ko je bilo še v zraku. V letalu so bili po dosedanjih podatkih samo potniki Sovjetske zveze in Češkoslovaške. Na sliki: letalo tipa Tu-154, kakršno se je ponesrečilo na praškem letališču Ruzyne – (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Nekatere teme, ki so prevladovale na zunanjepolitični sceni minuli teden, so v središču pozornosti tudi te dni. Razplet monetarne krize, Kissingerjeva turneja po Daljnem vzhodu in nova diplomatska pobuda Kaira za rešitev bližnjevzhodnega problema so najbolj zanimivi dogodki tedna.

PO DEVALVACIJI: potem, ko je bil Washington prisiljen uradno zmanjšati vrednost svoje valute za 10 odstotkov, so se za podobne ukrepe (vendar v nasprotnem smislu) odločile tudi številne druge države. Monetarna kriza (ob robu katere se je tudi Jugoslavija odločila za devalvacijo dinarja v odnosu na zlato – toda ne tudi dolar) se je v zadnjih dneh sicer polegla, vendar pa je bila vsekakor še en opomin, da bo naposled treba urediti nestabilne in nedodelane osnove monetarnega sistema današnjega sveta.

Bilo bi brez pomena podrobneje naštevati pretrese, ki jih je devalvacija dolarja povzročila v posameznih državah, vendar je treba povedati, da je bila to verižna reakcija, ki ni obšla skoraj nobene prestolnice.

V zadnjih 72 urah prihajajo poročila, da se dolar krepi – čeprav seveda na nižji (nekako deset odstotkov) ravni v primerjavi s svojo predevalvacijsko vrednostjo.

Pač pa je silovito narasla cena zlata, ki je ponekod dosegla svojo rekordno povojno vrednost. Tudi to sodi med posledice ameriškega sklepa o devalvaciji, ki je bila sicer v večini svetovnih prestolnic sprejeta ugodno. Finančni strokovnjaki menijo, da je s tem Washington prispeval svoj delež k ureditvi trenutnih razmer na svetovnem denarnem trgu, se pa ob tem strinjajo, da devalvacija sama po sebi nikakor ne bo rešila vseh problemov, predvsem pa ne tistih osnovnih, zaradi katerih je do nje sploh prišlo.

Vsekakor bomo o tej temi, o raz merah na mednarodnem denarnem trgu, skušali povedati kdaj prihodnjič kaj več – na omejenem prostoru tega prispevka pa naj povedano služi le kot skromna osnovna informacija o aktualnih dogajanjih.

POROČANJE NIXONU: Izpustitev 20 novih vojnih ujetnikov, kar je Hanoi opravil kot gesto dobre volje ob obisku Kissingerja v severnovietnamski prestolnici, je naletela na ugoden odmev v domovini prizadetih. Pogovori svetovalca ameriškega predsednika v Hanoju, Pekingu in Tokiju (o katerih se sicer bolj ugiba kot kaj trdnega zagotovo ve) bodo vsekakor podrobneje opisani v poročilu, ki ga bo Kissinger izročil ameriškemu predsedniku po povratku v Washington. Menijo, da bi utegnili biti še posebej pomembni pogovori v Pekingu, med katerimi so se menda domenili tudi za otvoritev ameriškega predstavništva (ne ve se pa kakšnega, na kakšni ravni) v kitajski prestolnici.

Ob tem, ko potekajo tudi zadnje priprave za začetek pariške mirovne konference o Vietnamu, pa v deželi deluje četverna komisija za premirje, ki ima sicer precej dela (ob povprečno 200 incidentih dnevno), vendar pa nikakor ne izjemno resnega. Prekrški namreč niso taki, da bi, vsaj doslej, prerasli v spopade večjih razsežnosti.

Mir se vendarle počasi vrača

Razplet monetarne krize

v trpinčeno deželo in od dobre volje obeh strani je odvisno kako trajen in učinkovit bo.

KAIRSKE POBUDE: medtem pa se je egiptovski predsednik Sadat očitno odločil za novo diplomatsko akcijo, ki naj bi prispevala k rešitvi bližnjevzhodne krize.

Svojega osebnega svetovalca Ismaila (ki mu pravijo egiptovski Kissinger) je poslal v London, od koder bo odpotoval konec tedna v Washington, kjer ga bo sprejel tudi ameriški predsednik Nixon.

Kaj se bo iz tega izcimilo je težko reči, čeprav je precej opazovalcev prepričanih, da utegneta velesili sedaj, ko je drame v Vietnamu konec, posvetiti več pozornosti dogodkom ob Suezu. Nekateri celo zatrjujejo, da utegne v razplet poseči tudi „magični" Kissinger, ki naj bi se lotil podobne naloge, kot jo je že opravil v Indokini.

Za zdaj obstoja glede tega vsekakor več upanja kot trdnih znamenj – a tudi to je bolje kot zgolj napetost in govorica topov.

TELEGRAMI

SOFIJA – Na povabilo prvega sekretarja CK KP Bolgarije in predsednika državnega sveta Todorja Živkova je dopotovala v Sofijo jugoslovanska delegacija, ki jo vodi član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc.

BEOGRAD – Tu se nadaljujejo pogovori med jugoslovanskimi predstavniki in delegacijo angolskega osvobodilnega gibanja, ki jo vodi Agostino Netto.

NEW YORK – Generalni sekretar Združenih narodov dr. Kurt Waldheim se je vrnil v New York po dvotedenski turneji, med katero je obiskal nekatere azijske države. Izjavil je, da je bila turneja koristna in da se je predvsem zanimal za možnost pomiritve med Bangladešom ter Pakistanom.

NEW YORK – V neki newyorški bolnišnici je v 80. letu umrl Frank Costello, dolgoletni kralj ameriškega podzemlja. Imel je raka v grlu.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Devalvacija dinarja

Sredi minulega tedna smo doživeli devalvacijo dinarja. Zvezna vlada je sprejela odlok o novem tečaju dinarja, s katerim je bil dinar razvrednoten v primerjavi z zlatom za deset odstotkov. Tako je ostala naša nacionalna valuta v primerjavi z dolarjem v enakem razmerju.

Vsekakor devavlacija ne bo ostala brez učinka na naš domači trg. Zvezni sekretar za trg Nikola Stojanović je ob tem povedal, da so v zvezi zelo previdno preverili vpliv novonastalega položaja, predvsem kar se tiče izvoza. Hkrati so še v ZIS sklenili, da bo veljal odlok o najvišjih cenah, dokler ne bomo natanko preučili bistvenih posledic devalvacije – kako bo učinkovala na naše gospodarstvo.

Nesporno je, da devalvacija dinarja zelo spodbuja razmah našega gospodarstva na tuje, to se pravi, da bomo več izvažali, vendar ne toliko na ameriško tržišče, kot bi sprva menili, temveč predvsem v Zahodno Evropo. Toda kot je dejal Stojanović, bomo morali biti previdni – nikakor ne smemo dovoliti, da bi na račun povečanega izvoza siromašili domači trg, kar bi se nam lahko maščevalo. Jasno je namreč, da bodo zaman vsi družbeni sporazumi o cenah, če ne bomo imeli kaj kupovati – še najbolj velja to za dogovor, s katerim smo skušali uskladiti odkupne in maloprodajne cene mesa.

Pri tem je pomembno še nekaj: večidel reprodukcijskega materiala uvažamo. To bo vsekakor hud pritisk na cene, pri čemer se še posebej zavedamo, da moramo bolj poskrbeti za ključno industrijo, ki smo jo sicer precej zanemarili.

Najlepše dokazuje to odnos med rudniki in termoelektrarnami. Zasavske termoelektrarne stoje dobesedno na premogu, vendar ga nimajo, kajti velenjski rudnik pošilja svoj premog v tujino, ker ima že sklenjene pogodbe na primer z Avstrijci, ki so znali z dolgoročnimi pogodbami in krediti poskrbeti za to, da jim bo velenjski rudnik redno dobavljal potrebne količine premoga.

Vsekakor bo zdaj večina podjetij utemeljevala svoje predloge za podražitve prav z delavalcijo. Tu pa je tista točka, na kateri se moramo postaviti v bran s stabilizacijskimi prizadevanji in razvojno resolucijo, s katero smo si začrtali naš družbeno-ekonomski napredek v nekaj naslednjih letih. Svoje izdelke in storitve bi lahko podražili le tisti, ki so do tega res upravičeni, nikakor pa ne smemo podpirati želja po neupravičenem navijanju cen.

Devalvacija je malce vznemirila devizne varčevalce, vendar je narodna banka takoj sporočila, da so neutemeljene govorice, naj bi imela sprememba deviznih tečajev kakršnokoli posledico za varčevalce.

Pooblaščene banke vodijo devizne vloge v tisti valuti, ki so jo občani vložili v banke. Le-ti lahko vedno dvigajo neomejene vsote tiste valute, ki so jo vložili, pa tudi vsako drugo valuto, ki jo potrebujejo. Prav tako prodaja in odkup deviz nemoteno potekata po tečaju, ki velja na tisti dan. Tako so devizni varčevalci povsem zavarovani pred tečajnimi razlikami, zato razvrednotenje dinarja brez potrebe vzbuja med varčevalci vznemirjenje. To dokazuje tudi dejstvo, da devizne vloge v jugoslovanskih bankah naraščajo iz dneva v dan ne glede na vse tečajne oziroma valutne spremembe.

V Beogradu je bila minuli četrtek in petek četrta seja zvezne konference SZDLJ, ki je bila posvečena našim delavcem, ki so začasno na delu v tujini. Razpravljavci so poudarjali predvsem to, da je treba izselitvena gibanja naših državljanov opazovati kot dolgoročnejši proces, kar pa ne sme biti naša trajna usmeritev. Še posebej moramo paziti na pravilno usmerjanje teh gibanj, da bi zaščitili družbene koristi in koristi delavcev, ki odhajajo na začasno delo v tujino.

Predvsem pa so se udeleženci seje strinjali s tem, da moramo v domovini ustvarjati takšne razmere in uveljavljati takšna načela, da bo čim več delavcev našlo delo doma.

To so tudi sprejeli v sklepni dokument četrte seje SZDLJ. Socialistična zveza mora neposredno organizirati vse, s čimer bi lahko urejevali razmere naših delavcev v tujini. Povedali so še, da moramo poskrbeti tudi za to, da naši delavci ne bodo žrtve nasilja nekaterih ekstremnih emigrantskih skupin v tujini.

„Če bi imel denar, bi kupil kar vse maske. Joj, poglej tole s klobukom, čisto je podobna tebi . . ." Podobnih predpustnih želja in zbadljivk (pust bo 6. marca) je v prodajalni Mladinske knjige veliko. Maske na polici pritegnejo k ogledu veliko otrok. (Foto: S. Mikulan)

Valentin ima ključ od korenin. Kmete po Bizeljskem in Pišečkem je zvabil v vinograde, kjer jih čaka pred pomladjo še veliko dela. Skoraj povsod pogrešajo mlade roke. Tudi Špelakovi v Pišecah nimajo doma nobenega otroka, zato morajo sami kopati. (Foto: J. Teppey)

Že od novega leta sem zabava vsako soboto in nedeljo goste motela „Jasnica" pri Kočevju ansambel Sonje Gaberšček. Ansambel sestavljajo Vasja Vižintin-solo kitara, Dare Novak-bas kitara, Darko Gorenc-bobni, Ivo Gorenc-orgle. (Foto: F. Brus)

Udeleženci petkovega televizijskega kviza RTV Zagreb na nagradnem izletu v Čateških Toplicah. V zdravilišču so preživeli 18. februarja prijetno nedeljo. Najbolj jih je navdušilo kopanje v olimpijskem bazenu na prostem. (Foto: Milivoje Jaranović)

NOVO UPANJE ZA ČASOPISE

V času „boja za stabilizacijo", kot temu pravijo politiki, prejemamo v uredništvo tudi nevesela pisma, s katerimi naročniki odpovedujejo naš tednik, ker pri hiši ni denarja in ker „je bolje, da kupim otrokom meso, ker papirja ne morejo jesti", kot piše naročnik s Kočevskega.

Vendar tudi za nas še ni vse izgubljeno. Ekonomska politika poroča, da so britanski znanstveniki z univerze Aston iznašli način, kako časopisni papir predelati v živinsko hrano. Če se je to posrečilo za žival, zakaj se ne bi tudi za človeka?

DO KOD SMEJO DNEVNICE

Da bi v merilu vse Jugoslavije uskladili nadomestila za potne stroške, so, kot poroča Gospodarski vestnik, pripravili predlog družbenega dogovora o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki med drugim določa tudi, kolikšna sme biti najvišja dnevnica v Jugoslaviji in v tujini. Po tem dogovoru bo lahko znašala v Jugoslaviji dnevnica največ 150 dinarjev, v tujini pa največ 30 dolarjev.

Sejmišča

NOVO MESTO: ponedeljkov sejemski vrvež je bil običajen, cene prašičkom pa nespremenjene. Naprodaj je bilo 275 pujskov, starih do 3 mesece, ter 24, starih od 3 do 6 mesece. Mlajši so bili po 320 do 380 din, starejši pa od 290 do 560 dinarjev.

BREZICE: na sobotni sejem so rejci pripeljali skupno 618 prašičev, od tega le 29, starih nad 3 mesece. Pujskov so prodali 512 po ceni do 21 dinarjev za kilogram žive teže, starejših prašičev pa 17 po 14 dinarjev za kilogram žive teže.

Dve skrajnosti pri ustanavljanju TOZD

Pri snovanju TOZD se največkrat srečujemo z dvema skrajnostima. Ena skrajnost je v tem, da skušajo ponekod samoupravnost v TOZD ohraniti na starih osnovah: TOZD ustanavljajo približno tako, da poprejšnjim delovnim enotam dajejo le naziv TOZD. Druga skrajnost

Kakšne temelje, da bo stavba trdna?

je v tem, da skušajo iz TOZD narediti podjetje v podjetju.

Seveda ni nobena teh skrajnosti pravšna. Prva zato ne, ker delovna organizacija (po novem ji bomo rekli OZD – organizacija združenega dela) ne more in ne sme biti v nobenem primeru sveta in nedotakljiva nadgradnja, še posebej ne v primeru, ko naj bi bila nekakšno združenje TOZD (temeljnih organizacij združenega dela).

Druga skrajnost, ko naj bi bile TOZD podjetja v podjetju, pa je nesprejemljiva zato, ker v našem gospodarstvu podjetje ne more biti tržna tvorba brez samoupravnih, proizvodnih, tehnoloških in drugih vezi. TOZD si moramo zamisliti in jo oblikovati kot tvorbo, ki naj ne bo namenjena samostojnemu delovanju na tržišču, pač pa v združenju z drugimi TOZD v okviru OZD.

Zavoljo tega moramo pri ustanavljanju TOZD in pri uveljavljanju delavskih ustavnih dopolnil v delovnih organizacijah posvečati posebno pozornost tistim tokovom v proizvodnji, organizaciji in samoupravljanju, ki zahtevajo povezovanje med posameznimi enotami. Iskati moramo tiste tokove, ki nam v okviru TOZD ne bodo dajali uspeha samo kot seštevek, pač pa bodo zagotavljali nove kvalitete, kot so: večja produktivnost, večja sposobnost za naložbe, večja socialna varnost zaposlenih, manjši proizvodni stroški itd. To pomeni, da se vidiki združenega dela ne izčrpujejo v TOZD, pač pa v povezovanju in združevanju TOZD v okviru OZD.

M. J.

Stane Kromar: še okoli sto ljudi ni prijavilo skupnega dohodka.

Sto zamudnikov

Na davčni upravi v Ribnici so do roka prejeli 556 prijav skupnega dohodka občanov, po roku (do 9. februarja) pa še 59. Lani so prejeli skupno 410 prijav. Davčni inšpektor Stane Kromar je povedal, da verjetno še okoli 100 občanov ni prijavilo tega dohodka, zato jim bodo poslali pozive za prijavo.

Inšpektorja smo zaporosili še, naj nam pove nekaj poklicev ali delovnih mest ljudi, ki so prijavili najvišji skupni dohodek. Dejal je, da za podatke in vrstni red ne jamči, ker podatki še niso urejeni in obdelani.

Naštel je tako: zdravnik 73.090 din, direktor 68.100 din, računovodja 65.460 din, sekretar ZK 63.020 din, direktor delovne enote 60.490 din, ekonomist-vodja splošne organizacijske službe 53.980 din, lesni inženir 53.890 din, predsednik občinske skupščine 53.420 din, vodja finančne službe 53.310 din, direktor 53.170 din in ekonomist 52.750 din. Zdravnik nas je opozoril, da je njegov dohodek tako visok, ker je precej časa dežural tudi za območje, ki je začasno ostalo brez zdravnika.

V vseh teh številkah niso všteti dohodki obrtnikov, kar pomeni, da bi bil vrstni red najvišjih dohodkov v občini verjetno precej drugačen.

Dr. Aleksandra Kornhauser: izvršni svet se zaveda problema.

Zadnji bodo prvi

O begu učiteljev iz odmaknjenih krajev, ker živijo v slabših razmerah in niso primerno nagrajeni za svoje težavno delo, prihajajo vesti iz vseh predelov naše pokrajine. Dogaja se, da na šolah opuščajo nekatere predmete ter združujejo oddelke, vse to pa pripomore k socialnemu razslojevanju tam, kjer se začne in kasneje poglablja.

Zanimiva bo zato izjava dr. Aleksandre Kornhauser, podpredsednice slovenskega izvršnega sveta, odgovorne za šolstvo in izobraževanje, ki je na zadnjem sestanku s predsedniki občinskih skupščin med drugim dejala tudi naslednje:

Hribovske šole in šole s kombiniranim poukom morajo biti privilegirane, kar zadeva uresničevanje družbenega sporazuma o osebnih dohodkih. Že danes je v Sloveniji kar 537 nezasedenih težjih delovnih mest prosvetnih delavcev, s tem je prizadeta mladina, kar nikakor ni sprejemljivo. Republiški izvršni svet je zato odločno reagiral in vztrajal, da je treba delo na težjih delovnih mestih bolje nagraditi. Razlika sicer že obstaja, vendar je premajhna, sicer ne bi prosvetni delavci težili iz vasi v mesta.

M. L.

Gradbena podjetja naj bi se bolj specializirala po vrstah gradnje.

Kako graditi

Med razpravami o bodoči gradnji stanovanj se eni navdušujejo, naj bi imela prednost gradnja zasebnih stanovanj, drugi pa z enako zavzetostjo zahtevajo prednost za gradnjo družbenih stanovanj.

Tisti, ki dajejo prednost zasebni gradnji, dokazujejo, da zasebniki z manj denarja zgradijo stanovanje. Tako bi z istim denarjem zgradili več stanovanj in hitreje reševali stanovanjsko stisko.

Zagovorniki družbene gradnje pa trdijo, da zasebne hiše lahko grade le tisti, ki imajo velike prejemke, delavci in mladi strokovnjaki pa ne.

Razumljivo je, da bi družbena gradnja morala biti cenejša kot zasebna, če je dobro in pravilno organizirana, pa čeprav zasebniki „mobilizirajo" za gradnjo vse sorodstvo. Če izkušeni gradbeni strokovnjaki ne morejo „konkurirati" neorganiziranim zasebnikom, ki so tudi brez potrebnega strokovnega znanja, potem je nekje nekaj gnilega.

Vendar tudi pri zasebnih gradnjah ni vedno vse čisto, saj nekateri dosegajo pocenitve celo na nezakonit način. Nekateri počno to s čisto navadno krajo materiala, orodja, inštalacijskih naprav za centralno kurjavo po drugih zasebnih in družbenih gradbiščih ali celo v že dokončanih stavbah. Nekateri se znajdejo bolj prefinjeno in dobe po nizkih cenah ali celo zastonj pri svojem podjetju razni material (predvsem les), prevoze, „znajdejo" pa se tudi na druge načine. Taka zasebna gradnja na družbeno škodo pa ne povzroča družbi le materialne, ampak tudi moralno škodo.

J. P.

Kmetijski nasveti

Vsako leto eno tele

V Indiji imajo krave zato, da jih častijo kot svete živali, pri nas pa, da dobimo teleta, mleko in meso. Čim več – tem bolje. Živali, ki več dajejo, so gospodarsko koristnejše; vsa živinorejska teorija in praksa želi pomagati predvsem k dosegi tega cilja.

Veljajo nekatera osnovna pravila, ki naj bi se jih držal rejec, če mu je do uspeha pri delu. Ni vseeno, ali pripušča živali prej ali pozneje, ali dovolj pogosto, ali v resnici skrbi za njihovo plodnost. V kmetijsko naprednih deželah prvič pripuščajo telice, ko so stare leto dni in kak mesec čez. Ko prvič telijo, so stare dve leti ali celo manj. Ta doba je pol leta krajša, kot je to običajno pri nas; tega pol leta pa pomeni do 2.000 litrov mleka več, razen tega pa tudi večjo prirejo telet. Seveda je treba temu primerno živali tudi bolje in pravilneje krmiti.

Nadalje velja zlato pravilo: krava naj teli vsako leto. Čim krajše je obdobje med dvema telitvama, tem več bo taka krava dala mleka. S poskusi so ugotovili, da daje krava, ki teli v razmiku 400 dni za 500 litrov manj mleka, kot tista, ki teli v razdobju 380 dni. Izračunali so tudi, da dobimo od krave v 6-letnem obdobju 3 do 4.000 litrov mleka manj, če se je čas med telitvami vsako leto podaljševal za dva meseca.

Z drugimi besedami rečeno: v hlevu ni prostora za krave, ki niso redno plodne ali pa so celo jalovke. Posloviti se je treba od starih, nekdaj dobrih krav, ki so opešale v mlečnosti in v rodnosti. Tu ni prostora za sentimentalnost, saj živinorejec živi od uspešnosti reje, ta pa sloni na gospodarskih zakonitostih.

Seveda je treba za vztrajno rodnost živali narediti še marsikaj. Plodnost je le malo dedna, v glavnem je odvisna od pravilnega krmljenja, od dobre voluminozne krme, dodatkov mineralnih krmil (BOBISAL), od dobre paše, bogate z vitamini, od dobrega sena, skratka: od pravilne prehrane.

Inž. M. L.

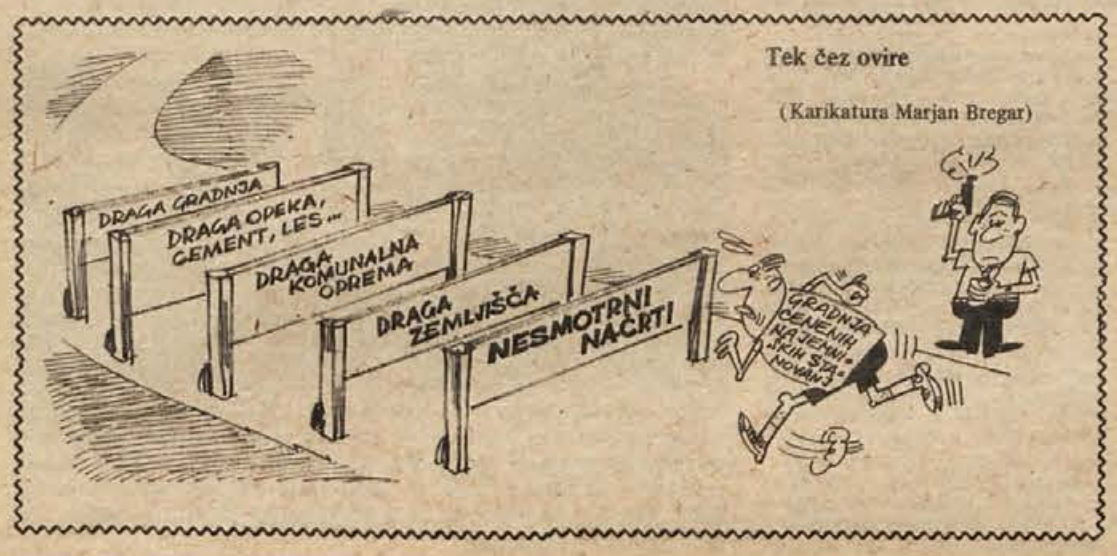

Tek čez ovire

(Karikatura Marjan Bregar)

vredno je zapisati...

Republiški proračun se bo le skromno povečal. Intervencijskega (posredovalnega) denarja bo pol manj, kot so znašali zahtevki, zato pa bo več ustvarjenega dohodka prepuščeno gospodarstvu samemu. Kaj lahko od vsega tega pričakuje Dolenjska s svojimi zaostalimi območji, kmetijstvom, socialnimi problemi, torej težavami, ki kličejo republiško pomoč, na to vprašanje še ni mogoče natančneje odgovoriti.

Dolenjsko gospodarstvo bo zaradi svojega posebnega položaja (ni večjih izgub, mlada industrija, zrasla predvsem iz lastne akumulacije) sorazmerno več pridobila kot druga. Republiški intervencijski denar, ki je bil lani za 38 odst. večji kot letos, se je stekal pretežno drugam, v nedonosno, zastarelo industrijo in promet, zbrati pa ga je bilo treba iz vsega, torej tudi dolenjskega gospodarstva.

Glede kmetijstva velja omeniti televizijsko izjavo republiškega sekretarja za kmetijstvo Inž. Zidarja, ki je dejal, da za kmetijstvo ne bo več denarja, kot ga je bilo lani, in da se bo zato treba bolj opreti na lastne sile in zlasti okrepiti hranilno kreditno službo. Ta na Dolenjskem precej zaostaja.

Socialna varnost prebivalstva bo kljub majhnemu povečanju republiškega proračuna letos povečana, saj je socialni program ena najvažnejših nalog pri zmanjševanju socialnih razlik med ljudmi. Med drugim je za starostno zavarovanje kmetov v predlogu proračuna zagotovljeno 40,6 milijona novih dinarjev.

In kako bo s pomočjo manj razvitim občinam? Predsednik ObS Trebnje Ciril Pevec je na zadnjem razgovoru predsednikov občinskih skupščin in predstavnikov republiškega sveta dobil zagotovilo, da se bo znesek denarja za beneficiranje obresti pri naložbah na manj razvitih območjih povečal letos za 10 odstotkov, manj razviti pa bodo dobili tudi ustrezno pomoč za uresničevanje socialnega programa.

M. L.

Kaj nam kaže

Spominu Pavle Pirkovič

Z ljubeznijo in spoštovanjem se je v ponedeljek popoldne množica Šentjernejčanov, borcev Gorjanskega bataljona in aktivistov od blizu in daleč poslovila od Pirkovičeve mame, zavedne slovenske žene in partizanske matere. Še pred dnevi je pri sinu Francetu v Ljubljani rekla domačim: „Zima se umika, domov bo treba, delo kliče . . .“ V devetdesetem letu svojega tihega, bogatega in plodnega življenja, nove pomladi ni več dočakala.

Delo pa je Pirkovičevo mamo klicalo vedno. O tem je pred zadnjim odhodom iz domače hiše govoril predstavnik šentjernejskih organizacij, tega se je ob odprtem grobu rajnice spomnil tudi Jože Penca-Dečko, ki je Pirkovičevi mami spregovoril v imenu nekdanjih borcev in aktivistov. Oba govornika sta obudila spomin na skromno slovensko ženo, ki se je z družino prebijala skozi življenje z zaslužkom podeželskega obrtnika in kljub vsem težavam šolala otroke, izmed katerih so starejši že zgodaj spet pomagali mlajšim do izobrazbe in kruha. Kot svetla luč je Pirkovičevi družini ves čas gorela napredna misel in ob okupaciji je mati z vsem srcem z otroci vred zaživela v boju za svobodo. Njena odločnost je bila hkrati spodbuden zgled vsej okolici, da v uri odločitve nobena žrtev ni prevelika. Kot 59-letna mati se je vključila med borce Gorjanskega bataljona in z njimi delila usodo svojega ljudstva. Vodenica, Kira, Sekuliči, Podturen, Bela krajina in celo evakuacija iz Slovenije – to so le nekateri mejniki na njeni spoštovanja vredni borbeni poti. Med NOB je izgubila dva sina; odločna in dosledna, kakršna je bila vse življenje, je vzdržala tudi te udarce.

Vrnitev v domači kraj po osvoboditvi je Pirkovičevo mamo poživila. Življenje sredi narave ji je bilo vse kaj drugega kot prebivanje v mestu. Ostala pa je skromna, vsa predana velikim pridobitvam revolucije in novega časa. Živela je plemenito in dolgo življenje in v njem do kraja izpolnila svoje poslanstvo.

TONE GOŠNIK

Naročnike

obveščamo, da bodo pismonoše začeli pobirati naročnino za prvo polletje 1973 okoli 1. marca, torej prihodnji teden. Prosimo za poravnavo naročnine ob prvem obisku pismonoše, s čimer boste prihranili sebi in nam znatne stroške. Pobiranje naročnine se je letos znatno podražilo, zato bomo stroške za morebitne ponovne izterjave morali pripisati takim zamudnikom.

Redno dostavo Dolenjskega lista na dom vam jamči samo poravnana naročnina, ki je plačljiva vnaprej.

UPRAVA LISTA

V nedeljo, 18. februarja, so v Sodražici podpisali dogovor o prijateljstvu med krajevnima skupnostma Sodražico in Poljanami. Na fotografiji: predsednika krajevnih skupnosti podpisujeta protokol. (Foto: France Modic)

Delavsko kontrolo v vsa podjetja

14. februarja je bil v Sevnici posvet predsednikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov Dolenjske in Spodnjega Posavja. Udeleženci posveta, na katerem je sodeloval tudi predsednik komisije za delavsko samoupravljanje pri RS ZSS Mitja Švab, so obširno razpravljali o delavski kontroli v delovnih organizacijah. Le-ta je še pastorek, saj ima le nekaj podjetij na Dolenjskem komisije za delavsko kontrolo, pa še te ne delajo najbolje.

Na posvetu je bilo navržena vrsta predlogov za delo komisij delavske kontrole, ki naj bi razen kontrole izplačil osebnih dohodkov, dnevnic, kilometrin, honorarnih izplačil, reklame itd. skrbele tudi za izvajanje sklepov delavskega sveta in drugih samoupravnih organov. Delo komisije za delovsko kontrolo bo javno, zato naj bi bil postopek za njeno izvolitev enak, kot so volitve organov upravljanja.

Udeleženci posveta so se zavzeli za ustanavljanje teh komisij ob sodelovanju vseh političnih dejavnikov: sindikatov, Zveze komunistov, SZDL, mladinske organizacije, vendar naj bo akcija preudarna. Če bomo komisije na vrat na nos izvolili, če bodo brez določenih zadolžitev in če člani in delavci ne bodo seznanjeni z namenom delavske kontrole, potem te komisije ne bodo zaživele, kot bi morale.

Na posvetu so razpravljali tudi o nalogah sindikatov v zvezi z vseljudsko obrambo, o delovanju odborov za SLO v delovnih organizacijah in komisij za SLO pri občinskih sindikalnih svetih. Razpravljali so tudi o športni dejavnosti v sindikatih, o vseslovenskem smučarskem sindikalnem tekmovanju, ki bo v prvi polovici marca v Kranjski gori, in organizairanju TRIM stez v vseh dolenjskih občinah in v Spodnjem Posavju.

r

Vujčič obtožen

Okrožni javni tožilec v Novem mestu je po končani preiskavi vložil obtožnico v „zadevi Beti“. Obtožnica očita Vujčiču, Macarolu in Jankoviču, da so z namenom, da bi za delovno organizacijo, v kateri so bili zaposleni, pridobili protipravno premoženjsko korist, z listinami z neresnično vsebino protipravno pridobivali devizna sredstva iz družbenih deviznih fondov in v tujini ustvarjali nedovoljene devizne sklade. Vujčič, Jankovič in Škafar so pri „Izolitu“ ustvarjali nedovoljen dinarski sklad za odplačilo tečajnih razlik pri prodaji in nakupu deviz. Obtožnica očita Vujčiču, Macarolu in Jankoviču, da so v zvezi z nezakonitimi uvoznimi posli sprejeli od tuje firme zlate ročne ure z zlatim pasom. Vujčiču očita obtožnica še, da je z zlorabo položaja po neupravičeno nizki ceni odkupil od podjetja stanovanjsko hišo, si dal na stroške podjetja asfaltirati dostop do hiše in samovoljno zavzel zemljišče v družbeni lasti. Jankovič in Štefanič sta z nevestnim poslovanjem omogočila Vujčiču, da je od podjetja z neposredno pogodbo odkupil stanovanjsko hišo po neupravičeno nizki ceni.

Zaradi kaznivih dejanj zlorabe pooblastil v gospodarstvu po čl. 213 c, prejemanja podkupnine po čl. 325, zlorabe uradnega položaja po čl. 314, grabeža po čl. 255, zavzetja družbenega zemljišča po čl. 218 a in nevestnega gospodarskega poslovanja po čl. 213 KZ je torej vložena obtožnica zoper Petra Vujčiča, nekdanjega generalnega direktorja, Rada Macarola, bivšega komercialnega direktorja, Jožeta Jankoviča, finančnega direktorja, Martina Štefaniča, nekdanjega vodjo splošnega sektorja v Beti, Jožeta Škafarja, bivšega direktorja ljubljanskega „Izolita“ in Cirila Brajerja, komercialista iz Ljubljane.

9. redni zbor Dolenjske banke

Prihodnjo sredo, 28. februarja dopoldne, se bodo v prostorih restavracije motela Grad Otočec sešli ustanovitelji Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto na 9.redni zbor banke. Zanj je pripravljeno pregledno iz zgoščeno poročilo, ki govori o organizaciji ter upravljanju banke, njenih bilancah, sredstvih, likvidnosti, kreditni politiki in sodelovanju z gospodarstvom ter družbeno-političnimi skupnostimi v občinah, deviznem poslovanju ter o kreditiranju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva v pokrajini. Zlasti je razveseljiv del, ki govori o denarnem varčevanju prebivalstva na Dolenjskem, saj je DBH prav tu lani dosegla znova izredno lepe uspehe.

Do 20. februarja so ustanovitelji banke dajali svoje pripombe na predlog novega statuta DBH, ki upošteva vse, s čimer se je banka v zadnjem letu prilagodila novemu zakonu o bankah, ter o kreditnem in bančnem poslovanju. Tako dopolnjeni predlog statuta bodo ustanovitelji DBH dobili te dni. Medtem je zasedal tudi še izvršni odbor Dolenjske banke in hranilnice kot svet delovne skupnosti banke, zaradi česar bomo njihovem delu ter poteku 9. zbora DBH lahko obširneje poročali šele prihodnji teden.

Narodna banka Jugoslavije je objavila novo listo kupoprodajnih tečajev, ki velja od 17. februarja letos.

država	valuta	enote	nakup	prodaja
Avstrija	šiling	100	77,50	78,00
Belgija	frank	100	40,70	41,10
Danska	krona	100	261,00	264,00
Finska	marka	1	4,30	4,32
Francija	frank	100	355,50	359,00
Nizozemska	forint	100	560,00	564,00
Italija	lira	100	2,885	2,905
Japonska	jen	100	6,60	6,65
Kanada	dolar	1	16,65	16,75
ZR Nemčija	marka	100	563,50	569,00
Norveška	krona	100	272,00	275,00
ZDA	dolar	1	16,62	16,72
Španija	pezeta	100	27,00	27,30
Švica	frank	100	487,00	492,00
Švedska	krona	100	367,00	371,00
V. Britanija	funt	1	40,50	41,50

AVTOR GLEDAL IGRO

Mladinska dramska družina pri Prosvetnem društvu Maks Henigman v Dolenjskih Toplicah je pred kratkim uspešno uprizorila Marinčevo komedijo „Poročil se bom s svojo ženo“. Delo je režiral Franci Jerina, uprizorili pa so ga dvakrat. Krstno predstavo si je ogledal tudi pisec igre Marjan Marinc. V začetku marca bodo igro ponovili, izkupiček pa namenili za novo šolo v Dolenjskih Toplicah.

2526 PREBIVALCEV V METLIKI

Po poročilu matičnega urada v Metliki je konec leta 1972 v Metliki živelo 2526 oseb (1206 moških in 1320 žensk). Celotna občina je v istem času štela 7450 prebivalcev (3555 moških in 3895 žensk).

Statistični podatki kažejo, da je v zadnjih petih letih prebivalstvo v Metliki naraslo za 510 oseb in je tako precej preseglo nekdanja populacijska planiranja.

Varnost tudi za male narode

13. februarja je obiskal Trebnje Bogdan Osolnik, predsednik zunanjepolitičnega odbora zvezne skupščine in poslanec družbeno-političnega zbora. Poudaril je nekaj vidikov, ki jih, zanimivo, naš tisk ni dovolj poudaril!

Tovariš Osolnik je bil namreč v Helsinkih na pripravljalnih razpravah o evropski varnosti. Naša dežela je bila na teh srečanjih izredno dejavna. Ravno naša država si je močno prizadevala, kot je dejal tovariš Osolnik, da ti sestanki niso bili le nekak propagandni zbor, kot so želeli nekateri. Tega seveda ni bilo mogoče doseči drugače, kot da so razgovorom dali drugačno vsebino. Zaradi tega je imela naša delegacija veliko stikov, predvsem s skandinavskimi državami in sosedi, Italijo in Romunijo. Tako je jugoslovanska delegacija lahko pripravila sklepni dokument, ki ni bil le osnova za sodelovanje velesil, temveč vseh držav.

Zaradi česa je ta kokument za našo državo, posebno pa nas Slovence kot mali narod, še posebno zanimiv? Naši predstavniki so se borili zato, da so vnesli besedilo o spoštovanju pravic naorodnostnih manjšin, kar je za nas posebno zaradi položaja na Koroškem izredno pereče. V vrsti zahodnoevropskih držav dela tudi na tisoče naših zdomcev, zato je pomembno tudi določilo, ki obvezuje dežele, ki sprejemajo te delavce na delo, da hkrati poskrbijo tudi za vlaganje v dežele, od koder so delavci prišli. Tako bodo lahko ti delavci prej našli kruh doma. Nam tudi ne more biti vseeno, ali se sodelovanje med evropskimi deželami, ne le velesilami, uspešno razvija ali ne: živimo ob Sredozemskem morju, kjer ni le žgoče krize na Bližnjem vzhodu, temveč nekaj, kar je še bliže naši obali – onesnaževanje morja. Zaključno gradivo vsebuje tudi to.

Jugoslavija ima zaradi svoje trdne neuvrščene usmeritve velik ugled v svetu, pred nami je nova konferenca neuvrščenih, kjer bo spet ugodna prilika, da se bomo borili za takšna stališča.

A. ŽELEZNIK

Kaj je z našo manjšino na Koroškem? „Tisti, ki danes razgrajajo, so lahko jutri naši morilci,“ so zapisali člani organizacije tirolskih pregnancev v pismu republiškemu odboru Zveze združenj borcev. „Odgovor avstrijske vlade na našo noto nas ne zadovoljuje,“ je dejal Bogdan Osolnik (na sliki) političnemu aktivu trebanjske občine. (Foto: A. Železnik)

Pobratenje krajevnih skupnosti

V nedeljo, 18. februarja, sta na svečanosti v Sodražici podpisala listino o trajnem prijateljstvu in sodelovanju predsednika krajevnih skupnosti (KS) Sodražica Ivan Vesel in predsednik KS Poljane (Ljubljana), Bruno Thaler. S tem podpisom dogovor dokončno velja, saj je bil tak dogovor konec preteklega leta podpisan tudi že v Poljanah.

Namen dogovora je sodelovanje in izmenjava izkušenj na področju krajevne samouprave, gospodarstva, kulture, turizme, komunalnih dejavnosti in na drugih področjih. To sodelovanje bodo razširili kasneje še na področje dela družbenih organizacij.

Sodražani so goste iz Poljan in občine Ljubljana-Center presenetili z bogatim, prisrčnim in dobro izvedenim kulturnim programom, v katerem so nastopili domači moški pevski zbor, recitatorji, pevci, folklorna skupina, lovski oktet in učenci sodraškega oddelka glasbene šole Ribnica. Ob zaključku svečanosti so predstavniki pobratenih krajevnih skupnosti izmenjali darila, Sodražani pa so goste še pogostili.

Svečanosti ob podpisu pobratenja krajevnih skupnosti sta se udeležila tudi predsednika obeh občinskih skupščin dr. Ivo Frelih (Ljubljana-Center) in inženir Alojz Marolt (Ribnica) ter predstavniki družbeno-političnih organizacij in društev.

J. PRIMC

TV – 15 SO STRELCI

Nedavno ustanovljena strelska družina v Dolenjskih Toplicah si je nadela ime TV 15. Po načrtu, ki ga je 16. februarja sprejel izvršni odbor, bodo strelci (šolarji, mladinci, člani ZRVS, lovci, predstavniki ZK in SZDL) razdeljeni v 7 do 9 sekcij, s tem da bo pionirska sekcija v šoli. Družina bo poskrbela, da bodo dobile sekcije opremo, orožje (zračne in malokalibrske puške ter pištole) in prostore oziroma strelišča. V sodelovanju s straškimi strelci že načrtujejo osrednje strelišče, kjer bodo lahko vadili tudi z vojaškim orožjem. Med drugim so se člani ZRVS obvezali, da bodo za strelišče opravili po deset ur prostovoljnega dela. Pri gradnji računajo tudi na pomoč mladine, občanov, obrtnikov, delovnih organizacij in občinske strelske zveze.

Marca in aprila bo priredil izvršni odbor strokovno usposabljanje za vodje sekcij, do konca leta pa interno tekmovanje med sekcijami ter v sodelovanju s strelsko družino iz Straže meddružinko tekmovanje. Da bi lahko uresničili vse načrte (brez stroškov za strelišče), potrebujejo topliški strelci vsaj 447.000 din.

FRANCI JERINA

Ivan Dolar-Široki

Ivana Dolarja-Širokega ni več. 14. februarja smo se na kočevskem pokopališču poslovili od njega.

Rodil se je 9. maja 1900 v vasi Polšnik pri Trbovljah. Pred vojno je bil dezinfektor za srez Kočevje, velik lovec in gojitelj divjadi in vztrajen ter prizadeven jamar, kar vse je ohranil v svojem srcu do svojih zadnjih dni.

Od ustanovitve Osvobodilne fronte je bil njen član in aktivni sodelavec svojega vodje dr. Antona Hočevarja, tedanjega sekretarja okrožnega odbora OF za Kočevsko okrožje in sekretarja partije Jožeta Šeška. Spotoma, ko je opravljal strokovno službo, je izpolnjeval tajne in težke politične naloge. Maja 1942 pa je s terena poslal sporočilo dr. Hočevarju, da ga ne bo več, kajti ostal je pri partizanih.

Po ustanovitvi Cankarjeve brigade je bil intendant njenega drugega bataljona. 20. decembra 1942 je na Starem brezju doživel veliko strahoto, ko so Italijani pobili ves rajonski odbor OF Koprivnik, le on jim je ušel, bos in le v spodnjih hlačah.

Član partije je bil od septembra 1942. Že 1. novembra 1943 je dobil čin poročnika, zatem pa je napredoval v kapetana. Dolgo časa je deloval v partizanskih bolnicah v Kočevskem Rogu, nekoč pa je bil poslan tudi v Glavni štab NOV in POJ. Za svoje delo je dobil več odlikovanj: orden za hrabrost, red zasluge za narod in druga. Ivan Dolar je bil prvi povojni predsednik mestnega ljudskega odbora Kočevje, organizator gojitvenega lovišča itd. Povsod so ga poznali kot neutrudnega delavca, ki je znal ustvariti in pridelati ter gospodariti iz nič nekaj, iz malega pa veliko. Do svojih zadnjih moči je delal na svoji domačiji na Bregu.

Izgubili smo dobrega, revolucionarenga in zaslužnega tovariša, lovska družina Kočevje pa tudi uglednega člana.

T. OŽBOLT

NOŽ PROTI PESTI

V krškem budokia klubu je bila prejšnji teden slovensko-hrvaška liga. Sodelovalo je šest klubov, in sicer iz Zagreba, Prvomajska (Zagreb), Celja, mladinska karate šola iz Celja, Rimske Toplice in iz Krškega.

Vrstni red: 1. KK Celje, 2. KK Krško, 3. KK Rimske Toplice, 4. Prvomajska, 5. Mladinska šola karateja iz Celja in 6. KK Zagreb.

Na koncu je mojster karateja Stane Iskra prikazal obrambo proti nožu

Strešniki iz Dobruške vasi

Pred nekaj dnevi so pognali stroje v Novoteksovem obratu „Strešnik“ v Dobruški vasi. Zamisel, ki je pred meseci marsikoga presenetila – tekstilna tovarna bo izdelovala strešnike! – je zdaj uresničena.

V obratu za izdelovanje cementnih strešnikov je zaposlenih 27 ljudi, stroji pa narede lahko 2.000 opek na uro. Obrat dela v eni izmeni, računajo pa, da bo čez čas delal v treh izmenah in bodo zato zaposlili še več ljudi.

Z lastnim denarjem in bančnimi posojili so novomeški tekstilci zgradili tovarno, ki je vredna okrog 20 milijonov dinarjev. V Dobruški vasi bodo delali cementne strešnike po italijanski licenci, sicer pa so tako tehnologijo uvedli Angleži. Ker je pri nas izdelovanje cementnih strešnikov še v povojih, so tudi stroji – kakor tehnologija – uvoženi pretežno iz Italije.

Prvi cementni strešniki, ki jih bo Novoteksov obrat izdeloval v petih različnih barvah, bodo brzkone prišli kupcem v roke že marca. Njihova cena za zdaj še ni znana, vendar pa so odgovorni predstavniki tovarne že pred meseci zatrdili, da bo glede na kvaliteto zanesljivo konkurenčna.

J. ŠPLICHAL

V petih različnih barvah gredo po tekočem traku strešniki. (Foto: S. Mikulan)

Ni kupca za ortneški grad

Nekaj mesecev, vse do konca prejšnjega leta, je bil v javnosti razpis o prodaji ortneškega gradu. Izklicna cena je bila okoli milijon dinarjev. Žal se za ta nakup ni nihče prijavil. Počitniška skupnost Banjole pri Puli bo na svoji skupščini še ta mesec odločila, če ga bo oddala občini Ribnica.

Ta prostor bo vabljiv za gostince šele takrat, ko bo končana cesta. To bo predvidoma že v letu ali dveh, vsekakor pa kmalu. Vendar pa je potrebno do takrat zagotoviti vzdrževanje gradu, ker je ostrešje že dotrajalo. Če bo grad skupno z zemljiščem okoli njega pripadel občini Ribnica, bi morda gozdni obrat Ribnica uredil v grajskem pritličju svoje prostore in poskrbel za vzdrževanje parka.

N. A.

VRNI SE

Še slišim, kako so brnele čebele, na ajdovih njivah, ko sem se poslavljal od mejašev, lazov, travnikov, košenic in bukovih gozdov. Stal sem na robu gozda, pod stoletnimi bukvami in poslušal govorico svojih najljubših prijateljic:

„Zbogom, prijatelj! Ostani zdrav in vrni se k nam nazaj. Tako samotno bo brez tebe. Vrni se! Vrni se!" Bukve so utihnile, le nekje daleč daleč se je šumelo: „Vrni se! Vrni se!"

Ob žalosti so mi tekle solze po licih. In takrat sem globoko iz srca rekel: „Vrnil se bom!" Več nisem mogel. Zakopal sem glavo v listje in jokal od žgoče bolečine slovesa. Med solzami so se mi prikazale slike srečnih ur in dni, preživetih pod žgočim soncem in zelenimi krošnjami bukev. Kolikokrat sem tukaj pasel in pekel krompir ter kostanj!

Vstal sem in se še zadnjič ozrl po dragi senožeti in gozdu, da mi bo ostala njuna slika za vedno v srcu.

Še zadnjikrat sem šel po ozki stezici med ljubimi njivami in vdihaval omamni vonj ajde. Zadnjič sem zrl preko polj na vaški zvonik, ki kot mogočen stražar stoji na robu hriba in zre v daljavo s svojimi linami.

Zdaj sem v mestu, polnem bogastva, hinavstva, laži in smradu tovarniških dimnikov. Na obrazu ljudi odseva hinavstvo, laž, jeza in dobrota. Moje srce pa hrepeni nazaj na deželo, kjer je sonce bolj svetlo in drevje bolj zeleno, kjer je polje v omamnih dišavah cvetoče ajde.

GORJANOV FRANC

Kmetijski stroji niso razkošje

Nekaj let po vojni je naše zasebno kmetijstvo še kar šlo. Dosti je bilo še za delo sposobnih, zato je bilo obdelane več zemlje in v hlevih več živine. Sedaj primanjkuje mladih, krepkih in za trdo delo sposobnih. Pred dvema desetletjema so začeli kmetje pomalo že pešati. Mladina je izginjala v svet. Zaposlovala se je po domovini ali celo v tujini. Moči so popuščale, orne njive so se začele spreminjati v travnike, število glav živine je upadalo in kar nas je še ostalo v tej ubogi Kolpski dolini, smo na robu propada.

Kolpska dolina je bila vsa za partizane. Mnogi partizani so imeli zatočišče pri nas. Njihovi voditelji so obljubljali, kako bo po končani vojni. Tako je bilo obljubljeno, da si bo lahko vsak v domačem kraju služil kruh in mu ga ne bo treba iskati drugod. Vendar se mnoge obljube niso uresničile. Mlajši, za delo sposobni, so si morali poiskati kruh daleč od doma in celo na tujem. Vendar je naš domači kruh, čeprav črn boljši kot na tujem bel. Večja mesta so rastla in se polnila, rastle so tovarne raznih vrst in pobrale kmečko mladež. Vasi so se spraznile, ostali smo še tisti, ki ob domačem ognjišču čakamo na večni pokoj v domači zemljici.

Kmeta taarejo razne težave, bori se za košček kruha za obstoj svoje kmetijice, bori se za obstoj živinoreje, ki vidno upada. Vendar je težko vse to vzdržati, ko zob časa človeku načenja telo in zgarane kosti.

Kako naj vzdržimo živinorejo, ko pa so odkupne cene tako nizke? Primerjajmo samo mleko, ki ima pri nas isto ceno kot radenska voda! Tudi mi bi radi posodobili kmetijstvo z raznimi kmetijskimi pripomočki, toda kaj, ko so nam stroji zaradi visokih cen nedostopni. Nikakor se ne moremo primerjati s tistimi, ki imajo po dva avtomobila in po dva vikenda, kar je luksuz. Tehnični pripomočki za kmetijstvo in živinorejo pa niso luksuz!

JOŽE KRIŽ – KUŽELJ

Semenj v Šentjerneju je bil zelo živahen. Topel dan je privabil na tržnico veliko branjevk, tako da so imele gospodinje dovolj izbire. Na sliki: prodajalke čebulčka, čebule in česna so imele ta dan precej dela. (Foto: A. Bučar)

HVALA ZA PRISPEVKE TISKOVNEMU SKLADU!

Naročnica Frida Perkman iz Upsale na Švedskem je ob zadnjem nakazilu deviz za poravnavo naročnine namenila v tiskovni sklad Dolenjskega lista 20,60 din. – Naročnica Justina Lešnjak iz Tivta v Črni gori pa nam je v tiskovni sklad prispevala 115 din.

Iskrena hvala! Tiskovni sklad pri Dolenjskem listu je namenjen za pomoč pri nadaljnji modernizaciji našega poslovanja in za širjenje domačega glasila širše Dolenjske. Priporočamo ga zlasti našim rojakom po svetu in zdomcem, ko pošiljajo naročnino za list v devizah (gotovini ali s čeki). Imena vseh darovalcev bomo sproti objavljali v listu.

UPRAVA LISTA

Še enkrat; »Če je to tisto...«

V začetku letošnjega študijskega leta je odbor KNŠ poslal vsem družbeno-političnim skupnostim v Novem mestu krajše poročilo o dejavnosti Kluba novomeških študentov, v katerem smo se precej samokritično ozrli na naše dosedanje delo in si zadali nov, obsežen delovni program, v katerem pa, morda na žalost nekaterih, „veseljačenje in popivanje" nima primarne vloge. Nimamo namena ponovno navajati delovnega programa KNŠ, radi pa bi širši javnosti malo bolje prikazali namen tovrstnih klubov in osvetlili napačne informacije, ki jih navaja Drago Rustja v svojem članku „Če je to tisto . . ." (Dol. list 25. jan. 1973). x

Študentski pokrajinski klubi so posebna oblika združevanja študentov ene ali več občin, ki študirajo v naših univerzitetnih središčih. Študentje se združujejo v klube iz raznovrstnih nagibov: športnih, kulturnih, predvsem pa političnih in družbenih. Osnovni namen obstoja vseh klubov je čim močnejša in čim popolnejša povezava z domačim krajem, iz katerega so študentje v času študija tako rekoč iztrgani za najmanj štiri leta. Celotna dejavnost klubov je podrejena temu tako, kot bi bilo treba. To se dogaja v VSEH pokrajinskih klubih in tudi KNŠ ni izjema. Noben pokrajinski klub nima predpisanih vzorcev dela. Delo si nalagamo sami, opravimo pa toliko, kolikor zmoremo. Ni treba posebej poudarjati, da krivda za (ne)delo leži v nas samih, potrebno pa se mi zdi poudariti, da odbor kluba še ne pomeni kluba.

Vsak pokrajinski klub je tudi neposreden odsev razmer, ki vladajo v matični občini. V Ljubljani obstaja okoli 30 pokrajinskih klubov, od katerih se vsak srečuje s podobnimi problemi, ki se navadno najbolj zaostrijo pri vprašanju financiranja. Za primerjavo naj omenim samo Klub tolminskih študentov, ki ima vsakoletno redno dotacijo občinske skupščine Tolmin v višini dveh milijonov in pol starih dinarjev, KNŠ pa se mora otepati za borih dvesto starih tisočakov, pa vendar je članstva v KNŠ precej več.

Tudi pri drugih pokrajinskih klubih je odnos matičnih občin do klubov precej relativen, kar se najbolj kaže v finančnih dotacijah klubom. Ne moremo razumeti, kako more novomeška občinska skupščina kljub velikemu industrijskemu potencialu imeti tako mačehovski odnos do svojih študentov. Zdi se nam nerazumljivo, da se v novomeški občini nihče ne zaveda, da pomeni vlaganje v KNŠ tudi obliko investiranja v kadre, v bodočo inteligenco, v katere rokah bo nekoč tudi gospodarski in politični razvoj dolenjske metropole.

Dezinformiranje javnosti o delu kluba prinaša KNŠ veliko moralno škodo. Zato smo dolžni javnosti širše pojasnilo v zvezi s člankom študenta Draga Rustje, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu dne 25. 1. 1973. Pisec v članku odkrito namiguje na „sumljivo" finančno poslovanje KNŠ in se sklicuje na redno letno skupščino kluba. Žal pisec na njej ni bil prisoten in je tako lahko le po svoje oblikoval subjektivne ocene neke druge osebe.

Pisec omenja gostinske usluge za člane odbora KNŠ kot edine izdatke v dejavnosti kluba. Že pred leti se je pokazalo, da člani odbora ne hodijo na seje, zato so se odločili stimulirati člane odbora s skromno večerjo na stroške kluba. Poteza se je pokazala kot učinkovita, obiski so postali skoraj stoodstotni, s tem pa se je povečala tudi dejavnost kluba. Člani odbora žrtvujejo svoj prosti čas za organiziranje dejavnosti kluba. Ne smemo pozabiti omeniti dejstvo, da je prejšnja leta organiziral brucovanje poseben odbor, ki je bil za to posebej plačan. Zadnja leta organizira brucovanje odbor, ki prav tako sodeluje v programu, za svoje delo pa ni plačan.

Na koncu naj se spomnimo še vseh tistih študentov, ki mislijo podobno kot Drago Rustja. KNŠ ni samemu sebi namen, tudi ni politična fikcija, KNŠ je živa tvorba med seboj povezane študentske mladine, ki se na ta poseben način združujejo v aktivno družbeno-politično skupnost. Dejavnost kluba je lahko zelo ozka, utegne pa biti izredno široka in družbeno angažirana. Vse je odvisno od nas samih. Če bodo v naših vrstah še naprej stali študentje, ki se na široko ustijo, njihov prispevek pa ni omembe vreden, potem bi bilo morda res najbolje, da KNŠ razpustimo in se zakopljemo v lastne probleme. Na srečo pa je le malo takih.

za KNŠ
MATJAŽ VERBIČ

SESTANEK VSAKE DVA MESECA

Domski delavci Dolenjske smo se v letošnjem šolskem letu zbrali že drugič na sestanku. Tokrat smo bili gostje poklicne šole in njenega doma v Ševnici. Na sestanku smo se pogovarjali o delu z domsko mladino, v pogovorih pa je sodeloval tudi prof. Veljko Troha. Govoril je o pedagoških možnostih in značilnostih samoupravljanja učencev in gojencev v domovih.

Svoje delo bodo domski delavci lahko usmerili po novembrski konferenci ZMS v Dijaškem domu Majde Šilc. Prosvetarji so v diskusiji nakazali nekatere primere kot dokaz, da bodo domski delavci že v tem šolskem letu ob sodelovanju mladine uspeli zaorati prve brazde.

Ob tej priložnosti so gostitelji v Sevnici poskrbeli, da nam v prostem času ni bilo dolg čas. Direktor zavoda za spomeniško varstvo iz Celja prof. Stopar nas je popeljal v zgodovino Sevnice in ob razlagi smo videli v luteranski kleti dragocene freske, z gradu pa uživali v lepem pogledu na Sevnico. Ogledali smo si tudi dva spomenika: spomenik, posvečen NOV, in spomenik ob 400-letnici kmečkih uporov.

Ob koncu smo ugotovili, da je oblika dvomesečnih sestankov domskih delavcev dobra. Tako bomo obiskali vse domove, spoznali razmere, v katerih živijo dijaki, obenem pa tudi nove kraje in njihove značilnosti.

MARJAN TRATAR–UČO

Ostri ukrepi proti šušmarjem

Klub dolenjskih frizerjev je na zadnji seji 5. februarja razpravljal, kako ukrepati in preprečiti šušmarstvo v frizerski stroki. Na seji so bili navzoči tudi predstavniki ObS Novo mesto in davčne uprave.

Obrtniki so se zbrali predvsem zaradi težav, ki jim jih povzročajo šušmarji in tisti, ki imajo prijavljeno popoldansko obrt. Režija registriranih obrtnikov je v primerjavi s stroški šušmarjev tako velika, da šušmarji lahko delajo tudi za polovično ceno, pa se jim še vedno izplača.

Vemo pa, da pri tem niso prizadeti samo frizerski saloni, temveč tudi družba. Na sestanku smo ugotovili tudi to, da tisti, ki imajo samo popoldansko obrt niso zadosti obdavčeni. Delajo lahko cel dan, medtem ko je pavšalni davek minimalen, in tako lahko precej zaslužijo.

Ravno zaradi tega so se frizerji sestali, ker skušajo doseči pri davčni upravi, da na osnovi zakonskih predpisov čimprej ukrepa. Predstavniki uprave so se z mnenjem frizerjev strinjali in obljubili pomoč z inšpektorji, ki bodo po domovih obiskali šušmarje ter se tako prepričali o njihovem „črnem" delu. Prav je, da v tem sestavku omenim za kršilce zakonov tudi denarne kazni. Te se bodo gibale med 500 do 10.000 novimi dinarji, za storjeno kaznivo dejanje pa se bodo morali kršilci zagovarjati še pred sodnikom za prekrške.

JURE PESTNER
NOVO MESTO
Nad mlini 16

FRANCA IVŠIČA NI VEČ

Na zadnjo pot smo spremili našega dragega vaščana Franca Ivšiča. Vsi ga bomo pogrešali, saj je bil požrtvovalen in priden delavec. Bil je eden izmed tistih, ki so ustanovili gasilsko društvo, razen tega pa je bil vsa leta v društvu zelo delaven.

Letos slavi gasilsko društvo v Krški vasi zlati jubilej. Tega se je zelo veselil, vendar dneva proslave ni dočakal. Kot napreden kmečki sin se je vedno bojeval za pravice kmečkega ljudstva. Zelo delaven je bil pri društvu Kmečkih fantov in deklet. Le kdo ni poznal tega večnega mladeniča, polnega šegavosti in humorja, vedno pripravljenega človeku priskočiti na pomoč! Spominjamo se ga še pri gradnji ceste v Vitovec. Bil je med prvimi, ki so se za cesto zagreli, prav tako pa je bil med prvimi graditelji.

Franceta Ivšiča, požrtvovalnega borca za napredek Krške vasi, ne bomo nikoli pozabili.

ANA HROVATIČ

NAGRADO ZA KOMBI

Kolektiv osnevne šole Struge je decembra zaprosil vse večje delovne kolektive kočevske občine za pomoč pri nabavi kombija za prevoze otrok iz oddaljenih krajev v šolo. Do sedaj se je prošnji odzvalo le podjetje ITAS-RUDNIK Kočevje. Za nabavo kombija je odstopilo Šeškovo nagrado, ki jo je lani prejel RUDNIK Kočevje.

Pionirji in kolektiv osnovne šole Struge se delovnemu kolektivu ITAS za nesebično pomoč najlepše zahvaljujejo in mu želijo še mnogo delovnih uspehov.

M. HABJAN

O ulici ‚Samajamá'

V Novem mestu je sredi mesta ulica, ki še zdaleč ne zasluži, da bi jo tako imenovali. Nekateri so jo zato upravičeno poimenovali ulica „Samajama". To je Kastelčeva ulica, ki meji na asfaltirani Kidričev trg, na drugem koncu pa na Cesto komandanta Staneta. Ulica je dolga 70 metrov, široka pa slabih pet metrov. Razen tega je polna jam in se ob deževju, zlasti pa sedaj v zimski brozgi, spremeni v bazen umazane vode. Zmes snega, blata in vode neprestano pljuska izpod koles avtomobilov v okna in na pročelja hiš, pa tudi v pešce, če se pred mrzlo umazano prho pravočasno ne umaknejo na varno.

Ulica je zelo prometna, ker skrajšuje pot na Kidričev in Prešernov trg proti Domu kulture, muzeju in zobni ambulanti. Vse naštete ulice in trgi so asfaltirani, le Kastelčeva ulica je še vedno neurejena. Niti s peskom je nihče ne posuje! Mislim pa, da ne bi zaleglo niti to, ker bi avtomobilisti pesek kmalu razmetali in bi bilo ponovno vse po starem.

Za tamkajšnje stanovalce je tudi poletje neprijetno, saj se tedaj ulica spremeni v leglo prahu, stanovanja pa se skoraj nikoli nedajo prezračiti. Kot za ilustracijo naj omenim zanimivo statistiko: v soboto, 9. februarja dopoldne, je prevozilo to ulico v eni uri v obeh smereh 111 avtomobilov; v njej je parkiralo v tem času 11 avtomobilov, vsi pa so parkirali tam, kjer je to prepovedano.

Prebivalci Kastelčeve ulice se čutimo ob teh ugotovitvah prizadete. Kaj nismo tudi mi občani prav tako kot drugi? Ali ne plačujemo predpisanih dajatev? Ali bomo morali res sami plačati ureditev ulice? In na koncu avtomobilistom: „Zakaj moramo biti pešci v tej ulici pravi žonglerji? Ali ne bi vozili bolj po pravilih? " Prebivalci ulice mislimo, da bi bilo prav, ko bi se uprava za vzdrževanje cest in ulic za razmere v Kastelčevi ulici pozanimala in poskrbela, da ne bi bila več v sramoto Novemu mestu.

STANE GREGORČIČ
Novo mesto

Varčevanje ali nemarnost?

8. februarja smo bili na poti iz Kočevja v Črnomelj. Od Mozlja do Brezovice smo se vozili kakor v čolnu po razburkanem morju. Iz grebenov snega smo padali v jame, se pogrezali v tire pred nami vozečih avtomobilov in pripeljali v zamete snega, iz katerih smo se komaj izkobacali. Ko smo se pripeljali na Brezovico, mi je bilo od poskakovanja in premetavanja v avtomobilu že slabo.

Naprej pa kakor bi odrezal. Od Brezovice do Kanižarice je bila cesta kot asfalt, čeprav je bilo na tem odseku več snega. Le tu pa tam je bila kaka jama ali črta snega, vendar ni bila nobena ovira za vožnjo.

Vprašali smo se, zakaj je cesta od Mozlja do Brezovice tako slaba. Šofer je dejal, da bi bilo potrebno samo dve do tri ure dela avtomobila s plugom, pa bi bila cesta v redu. Denar torej pri tem ne more biti problem. Je kriva za to cestna uprava v Kočevju ali v Novem mestu? O tem je bila vrsta pripomb, držala bo pa tista, ki pravi, da se za ceste na Kočevskem skrbi po mačehovsko. Temu smo pritrdili tudi mi, ko smo se vozili skozi Belo krajino in žez Gorjance v Novo mesto in nazaj v Kočevje. Nikjer nismo pripeljali na tako slabo spluženo cesto, kakor je bila od Mozlja do Brezovice.

PETER ŠOBAR
Kočevje
Kolodvorska ul.

Rada bi mlado mamo...

Martinka je bila prikupna, čedna deklica. Hodila je v prvi razred. Nagajive svetle lase ji je mama spletla v kito, ki je bila prav tako nemirna in živahna kot ona sama. Vedno je bila opravljena skrbno, urejeno, a nevsiljivo. Zlate roke je morala imeti njena mama, da je poleg dela na kmetiji, v kuhinji zmogla še toliko skrbi posvečati svoji Martinki.

Pet pobov je že bilo pri hiši, in ko je prijokala še Martinka, je prišla v hišo neka posebna sreča. Mati se je kar pomladila, čeprav je že korakala proti petdesetim. Bila je krepka, zdrava, le pod očmi so ji leta pustila drobne gubice. Dolge pšenične lase je skrila pod ruto, v širokem naguba-nem krilu je bila povsod: klicalo jo je polje pa travnik pa hlev . . . Zavihtela je koš na ramo in hitela po strmini, da jo je Martinka komaj dohajala, zato jo je večkrat mahnila kar v gozd. Iz gozda je videla stolpnico.

V stolpnici so bile doma same lepe, mlade mame.

In Martinka bi tudi rada imela tako mlado mamo. Vedno jih je risala: drobne postavice s skodranimi kratkimi lasmi, z velikimi uhani, v kratkih krilih, v visokih petah. Govorila je o tem in vsi so se ji smejali.

– Tako mlado mamo bi rada, – je vrtalo v njej.

Martinkina mama se je na vse to le smejala s svojim zdravim smehom.

Hladni jesenski dnevi z mrzlo sapo pa so Martinko priklenili na posteljo. Močan kašelj, visoka vročina. Skrb; stiska in strah so se naselili pri njih doma. In mama je za nekaj dni pozabila na polje, na hišo, na vse, videla je le Martinko in njene žalostne vročične oči. Kadarkoli jih je odprla, je zagledala mamo, njene blage oči, njen zdravi nasmeh.

Bolezen je počasi odšla. Nekega jutra je Martinka mehko rekla:

– Samo da si tu. Veš, mama, nekoč sem želela, da bi imela mlado mamo, tako . . .

– Vem, vem. Tudi jaz sem si večkrat želela drugačno Martinko . . .

– Pa?

– Ne maram je. Ti si prava.

– Mama, rada te imam, najbolj te imam rada, – je z olajšanjem dahnila. Sklenila je drobni ročici okrog njenega vratu, po licih pa so zdrknile velike solze, ki jih rodi le sreča.

ANICA ZIDAR

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

TOVORNI AVTOMOBILI IZ PROIZVODNEGA PROGRAMA IN KOOPERACIJE

ZASTAVA - FIAT - OM

ZASTAVA 35 IN ZASTAVA 40

KAMIONI Z VGRAJENIMI DIESEL MOTORJI!

»ZASTAVA 35« - nosilnost 3,5 tone
-kratki keson cena: 126.882 din
-normalni keson cena: 133.000 din
-dolgi keson cena: 135.965 din

»ZASTAVA 40« - nosilnost 4 tone
-normalni keson cena: 139.956 din
-dolgi keson cena: 143.946 din

PRODAJA

NOVOTEHNA Novo mesto, Glavni trg 11

Informacije: 21-737 int. 13

DOBAVA NEKAJ DNI PO VPLAČILU!

POSTANITE PADALCI
pojasnila in prijave na telef. št. 21-107 ali na letališču Prečna

Sestanek kandidatov bo v soboto 24. II. ob 16. uri

merx

Veletrgovsko, gostinsko turistično in proizvodno podjetje

„MERX" CELJE

razglaša prosti delovni mesti, in sicer:

ŠIFRANTKE V SKLADIŠČU „MERX" KRŠKO
Pogoj: KV prodajalka živilske stroke.

KONTROLOR KOMISONOV V SKLADIŠČU „MERX" KRŠKO
Pogoj: KV prodajalec živilske stroke.

Prijave poslati na Merx Celje v 15 dneh po objavi.

VABIMO NOVE SODELAVCE!

TRGOVSKO PODJETJE
»NOVOTEHNA«
NOVO MESTO

razglaša prosta delovna mesta

1. **REFERENTA PRODAJE AVTOMOBILOV**
   Pogoj: ekonomski tehnik, 3 leta prakse ali trgovski poslovodja s 5 let prakse v komercialni stroki
2. **TAJNICO V KOMERCIALNEM SEKTORJU PODJETJA**
   Pogoj: znanje strojepisja, po možnosti tudi stenografije in 2 leti prakse v pisarniškem poslovanju
3. **ADMINISTRATORKE V ENGROS SKLADIŠČU**
   Pogoji: nižja administrativna šola ali trgovska pomočnica z znanjem administrativnih poslov

Ponudbe poslati splošnemu sektorju podjetja do 1. 3. 1973.

DELO ZA PISMONOŠE!

PODJETJE ZA PTT PROMET KOPER
sprejme na delo

več pismonoš za dostavno službo pri poštah

KOPER, IZOLA, DEKANI, ŠMARJE PRI KOPRU IN ČRNI KAL.

Prijave z navedbo šolske izobrazbe in kratkim opisom dosedanjega dela pošljite na naslov:

DELOVNA PTT ENOTA
66000 KOPER

5% POPUSTA

PRI GOTOVINSKEM NAKUPU VSEH GOSPODINJSKIH APARATOV
(tudi pri TV sprejemnikih)

gorenje

IN KUHINJSKO TEHNICO ZA DARILO PRI NAKUPU PRALNEGA STROJA
V VSEH PRODAJALNAH

NOVOTEHNE

V NOVEM MESTU, METLIKI, KRŠKEM IN TREBNJEM
Izkoristite ugodnost, ki smo jo Vam namenili do 31. marca 73!

družbena samozaščita: najširši obrambni sistem

Najširša družbena samozaščita: koncept splošnega ljudskega odpora. Na vajah se ponovno izkaže ljubezen vseh občanov do domovine. Na fotografiji: lačnim vojakom, ki so prišli z dolgega pohoda, so postregle domačinke s toplim čajem in klobaso. (Foto: S. Mikulan)

„Družbena samozaščita pri nas še ni zaživela," trdi načelnik novomeške uprave javne varnosti Lojze Turk. „Potrebne bodo široke razprave v delovnih in družbenih organizacijah in v krajevni skupnosti. Ne gre le za splošni ljudski odpor, družbena samozaščita je sistem za odkrivanje najrazličnejših nepravilnosti in razsipništva, preprečevanje škode in varovanje premoženja . . ."

Po pismu so vrata družbeni samozaščiti zares odprta na stežaj, delavska kontrola pa ji je v krepko oporo. Ne pozabimo, kako smo še malomarni. Se spominjate, da smo že pisali o računovodkinji, ki je nesla v banko nekaj starih milijonov kar v cekarju, hkrati pa je mimogrede zavila še na trg po solato!

pravica in dolžnost občanov

Družbena samozaščita je torej najširši obrambni sistem naše socialistične družbe, ki organizirano brani svoje interese in nadaljnji demokratski razvoj samoupravnega sistema. Pravica in dolžnost slehernega državljana je varovanje ustavnega reda, obrambe države, neodvisnosti svoboščin občanov, življenj in premoženja, javnega reda, splošne in prometne varnosti in drugih področij splošnega družbenega pomena. Družbena samozaščita je torej zavestno spoštovanje zakonitosti in organiziranje družbe, ki temelji predvsem na socialistični samoupravi družbeni zavesti, ne le na prisili in sankcijah. Z razvojem samoupravnega sistema se je razvijala družbena samozaščita: razvijala se je spontano, ponekod bolj, drugje spet manj uspešno. Prvi sadovi so že obrodili, zlasti so vidni v konceptu splošnega ljudskega odpora.

Družbena samozaščita, to velja še posebej poudariti, izvira iz zgodovinskega razvoja naše družbe. Zdaj močno pridobiva na pomenu. Vsekakor je najbolj pomembno, da temelji na družbeno-politični zavesti občanov. Torej temelji na tistem, kar je bilo že tolikokrat izpričano in potrjeno: na družbeni opredelitvi, naši morali, patriotizmu in ljubezni do domovine.

Ni mogoče zanikati dosedanjih uspehov pri uveljavljanju družbene samozaščite. Najbolj so uspeli v delovnih organizacijah, kjer imajo podrobno opredeljena vprašanja poslovnih tajnosti, postopke s tujimi gospodarskimi partnerji, notranje varnostne sisteme, kontrolo in čuvajsko službo, varnost pri delu in podobno.

Ljudje si kajpak prizadevajo, vendar pojmujejo družbeno samozaščito največkrat preozko: zajema namreč vse, od epidemij in elementarnih nesreč do varstva narave in okolja. Pomoč občanov je torej še kako dobrodošla!

V novmeški občini je v 42 prostovoljnih gasilskih društvih več kot 2.000 gasilcev. S tako družbeno samozaščito so občani obvarovali že na milijone in milijone dinarjev zasebnega in skupnega premoženja. (Foto: arhiv Dolenjskega lista)

2.000 gasilcev

Prav glede zaščite pred najrazličnejšimi naravnimi nesrečami smo doslej največ naredili. Zlasti gasilci so se najbolj popolno vključili v sistem družbene samozaščite. Na Zavodu za požarno varnost pravijo, da je v novomeški občini 42 prostovoljnih gasilskih društev, v katerih je vključenih več kot 2.000 občanov. Mimo tega so poklicni gasilci pomagali zadušiti 25 požarov. Bržkone ni potrebno podrobno računati, koliko premoženja so prostovoljci rešili: vsekakor so močno zmanjšali škodo, ki bi jo sicer povzročil ogenj.

V Sloveniji umre na cestah vsak teden skoraj 15 ljudi. To je zastrašujoč podatek, ki kajpak kliče tudi po poostrenih ukrepih. Slabe ceste in nepopolna prometna signalizacija sta tudi med vzroki za morišče na naših cestah, vendar pa so mnogo hujši objestnost, predrznost, nesramnost, pijanost, nepoznavanje in nespoštovanje prometnih predpisov. Strokovnjaki sodijo, da bi bila najboljša samozaščita, če bi prometno vzgojo uvedli v šole. Prometna varnost je usodno važna pri današnjih cestnih razmerah – kljub temu pa je ni v programu, kjer so mnoge veliko manj pomembne zadeve. Če k temu prištejemo še poostreno kaznovanje in več pozornosti pri izdajanju vozniških dovoljenj, lahko upamo, da bo število nesreč kljub naraščanju prometa poslej manjše.

v rokavicah in brez njih

Zlikovcem klasičnega kova, kakršne poznamo že desetletja, so se uspešno pridružili še „gospodje goljufi", mojstri gospodarskega kriminala. Primerom, kakršni so bili v beograjski kmetijski banki, zagrebškem Metaliumu in ne nazadnje tudi v metliški Beti, lahko najbolj korenito stopi na prste – družbena samozaščita. Spoštovanje zakonitosti in izpolnjevanje uradnih predpisov sta postali danes beli vrani. Še več: sposobnosti posameznih gospodarstvenikov danes mnogokje cenijo po tem, kako so sposobni izigravati predpise! Delavska kontrola kot učinkovit izdelek družbene samozaščite lahko še kako pomaga organom za notranje zadeve, sodiščem, tožilstvom, inšpekcijam, SDK in drugim državnim organom, ki imajo na skrbi varovanje reda in zakonitosti.

Na območju novomeške uprave javne varnosti so našteli l. 1971 1305 kaznivih dejanj, od tega 100 s področja gospodarskega kriminala. Lanske podatke prav zdaj urejajo; načelnik Lojze Turk je v intervjuju za Dolenjski list že pred tedni dejal, da se bo število kaznivih dejanj iz gospodarskega kriminala zmanjšalo.

Klasičnemu kriminalu ne bo še kmalu mogoče spodrezati kril. K temu je treba v opravičilo zapisati: območje novomeške uprave je prehodno, na njem se dostikrat zbirajo tudi tolpe iz drugih krajev. Tatvinam in vlomom pa največkrat botrujejo neverjetna lahkomiselnost, malomarnost in neprevidnost.

proti državi

Industrijsko vohunjenje – spomnimo se samo znane kraje v IMV pred leti! – sodi med državi sovražne dejavnosti. Pravilniki o poslovnih skrivnostih in o sprejemanju obiskovalcev so sicer dokaj natančni – vendar jih le redko upoštevajo. Budnost in pozornost sta v tem primeru najmočnejša aduta.

Pojavljajo se tudi protidržavni izpadi. Nasprotniki naše ureditve skušajo z različnimi sredstvi vzbuditi v občanih občutek strahu in ogroženosti. Najboljši primer družbene samozaščite, še kako poučen za vse nove poskuse emigrantskih skupin, ki mislijo, da morajo pri nas delati red, je vsekakor složen nastop prebivalcev, ki so lani poleti likvidirali teroristično skupino, ko je oborožena skušala delati nered v Bosni in na Hrvatskem.

Domačih neuravnovešenih risarjev kljukastih križev in mazačev različnih protijugoslovanskih gesel je malo, pa še ti so po besedah Lojzeta Turka „ali pijani ali bolni ali nepoučeni" – v veliki večini primerov.

Od epidemij in elementarnih nesreč do varstva narave in okolja je pisana paleta najrazličnejših možnosti za učinkovito delo družbene samozaščite, tega najširšega obrambnega sistema naših občanov. Vsi ukrepi so usmerjeni v varovanje osebne in družbene lastnine, naših pridobitev revolucije in socialistične ureditve.

Delovne in družbene organizacije in krajevne skupnosti čaka še dosti dela, da bo družbena samozaščita zares zaživela na vseh področjih!

J. SPLICHAL

ZASTAVA CIMOS AVTOMOBILI NA KREDIT

ZASTAVA 750 standard cena 25.740 din
ZASTAVA 750 lux cena 26.980 din
KREDIT: 15.000 din

ZASTAVA 1300 standard cena 43.288 din
ZASTAVA 1300 lux cena 45.960 din
KREDIT: 15.000 din

ZASTAVA 1500 standard cena 45.130 din
ZASTAVA 1500 lux cena 48.090 din
KREDIT: 15.000 din

ZASTAVA 125|PZ cena 49.240 din
KREDIT: 15.000 din

ZASTAVA 101 cena 46.270 din
KREDIT: 15.000 din

ZASTAVA 750 kombi cena 43.862 din
ZASTAVA 750 furgon cena 40.054 din
KREDIT: 75 odst. od tovarniške cene za privatni in družbeni sektor - kredit tovarne-na 30 mesecev

CIMOS cena 31.149 din
2-CV6 SPAČEK
KREDIT: 15.000 din

CIMOS
AMI-8 cena 37.768 din
AMI-8L cena 38.482 din
AMI-8 BREAK cena 39.383 din
AMI-8L BREAK cena 40.097 din
KREDIT: 15.000 din

DRUŽINSKI KREDIT

DOBAVA TAKOJ !

Informacije: 21-737 int. 13

NOVOTEHNA Novo mesto, Glavni trg 11

PROSTA DELOVNA MESTA V UPRAVI OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO!

„Komisija za medsebojna razmerja uprave občinske skupščine Novo mesto

razpisuje
PROSTA DELOVNA MESTA:

1. URBANISTIČNEGA INŠPEKTORJA,
2. 2 GRADBENIH INŠPEKTORJEV,
3. CESTNEGA IN VODNOGOSPODARSKEGA INŠPEKTORJA,
4. REFERENTA IN SVETOVALCA ZA URBANIZEM IN GRADBENIŠTVO,
5. INŠPEKTORJA CESTNEGA PROMETA,
6. REFERENTA IN SVETOVALCA ZA SPLOŠNE AKTE DELOVNIH ORGANIZACIJ,
7. REFERENTA ZA JAVNI RED IN MIR,
8. KOMUNALNEGA INŠPEKTORJA
9. 2 ANALITIKOV ZA GOSPODARSKE ZADEVE,
10. 2 REFERENTOV ZA OBRAMBNO VZGOJO IN CIVILNO ZAŠČITO,
11. 3 GEOMETROV,
12. 2 STROJNIH KNJIGOVODIJ,
13. 1 STATISTIKA,
14. 2 STROJEPISK,
15. IZVRŠITELJA ZA UPRAVNE IZVRŠBE.

Za razpisana delovna mesta se zahteva:

pod 1. fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, 3 leta delovnih izkušenj ali višja tehniška šola gradbene smeri, 5 let delovnih izkušenj ali srednja tehniška šola gradbene smeri in 7 let delovnih izkušenj;
pod 2. in 4. fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo in 5 let delovnih izkušenj;
pod 3. fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo in 5 let delovnih izkušenj ali višja tehniška šola gradbene, arhitektonske in geodetske smeri in 7 let delovnih izkušenj ali srednja tehniška šola gradbene, arhitektonske ali geodetske smeri in 10 let delovnih izkušenj;
pod 5. dipl. prometni inženir, dipl. pravnik, dipl. ekonomist, 2 leti delovnih izkušenj ali prometni inženir, strojni inženir prometne smeri, pravnik, ekonomist ali diploma višje upravne šole ali druga visokošolska izobrazba in 5 let delovnih izkušenj;
pod 6. pravna fakulteta ali fakulteta za politične vede, novinarstvo in sociologijo ter 5 let delovnih izkušenj ali višja pravna ali upravna šola in 7 let delovnih izkušenj;
pod 7. višja upravna šola in 3 leta delovnih izkušenj;
pod 8. višja upravna ali pravna šola, višja šola zdravstvene smeri ali I. stopnja FAGG in 2 leti delovnih izkušenj ali srednja gradbena šola in 3 leta delovnih izkušenj;
pod 9. višja ekonomsko-komercialna šola ali višja šola statistične smeri in 3 leta delovnih izkušenj;
pod 10. višja šola vojaške smeri, višja upravna ali pravna šola in 3 leta delovnih izkušenj na področju narodne obrambe ali srednja šola ustrezne smeri in 4 leta delovnih izkušenj;
pod 11. geodetski odsek srednje tehnične šole in 2 leti delovnih izkušenj;
pod 12. srednja ekonomska šola, tečaj za strojno knjiženje in 2 leti delovnih izkušenj;
pod 13. srednja šola in 2 leti delovnih izkušenj;
pod 14. dvoletna administrativna šola, 1 leto delovnih izkušenj in strokovna preizkušnja;
pod 15. srednja šola in 2 leti delovnih izkušenj ali popolna osnovna šola, 4 leta delovnih izkušenj in strokovna preizkušnja.

Za vsa razpisana delovna mesta, razen pod 14., se zahteva opravljen strokovni izpit.
Za delovna mesta z visoko strokovno izobrazbo je predpisano 3-mesečno poskusno delo, za delovna mesta z višjo in srednjo strokovno izobrazbo 2-mesečno poskusno delo, za ostala delovna mesta 1-mesečno poskusno delo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom sprejema komisija za medsebojna razmerja uprave občinske skupščine Novo mesto 15 dni po dnevu objave.

Komisija za medsebojna razmerja.

oglašujte v DL!

DELO ZA TRGOVCE!

»DOLENJKA«
trgovsko podjetje na debelo in drobno
Novo mesto
objavlja prosta delovna mesta:

1. PRODAJALKE
v prodajalni „Market" Ljubljanska c. v Novem mestu

2. PRODAJALKE IN PRODAJALCA
v „Blagovnici" v Črnomlju

Pogoji:
pod 1: Končana šola za prodajalce tekstilne ali mešane stroke
pod 2: Končana šola za prodajalce tekstilne stroke ali mešane stroke, za prodajalca pa železninarsko-tehnične ali mešane stroke.
Za delovna mesta je določeno poskusno delo.
Rok za valganje prijav je 8 dni po objavi.

ZA ŠESTLETNO RENATO JE SREČA MORJE

IZ SEČIRNICE DRUŽINSKEGA PRORAČUNA

Če bi bil starogrški filozof Anaksimander še živ, bi v današnjih časih prav lahko prišlo do tega, da bi bil namesto njegovega „apeirona" denar tisto večno, nespremenljivo počelo vseh stvari, pravzrok, iz katerega vse izvira in h kateremu se vse vrača.

Zadnje dni lanskega decembra so slovenski poslanci dvignili roke za letošnji družbeni načrt, ki med drugim pravi, da bodo osebni dohodki ostali na lanski ravni, zaradi česar naj bi naše gospodarstvo pridobilo 900 milijonov akumulacije ob večji storilnosti in nasploh boljšem delu. Poslanci so sprejeli tudi srednjeročni načrt, ki zagotavlja, da se bo po petih letih življenjska raven dvigala vsako leto za šest odstotkov. Tako je uprt pogled naprej: to je bolje, kot spominjati se neprestanega razvrednotenja denarja, kar smo morali nekajkrat tudi uradno priznati z zmanjšano vrednostjo dinarja.

Vrnimo se k Anaksimandru: njegov apeiron je za poprečnega Slovenca denar, ki ga mora kar z zvrhano mero čarovniškega obračanja obvladovati tako, da pride po vrvi od prvega do prvega. Odprli smo knjigo družinskega proračuna neke poprečne slovenske družine z običajnimi navadami, z ne prehudo pretiranimi zahtevami in z željo po takem življenju, kakršnega živimo danes.

Secirnica družinskega proračuna. Petčlanska družina Komočarjevih v Krškem. Mati: Dragica Komočar, 35 let, natakarica v hotelu Sremič. Oče: Andrej Komočar, 44 let, kuhar v Žitu – Imperialu. Otroci: hči Berta, 15 let, prvi letnik gostinske šole v Izoli; hči Renata, maja bo 6 let; hči Marjanca, 2 leti in pol.

Družinski proračun: osebni dohodek očeta – lansko poprečje 2.030 dinarjev. Osebni dohodek matere – lansko poprečje 1.600 dinarjev. Otroški dodatek – lani po 500 dinarjev za vse tri otroke na mesec. Družinski proračun torej: 4.130 dinarjev.

Dragica Komočar: „Zdaj imamo kar lepe dohodke, toda še pred nekaj leti je bil možev osebni dohodek 400 dinarjev, moj pa 350. To je bilo 1966."

Prerešetajmo januarski proračun. Najprej stroške, ki so nespremenljivi. Tu je najemnina za dvosobno stanovanje, bolje rečeno: za dve sobi in kuhinjo, ker stranišča in kopalnice v Komočarjevem stanovanju v Mencingerjevi hiši ni. Najemnina je 150 dinarjev.

K temu znesku je potrebno prišteti vračanje posojila: vsak mesec 378 dinarjev. Novembra so namreč kupili dnevno sobo: veliko omaro, dva kavča, mizo, dva fotelja in preprogo, za kar so vzeli 10.000 dinarjev posojila. Staro posojilo – prej so vračali po 330 dinarjev – se je že izteklo.

Za televizor morajo plačati po 30,50 dinarjev naročnine vsak mesec. Radio je zapečaten: „Še televizije nimamo časa gledati!"

Življenjsko zavarovanje pri zavarovalnici za Dragico in Andreja velja vsak mesec 65 dinarjev. Naročnina na TV-15 in Našo obrambo ter nakup časopisov – „Dokaj redno kupujem Jano ali Stop" – znese okroglo 50 dinarjev na mesec.

Potegnimo črto pod stalne stroške: 673,50 din

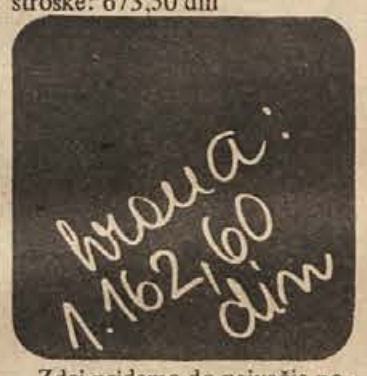

Zdaj pridemo do največje postavke v Komočarjevem družinskem proračunu, to je hrana. Januarja so zanjo odšteli 1.162,60 dinarjev. V tej številki je zajet mesečni nakup potrebnih živil, zraven pa kajpak tudi vsakdanji nakupi mleka, kruha, jajc, mesa, sadja. Zelenjave dejansko ne kupujejo, ker imajo dokaj velik vrt, kjer pridelajo potrebno zelenjavo čez vse leto. Pri Komočarjevih spijejo liter mleka na dan, pojedo pol kilograma kruha. Kadar je starejša hči, ki se sicer uči v Izoli, doma, je potrebno kupiti kilogram in pol kruha. Vsak dan pojedo po štiri jajca, mesa pa kupijo malo. Dragica Komočar: „Če kupim kokoš, takrat gledam, da jo imamo trikrat na mizi. Enkrat kot obaro, enkrat spečeno, en del ocvrem. Meso je tako drago, da tu zares lahko prihranim. Kajpak pa pozorno gledam, da posebno najmlajša dobi vse snovi, ki jih potrebuje. Sadje je zanesljivo vsak dan na mizi!"

K hrani velja prišteti še enkratne zneske, ki se pojavijo jeseni, pa je prav, da jih pri seciranju družinskega proračuna izmerimo po dvanajstinah. Torej: krompir, ki so ga kupili, je veljal 150 dinarjev ali po 12,50 din na vsak mesec. Za zelje so odšteli 60 dinarjev ali po 5 dinarjev na mesec. Repo so dobili pri Dragičini materi – zastonj.

Druga, največja postavka – skupaj 1.180,10 dinarjev. Skupni stroški dosedanjega seciranja: 1.853,60 din.

Kurjava in elektrika prav tako sodita med stroške, za katere je treba dokaj globoko posegi v denarnico. Komočarjevi so kupili tri tone premoga in tri metre drv. Za premog so skupaj s prevozom plačali 780 dinarjev, za drva so odšteli 350 dinarjev. Ker sta jih sama sežagala, sta prihranila 50 dinarjev. Vsak mesec dajo pri Komočarjevih za kurjavo 94 dinarjev. Ko pridejo pobirat denar za elektriko, dobijo pri Komočarjevi družini povprečno po 100 dinarjev za en mesec. Med te stroške prištejemo še vodarino – okrog 10 dinarjev na mesec, sem pa zapišimo še po 12 dinarjev, ki jih je treba vsak mesec plačati za najemnino vrta.

Premog in drva, voda in elektrika ter vrt – skupaj 216 dinarjev. Po dosedanjem naštevanju smo prišli do 2.069,60 dinarjev.

V postavko „drugi stroški", ki pa se jim ni mogoče izogniti, sodijo nakupi, kakor cigarete, za katere dajo na mesec okrog 100 dinarjev, pa prašek za pralni stroj, kar znese še 38 dinarjev. Mati pravi: „Moževe delovne halje perem doma in zato dobim kilogram pralnega praška, še dva do tri kolograme pa ga moram kupiti v trgovini." Še približno 50 dinarjev plačajo vsak mesec za kremo in milo pa za zobno pasto in toaletni papir ter Cet in Vim

„Drugi stroški" torej znesejo 188 dinarjev. Zdaj je izhlapelo 2.257,60 din.

Poglejmo še malo k otrokom. Najstarejša, Berta, je štipendist izolskega Belvedera, kjer tudi stanuje – na srečo zastonj. Doma ji dajo za popotnico vsak mesec 200 dinarjev, da pride domov, da ima nekaj drobiža za drobne nakupe. Ni treba posebej spraševati, da človek ugane, da ji mati naredi tudi popotnico, kadar pride domov za dan ali dva – teh stroškov nismo šteli. Za šestletno Renato so doslej plačevali 59 dinarjev v otroškem vrtcu. Bržkone bodo morali zdaj, ko punčka v vrtcu tudi kosi, odšteti vsaj 100 dinarjev. Te številke za januar še niso vedeli, upoštevajmo torej 100 dinarjev.

DRAGICA KOMOČAR

Za dva otroka 300 dinarjev, doslej se je v družinskem proračunu nabralo za 2.557,60 din stroškov.

Stroški avtomobila. Komočarjevi so pred tremi leti kupili osebni avto – škodo. Pomagali so si s posojilom, to je s tistimi 330 dinarji vračanja na mesec, ki so se že iztekli. Vozijo se zares malo: po treh letih se je na števcu pokazala številka 18.000. Računajmo torej, da natočijo bencin le enkrat na mecec. Avto pa je kajpak kljub temu potrebno popravljati, od časa do časa zamenjati olje in ga podmazati, primakniti nekaj desetakov za pregorelo luč ali varovalko, ga peljati na redni servis. Eno k drugemu – dobrih 200 dinarjev vsak mesec prav gotovo, in če k temu dodamo še garažo, bo približna številka okrog 300 dinarjev. Denar za te stroške ni enakomerno porazdeljen po mesecih, a ga tudi tokrat upoštevajmo v obliki dvanajstin. Dragica Komočar: „Avtomobila za službo ne uporabljamo. Iz garaže ga vzamemo le redko. Morebiti, kadar gremo k našim, včasih, kadar gremo na izlet, v gozd po rože ali po gobe . . ."

K dosedanjim 2.557.60 dinarja prištejemo torej še 3 stotake in dobimo 2,857,60 din.

Zdaj zaokrožimo še nekatere stvari, ki so se nam izmuznile skozi prste, ko smo pregledovali proračun: tu so stroški frizerja. Dragica: „Saj grem zares redko, a kadar grem, odštejem vsaj 30 dinarjev . . ." Nismo upoštevali drobnih daril, morebiti kdaj pa kdaj nakupa rož, nismo šteli šolskih knjig za Berto, nismo šteli . . .

Prištejmo zdaj vse to – prav gotovo smo že prišli do 3.000 dinarjev skupnih stroškov družinskega proračuna.

Zdaj nas čaka še velika postavka: oblačenje in obuvanje. Dragica Komočar meni: „Z denarjem, ki ga premoremo, nikakor ne moremo biti oblečeni po modi. Kupujemo takrat, kadar je ceneje. Recimo: za Renato sem že v začetku jeseni videla lep in cenen zimski plašček, pa sem ga kupila že takrat. Tako vedno prihranim nekaj desetakov, navadno celo stotak ali še več, saj so izven sezone cene precej nižje. Kajpak je vsak mesec potrebno kaj kupiti. Perilo obleke, čevlje. Sreča, da je letos zima mila, saj nisem zbrala toliko denarja, da bi si kupila škornje. Za vsak primer imam v omari gumijaste, če bo zima še pokazala zobe! Pri nas si pomagamo tudi tako, da mlajše punčke ponosijo za starejšimi, kar je dobro ohranjenega. Cene so pač tako visoke, da ni mogoče vsega kupiti . . ."

Dragica Komočar že osem let ni bila v kinu, praznikov zaradi narave njenega dela v tej družini ne poznajo. Na dopustu družina še nikoli ni bila. Dragica je imela lanski dopust decembra. Pripravila ga je tako, da je izdelala podroben načrt, kaj velja naplesti in kaj sešiti. Šivalni stroj ji je v veliko pomoč!

Pri Komočarjevih si pomagajo tako, da delata oče in mati v različnih izmenah. Kadar dela eden dopoldne, dela drugi popoldan, da lahko varujeta najmlajšo. Dragica Komočar: „Če bi morali dati še Marjanco v varstvo, kar bi nam vzelo blizu 300 dinarjev, ne vem, kako bi prišli od prvega do prvega. Res pa je, da se navadno zgodi, da sta Renata in Marjanca od pol dveh do pol štirih popoldne sami. To je čas, ko mora mož od doma, mene pa še ni doma.

Pri Komočarjevih dostikrat iz dveh starih jopic spletejo eno novo. „Ko sem bila stara pet let, smo izgubili očeta, mati pa je bila takrat, sredi vojne, v osmem mesecu nosečnosti. Tistih časov ne bom nikoli pozabila!"

Pri Komočarjevih imajo letos veliko željo: Berta je v Izoli in zlasti Renata bi šla na moč rada na počitnice na morje, ker ga ni še nikoli videla. „Tako je v ognju, da ima igrače že mesec dni pripravljene za pot v Izolo," pravi mati in pristavi: „Če bo šlo po sreči, bomo zares šli za teden dni na dopust . . ."

Besede „če bo šlo po sreči" pomenijo, da morajo pri Komočarjevih vsak mesec prihraniti okroglo 300 dinarjev, da bo družina dočakala poletni oddih na Jadranu. Za oblačenje, obutev in vse drugo ostane torej 800 dinarjev . . .

Kako bodo to naredili, je bržkone ena izmed skrivnosti družinskega proračuna. Z Dragico Komočar sva se pogovarjala v februarskem dopoldnevu, ko je mož doma kuhal kosilo. Jedilnik: argo juha, fižolova omaka in hrenovke. Na cesti proti hotelu Sremič sem, ko sem odhajal, srečal dimnikarja.

To srečanje je pomenilo dvoje: da smo pri seciranju proračuna pozabili dimnikarske stroške (morebiti še kaj drugega?). Ampak naj raje obvelja drugo, da dimnikar prinaša srečo. Za Renato je sreča hudo otipljiv pojem: da bo z mamico in očkom in sestrico skupaj z že pripravljenimi igračami videla morje in Berto, ki se tam uči . . .

J. SPLICHAL

– Pa pravijo, da pri nas ni izumov in patentov . . . Je kdo že preštel, koliko so pri nas iznašli trikov, kako neopazno podražiti robo?

kultura in izobraževanje

„RODNA GRUDA" V NOVEM

Rodna gruda, revija za Slovence po svetu, je letos že drugič izšla v nekoliko spremenjeni zunanji podobi, pa tudi vsebinsko se je precej obogatila. V njej velja še posebej opozoriti na zgodbo „Belokranjci", ki jo je napisal v Franciji živeči rojak Ivan Gradišnik in jo podnaslovil: povest iz nekdanjih dni. Revija prav tako ni prezrla pomembnega dogodka v našem knjigotrštvu, namreč izida knjige „Rožice iz Rezije", zbirke slovenskih ljudskih pesmi, ki še žive v delu Beneške Slovenije.

Ne samo nit in kladivo

V ponedeljek je bila v Sevnici že četrta predstava iz seznama gostovanj vrhunskih slovenskih gledaliških hiš, med njimi tudi Slovenskega gledališča iz Trsta. Prvič je kulturna skupnost za te predstave v Sevnici razpisala tudi abonma, v drugem občinskem centru, Krmelju, si tega niso upali. Vse pa, žal, kaže, da je bila ta poteza preveč drzna celo za Sevnico!

Kulturnim delavcem se vseeno ni treba preveč žalostiti, zamislijo pa se naj drugi. Kulturniki so namreč že pred samim začetkom vedeli, da akcija ne bo imela uspeha, če je ne bodo podprle osnovne sindikalne organizacije v sevniških kolektivih. To pa se v večini primerov ni zgodilo! Častne izjeme so predvsem sindikalna organizacija v JUTRANJKI, OSNOVNI ŠOLI SAVO KLADNIK in OBČINSKI UPRAVI. Ob tem so zanimive še izjave nekaterih članov kulturne skupnosti iz nekaterih delovnih organizacij, kot je dejal predsednik te skupnosti Tone Koren na seji občinske konference SZDL: „Delavci ne kažejo zanimanja!" To je še najlažje reči, zato se ni treba niti posvetovati. Že površen pogled na dvorano pove, da ni tako, lahko pa bi bilo seveda bolje. Kulturniki so za „propagando" storili vse, celo nad cesto visijo transparenti. Vsa gostovanja še niso mimo, nekaj se še da storiti. Če ne drugega, vsaj to, da bi takšne „kulturne predstavnike" delavcev – zamenjali! Delavec ne potrebuje namreč le niti, kladiva, . . . in nekaj v kuverti, temveč tudi dobro kulturno prireditev!

A. Ž.

Meglič podpisal pogodbo za roman

Rado Meglič, avtor drame „Major, ustreljeni boste!", ki smo jo pred približno letom dni gledali na TV, je pred kratkim (31. januarja) podpisal z založnikom Arbital-Progres iz Ljubljane pogodbo za izdajo svoje knjige „Jokalo je tudi sonce". Pogodba določa, da bo knjiga izšla v letu dni.

V tem romanu, ki bo imel okoli 500 strani, izšel pa bo v 12.000 izvodih, Rado Meglič spet obravnava vojno temo, vendar ne „črno-belo", kar je slabost skoraj vseh piscev del o zadnji vojni, ampak poetično. „To je ljubezensko-poetični roman, roman o nesrečni ljubezni in o pravih komunistih, kakršnih bi moralo biti več tudi danes," pravi o vsebini knjige Rado Meglič.

Roman je napisal na osnovi resničnih dogodkov, imena ljudi iz krajev so spremenjena, družina, ki je osrednja v vsej zgodbi, pa je izmišljena. Roman obravnava dogodke današnjih dni, pa tudi vojnih dni, v nekaterih primerih, kjer je potrebno, pa posega celo v obdobju Avstro-ogrske.

Rado Meglič nam ja zaupal, da je pravzaprav najprej napisal scenarij za akcijski film v obliki kriminalke z nalovom „Intervju", na tej osnovi pa nato roman „Jokalo je tudi sonce". Film, ki bo imel 9 ali 10 nadaljevank, bo posnet in prikazan po izidu romana.

Sliko za ovitek romana „Jokalo je tudi sonce" bo izdelal diplomirani inženir in slikar-amater Janez Černač iz Kočevja.

J. PRIMC

Rado Meglič: „Vojne teme so v naših delih obravnavane preveč črno-belo. Moj roman „Jokalo je tudi sonce" pa bo zgodba o nesrečni ljubezni in o tem, kako so se včasih borili pravi komunisti."

KOSTANJEVICA V KAJUHOV SPOMIN

Jutri, 23. februarja, bo učencem pionirskega odreda osnovne šole v Kostanjevici na Krki govoril o življenju in delu partizanskega pesnika Karla Destovnika – Kajuha prof. Ciril Cesar iz Ljubljane, znani raziskovalec umetnikove življenske poti. Kostanjeviška mladine bo tako počastila obletnico priljubljenega pesnika. Za njegovo bralno značko tekmujejo skoraj vsi pionirji kostanjeviške šole in tako najlepše izpričujejo hvaležen spomin na pesnika naše svobode.

VEČ DRUŠTVOM

Kulturno-prosvetnim društvom so dali v tej sezoni v novomeški občini iz proračuna Zveze kulturno-prosvetnih organizacij več kot do zdaj: nad 270.000 dinarjev. Podeželska društva so dobila z nakazilom hkrati denar za dejavnost in primerno vsoto za popravilo oziroma obnovo dvoran. Neprimerni prostori namreč še marsikje preprečujejo dejavnost in uresničevanje dolgoročnejših načrtov. Preurejanje dvoran v novomeški občini je glede na denarne možnosti zastavljeno tako, da bo vsako leto na vrsti po ena dvorana: lani so s skupnimi močmi obnovili in preuredili dvorano v Mirni peči, letos pa jo bodo v Straži.

»Miklova Zala« je vžgala

„Komisija za ugotavljanje premoženja bo morala pogledati v blagajno KUD „IVAN CANKAR" iz Velike Loke," govorijo že nekateri zlobneži, ki zavidajo tem prizadevnim igralcem naval gledalcev v dvorane. „Že 20 let ne pomnimo takega navala," pravi upravnik dvorane prosvetnega doma Trebnje, ko so igrali v centru občine. Si lahko zamisli, kdor pozna to malo dvorano, da je bilo za to predstavo prodanih 411 kart? Premiera v Veliki Loki, prva ponovitev na zahtevo gledalcev, gostovanje v Dobrniču, zopet gre za male podeželske dvoranice: 1.100 navdušenih gledalcev! Rekord so imeli v Mirni peči: 457 gledalcev. To je šele začetek, v soboto so gostovali v Šentvidu pri Stični, najverjetneje bodo gostovanje v Trebnjem ponovili, pričakujejo jih v Krmelju in še marsikje.

Amaterizem torej še živi, vnema občinstva vliva igralcem ognja, da ne bodo odnehali kot marsikje drugod. In izdatki za vse to: blagajniku se kopičijo računi za podaljševanje najemnine za kostume pri ljubljanskem Prosvetnem servisu, ki bo baje to dejavnost celo opustil (!!), dvorane ter – kdo bi jim zameril – vsaj večerjo za 40 igralcev in sodelavcev, za kilometrino še ni nihče predložil računa, čeprav žrtvujejo celo svoja vozila. V domačem kraju tesno sodelujejo s krajevno skupnostjo, le-ta jim je kreditirala denar za „zagonska sredstva". Vzdušje je torej tisto pravo, tisto, ki vžiga!

A. Ž.

podčrtano

Ob vsem tarnanju, kako amaterski kulturi ne gre, da še vedno ni pravega zanimanja kljub debelejši mošnji, vendarle prijetno presenečenje: KUD Velika Loka s takšnim uspehom uprizarja „Miklovo Zalo" po trebanjski občini, da bi mu upravičeno lahko zavidale tudi poklicne igralske skupine. Novice, ki prihajajo iz dvoran, kjer skupina iz Velikega Gabra nastopa, so prav presenetljive: takšnega obiska, trdijo, ni bilo ponekod že dvajset let. In še nekaj je treba podčrtati ob tem razveseljivem dogodku: sam občinski partijski sekretar, ki je hkrati tudi predsednik KUD Veliki Gaber, si je kljub obilici političnega dela vzel čas za nagovor občinstva pred vsako predstavo.

Osamljen zgled

Najbolj hvalevredno pa je seveda to, da se vse to dogaja na kulture lačnem in žejnem podeželju in da imamo naposled nekoga, ki ga bomo imeli za svetel zgled. In prav teh potrebujemo! Zakaj?

Medtem ko so nekatera, zlasti podeželska društva že v vzponu, se druga, med temi tudi nekatera mestna, ne morejo izkopati iz mrtvila. Slišati je, da je tako tam, kjer ZKPO še vedno ni našla stikov s kulturno skupnostjo. Seveda to ne more biti edini razlog. Slej ko prej je treba iskati „krivce" v posameznikih in skupinah, ki se niso dovolj ogreli. Na drugi strani je tu še naglušnost za spodbude, ki prihajajo z območij, ki se vračajo na dobre stare čase. Naj povemo naravnost: novoustanovljeni spodnjeposavski področni odbor republiškega združenja dramskih skupin že dolgo vabi k sodelovanju kulturne skupine in organizacije iz širšega dolenjskega območja, tudi zato, da bi popestrili področno revijo, ki jo pripravljajo za letošnji april, odziva pa ni. In vendar so področno revijo pripravili z enim samim namenom: da bi spodbudili amaterizem k odrskemu ustvarjanju, mu vrnili zaupanje in dali – priznanje.

J. JUST

Po suši - revija

Spodnjeposavski odbor republiškega združenja gledaliških skupin bo objavil te dni razpis za področno srečanje amaterskih dramskih družin, ki bo od 10. do 30. aprila. Udeležile se ga bodo igralske skupine, ki jih bo izbrala brežiško-krška žirija: Vlado Podgoršek, Mija Kranjc, Boris Pšeničnik in Rajko Stupar. Ta domača strokovna četverica si bo ogledala vse predstave, prijavljene za področno srečanje. Skupino, ki se bo na srečanju najbolje predstavila, bodo poslali na republiško srečanje. Posebna zanimivost bo skupen gledališki list, ki bo predstavil delo nastopajočih skupin in igre, s katerimi se bodo predstavile občinstvu.

Priprave na področno revijo so že daleč od začetnega zagona. Med drugim so si prireditelji zagotovili tudi denar za izvedbo in priznanja, ki jih bodo podelili sodelujočim in najboljšim. Sam področni odbor se je do zdaj bolj uveljavil v brežiški občini , kjer ima sedež, kot pri sosedih. Morda je prav to spodbudilo igralske družine v tej občini k življenju. Pričakujejo, da se jih bo za področno revijo prijavilo kar pet. To je uspeh, kakršnega sprva, ko so načrtovali srečanje, niso pričakovali.

„Tako imenovana odrska suša je bila pri nas očitna: v Brežicah nismo imeli krstne uprizoritve od republiške revije, ki je bila pri nas," pravi Vlado Podgoršek, ki je poleg tega, da je vsestransko vpležen v kulturno življenje, tudi predsednik področnega odbora. „Ljudje so sami začutili, da jim nekaj manjka, tako igralci kot gledalci. Zato jih k ponovnemu oživljanju gledališkega amaterizma ni bilo potrebno posebej spodbujati. Ko se je razvedelo, da pripravljamo področno srečanje, so začeli zdaj iz tega, zdaj iz onega kraja javljati, da bodo prišli zraven."

Kdo je v skupinah: stari ali novi obrazi?

Vlado Podgoršek ugotavlja: „Mešano, se pravi prejšnji in izkušeni ter novi, mladi igralci, izmed katerih jih bo v tej sezoni prvič nemalo prestalo igralski krst. Zanimivi so poklici teh ljudi: delavec, trgovec, mladinski predsednik, zdravstveni delavec . . ."

Kako spremlja ta prizadevanja kulturna skupnost?

„Pripravljena je biti soplačnica področnega srečanja. Druge pomoči trenutno, žal, še ni čutiti. Nikakor nočem reči, da ni zainteresirana. Na njeno pobudo bo na primer v kratkem širši posvet o kulturi. Namen posveta je spodbuditi k delu ljudi iz delovnih organizacij, da bi naposled skupaj z njimi oblikovali načrt za razvoj vseh kulturnih zvrsti."

V podjetjih ni kulturnih skupin?

„Ne, kljub spodbudi Zveze kulturno-prosvetnih organizacij."

Kaj pa delovne organizacije kot meceni?

„Samo občasno. Izjema je morda pevski zbor DPD Svoboda bratov Milavcev, pa še ta si je sam poiskal dobrotnike in pri njih tudi nastopal."

So s prostori velike težave?

„V Brežicah morajo igralci vaditi v garderobi. Na podeželju je bolje. V Globokem, v Kapelah, Artičah, Dobovi, na Veliki Dolini in v drugih krajih imajo celo vzorne prostore."

Pred kratkim so imeli v Brežicah informativni režiserski tečaj, na katerem sta predavala Marjan Belina in ZKPOS in Jože Vozny iz RTV. Obiskovalo ga je 12 ljudi, manj, kot so pričakovali. Na njihovo željo bodo jeseni priredili nov tečaj. Kajti tudi v Spodnjem Posavju trdijo, da brez kadra ne gre . . .

I. ZORAN

Mali kulturni barometer

NOV PREDSEDNIK V ČRNOMLJU – Za novega predsednika črnomaljske kulturne skupnosti so pred kratkim izvolili Janeza Kramariča, znanega in marljivega kulturnega delavca iz Bele krajine, ki dela v Novem mestu kot sodnik okrožnega sodišča.

BREŽIČANI V KRANJU – Pred kratkim so v Kranju priredili koncert pevskih zborov iz [illegible] in zamejstva. Poleg zbo[illegible] asilij Mirk" iz Kontovelja, pevcev iz Železne Kapele in Svobode iz Stražišč so na koncertu sodelovali tudi brežiški pevci.

OBČNI ZBORI MIMO – V zadnjem času je večina kulturno-prosvetnih društev v brežiški občini opravila letne občne zbore. Zavzeli so se za nove oblike amaterskih dejavnosti. V Cerkljah, kjer deluje društvo Planina, so za predsednika izvolili Branka Liparja.

VČERAJ KAJUHOVE NAGRADE – Včeraj so v Ljubljani podelili tradicionalne Kajuhove nagrade za najboljša dela, ki so izšla pri zavodu Borec v minulem letu.

SREČANJE LUTKARJEV – Tretje srečanje lutkovnih skupin Slovenije je bilo od 15. do 18. februarja v Lutkovnem gledališču v Mariboru. Na sporedu je bilo devet predstav, vmes pa so opravili tudi skupščino slovenskih lutkarjev.

IDRIJSKI RAZGLEDI – Na svetlo je prišla dvojna številka (3 in 4) Idrijskih razgledov, ki jih že sedemnajsto leto izdaja tamkajšnji Mestni muzej. Publikacija prinaša vrsto sestavkov, ki so zanimivi tudi za neidrijske bralce. O njej le toliko, da je lahko svetla spodbuda Dolenjcem, ki nikakor ne znajo ali ne morejo „roditi" nekaj svojega.

Brežiški oder

Brežičanom je dolgo uprizarjalo igre domače društvo „Stanko Černelč", po odhodu društvenega predsednika pa je delo zamrlo. Na pobudo Zveze kulturno-prosvetnih organizacij so dramsko skupino obnovili in sklenili, da bo to samostojna sekcija pri ZKPO. Iz nje se bo kasneje razvilo amatersko gledališče. Trenutno šteje amaterski oder, kot ga imenujejo, 15 igralcev in osemčlansko tehnično ekipo. Igralci, ki jih kot režiser usmerja Vlado Podgoršek, so se odločili za uprizoritev Marinčeve „Srečke". Po načrtu bodo igro naštudirali in uprizorili do konca marca. Na premiero bodo povabili tudi pisca igre Marjana Marinca. S „Srečko" bodo sodelovali tudi na letošnjem področnem srečanju spodnjeposavskih dramskih skupin.

Pokojni slovenski dramski igralec Janez Cesar – zasebno, v svoji knjižnici, ki je danes v lasti novomeške Študijske knjižnice. Slikovno-dokumentarna razstava o tem igralcu v Dolenjski galeriji bo odprta še do 25. februarja

Dober učitelj ne dvomi...

Vinko Cirnski, ravnatelj osnovne šole iz Dolenjskih Toplic, pravi: „O sklepih in stališčih republiškega in prosvetno-kulturnega zbora smo razpravljali in z njim soglašamo. Imamo pa pripomob: vsakdo naj uresniči, za kar je zadolžen. Če tega ne bo, bo spet ostalo pri dobrih željah, na vzgojno-izobraževalnem področju pa ne bo nobenega napredka."

Otroci ne segajo samo po knjigah, ki jim jih v šoli predpišejo za čtivo. Odkar tekmujejo za bralne značke (na našem območju za Župančičevo, Goliovo, Kajuhovo, Jurčičevo itd.), jemljejo v roke mladinska in druga dela, ki jim jih priporočajo učitelji ali knjižničarji. Zanimanje za knjige rase, denarja za knjige pa ni . . . (Foto: I. Z.)

Ravnatelj topliške osemletke je minule dni predaval prosvetnim delavcem, med drugim o marksistični vzgoji in izobraževanju v šolah. Podobna predavanja so imeli med pravkar končanimi zimskimi počitnicami tudi učitelji in vzgojitelji v drugih šolah na območju novomeške organizacije enote Zavoda za šolstvo SRS. Vinko Cirnski je, kot sam pravi, še posebej obdelal samoupravljanje v črno-vzgojnem procesu: „Dve reči sta osnova vsega: naučiti učenca, da bo znal znanje uporabljati v življenju, in ga vzgojiti tako, da bo na samostojni poti s pridom razvijal delovne navade, pridobljene v šoli."

„Učitelj bo moral biti kot nosilec učno-vzgojnega procesa v prihodnje bolj pozoren in vnašati izkušnje v praktično delo. Se pravi, da bo moral poučevati še bolj angažirano in vzgajati otroke tako, kot od njega zahteva družba. Če bi družba do zdaj to področje spremljala tako zavzeto, bi danes o vsem tem ne razpravljali s takšnim poudarkom," nadaljuje.

Ali so res vsega krivi učitelji?

„Kadrovske šole, iz katerih so učitelji izšli, so premalo naredile, da bi prišli v razrede dovolj zgrajeni in o vsem poučeni vzgojitelji."

Vendar to opravičilo ne nakazuje rešitve?

„Zamujeno si bodo morali učitelji sami pridobiti. Kajpak bodo pri tem samoizobraževanju vezani na razpoložljivo literaturo, učbenike in drugo."

Bo to dovolj?

„Bo, če bodo dovolj vztrajni in seveda v to, kar bodo kasneje razlagali otrokom, sami verjeli. Sicer pa je danes težko igrati dvoličneža: učenci te hitro odkrijejo, če govoriš eno, delaš pa drugo."

I. Z.

Črnomaljski občinski praznik so počastili tudi košarkarji z zanimivim turnirjem. V telovadnici osnovne šole v Črnomlju so se zbrali košarkarji iz Metlike, Črnomlja, Semiča in Novega mesta. Na sliki: vrsta Semiča je zanesljivo odpravila košarkarje belokranjskih študentov predvsem zato, ker so njeni igralci igrali bolje pod obema košema. (Foto: J. Jenič)

Veleslalom v Črmošnjicah

Prejšnji četrtek je bilo v Črmošnjicah občinsko prvenstvo osnovnih, srednjih in poklicnih šol v veleslalomu. Smučarske „teke" je tudi tokrat organizirala komisija za šolska športna društva pri občinski zvezi za telesno kulturo iz Novega mesta in smučarski klub Rog iz Novega mesta.

Na zahtevnejšem, medobčinskem prvenstvu v veleslalomu so se mladi smučarji še posebej potrudili, tako da smo videli veliko lepih voženj. Ob koncu tekem so najboljši smučarji v vseh kategorijah dobili priznanja.

Rezultati: cicibanke: 1.A. Gole (Trebnje) 39,427, 2. T. Zupančič (Novo mesto) 41,901, 3. Medved (Krško) 54,492;

cicibani: 1. M. Turk (Grm Novo mesto) 34,721, 2. Grandovec (Trebnje) 34,989, 3. Lazar (Veliki Gaber) 34,479;

mlajše pionirke: 1. Šebeník (Dolenjske Toplice) 42,353, 2. De Costa (Brežice) 81,443, 3. Hren (Trebnje) 89,657;

mlajši pionirji: 1. Wachter (Novo mesto) 34,178, 2. Strajnar (Trebnje) 37,349, 3. Pucelj (Novo mesto) 37,493;

starejše pionirke: 1. V. Gole (Trebnje) 45,139, 2. Udovič (Trebnje) 62,379, 3. Dernač (Senovo) 92,867;

starejši pionirji: 1. Turk (Dolenjske Toplice) 33,381, 2. Pungertnik (Trebnje) 34,400, 3. Šuln (Grm Novo mesto) 36,091;

mlajši mladinci osnovnih šol: 1. Ogrin (Trebnje) 33,984, 2. Peric (Grm Novo mesto) 35,556, 3. Turk (Dolenjske Toplice) 36,675;

mlajši mladinci srednjih šol: 1. Šonc (TSŠ Novo mesto) 30,710, 2. Longo (gimnazija Brežice) 33,889, 3. Romih (gimnazija Brežice) 41,621;

mlajše mladinke osnovnih šol: Serini (Novo mesto) 35,122, 2. Novak (Trebnje) 105,227, 3. Kuhar (Krško) 110,676;

mlajše mladinke srednjih šol: 1. Avšič (gimnazija Brežice) 56,442, 2. Novak (gimnazija Brežice) 113,901, 3. Hrovat (gimnazija Brežice) 249,417;

starejše mladinke: 1. Lovko (gimnazija Novo mesto) 56,877, 2. Simončič (gimnazija Brežice) 135,618, 3. Pogačar (gimnazija Brežice) 162,359;

starejši mladinci: 1. Jurkas (šola za blagovni promet Brežice) 35,715, 2. Švent (gimnazija Novo mesto) 36,124, 3. Hudelja (gimnazija Črnomelj) 41,190;

članice: 1. Saje (gimnazija Novo mesto) 46,107, 2. Hacin (gimnazija Novo mesto) 58,244;

člani: 1. Novinc (TSŠ Novo mesto) 31,294, 2. Pelko (KIC Grm), 3. Podrgajs (gimnazija Novo mesto) 45,134.

PD Lisca 1000 članov

„Imajo, kar je treba: zaledje članov iz osnovnošolskih klopi, članov iz tovarn, podporo družbeno-političnih organizacij," je dejal predsednik Planinske zveze Slovenije Marjan Oblak na občnem zboru planinskega društva LISCA Krško – Sevnica minuli četrtek. Največji lanski uspeh vsega društva pa je obnovljena Jurkova koča, vredna 23,5 tisočaka. Člani so z delom prispevali najmanj šestino vrednosti! Najbolj delavna sekcija iz konfekcije JUTRANJKA s 183 člani je lani prebila na izletih 25 dni, le z avtobusi in vlaki so prekrižarili 5.000 km širom po Jugoslaviji. Kdo bi štel ure vzponov?

Poleg domačih podjetij so za kočo prispevala celo novomeška podjetja. Za najmlajše so imeli vse leto planinsko šolo, ki je prestala vse preizkušnje. Razen pohodov na skoraj vse vrhove od Velbita do Triglava so poslali enega vodnika tudi na zimski vzpon na Grossglockner. Zavidljive uspehe v republiškem merilu pa je zabeležila komaj lani ustanovljena ekipa orientacistov: šesta je bila na pohodu ob žici okupirane Ljubljane, 6. na Kozjaku, 1. v boju za pokal Jelovice, na republiškem prvenstvu na Šmohorju pa 5.

Največ vreden pa je prodor planinskega duha med delavce. Poleg omenjene skupine v JUTRANJKI šteje komaj lani ustanovljena sekcija v konfekciji LISCA 95 članov, v TRGOVSKEM PODJETJU 54 članov. V Krškem imajo planince v CELOLOZI, KOVINARSKI in PAPIRKONFEKCIJI.

Doslej se tod še nihče ni posvečal varstvu okolja. Zato so na zboru ustanovili klub. Ravno tako so ustanovili klub Jurkove koče in smučarsko sekcijo. Sedaj imajo 800 članov, od tega le v šolah 240, zato letos ne bo težko preseči števila 1.000. Že sedaj pripravljajo zbornik za 70-letnico društva, ki bo leta 1975. Vse to delo pa je bilo do občnega zbora skrito v spisih.

A. ŽELEZNIK

Pokal dvanajsterici »KK Beti«

V soboto dopoldan je bil v počastitev črnomaljskega občinskega praznika v telovadnici osnovne šole v Črnomlju odigran košarkarski turnir. Na njem so sodelovale članska ekipa metliške Beti, mladinski vrsti iz Črnomlja in Novega mesta ter članski vrsti iz Semiča in Črnomlja.

Na turnirju so najboljšo košarko pokazali košarkarji Beti, ki so se v finalu priborili do pokala; v imenu črnomaljske občinske zveze za telesno kulturo jim ga je izročil tovariš Vrlinič. Drugo mesto so dosegli mladinci Novoteksa, tretje pa košarkarji Semiča, ki so se predstavili z boljšo košarko kot na zimskem dolenjskem prvenstvu.

NOVOTEKS – ČRNOMELJ 53:37

V predtekmi je žreb preprečil mladinski vrsti Črnomlja, da bi se uvrstila v finale. Domači igralci so sicer vodili kar s 6:2, potem pa sedem minut niso dosegli koša. Pri Črnomlju je dobro zaigral Milič, pri Novoteksu pa Seničar.

KK SEMIČ – KBŠ ČRNOMELJ 53:34

V drugi predtekmi so Semičani takoj v začetku začeli z ostro igro, kar je študente presenetilo, tako da so dosegli prvi zadetek šele ob koncu četrte minute. Zato pa so kasneje bolje zaigrali in polčas se je končal s tesno zmago Semičanov. V drugem polčasu se je igra ponovila, le da študentje niso bili kos kondicijsko bolje pripravljenim gostom, tako da so ti ob koncu tekme slavili visoko zmago.

KK BETI – KK SEMIČ 59:23

Metliška peterka je začela na vso moč in to se je pri rezultatu hitro poznalo. Zato je trener Pšeničnik ob treh standardnih igralcih poslal na igrišče še dva mladinca in nato z menjavami na „sistem" igre obdržal do konca, kljub temu pa Semičani razlike niso zmanjšali. Tokrat je Pšeničnik presenetil s pozitivno potezo: igralec, ki je ugovarjal sodnikoma, je moral na klop.

KK BETI – KK NOVOTEKS 61:25

Do sedme minute je bila igra dokaj izenačena, nato pa so Metličani z nekaj hitrimi protinapadi vrsto novomeških mladincev razbili in do konca polčasa „gostje" niso dosegli nobenega koša več. V drugem polčasu je bila igra bolj izenačena, Novomeščani pa so dali pet točk več kot v prvem polčasu. Najbolje je zaigral Medek, ki je sam dosegel 28 točk, pri Novomeščanih pa Seničar, ki je pod svojim košem pobral veliko število žog.

NOVOTEKS - SEMIČ 30:23

V tretji finalni tekmi so se Semičani uspešno kosali z mladinci Novoteksa in prvi polčas se je končal z točko razlike. V drugem polčasu so celo vodili in po minuti odmora Novomeščanov je bilo jasno, da bodo drugo mesto zavzeli Novoteksovi igralci, saj so dosegli kar šest zadetkov, medtem ko Semičanom ni uspelo potresti mrežice na košu niti enkrat. S tem so tudi Novoteksovci osvojili pokal, igralci Semiča pa plaketo.

PRVI FLORJANČIČ

Novomeški pionirji so imeli prejšnji teden za bloki Majde Šilc manjše tekmovanje v veleslalomu. Nastopilo je več kot 20 pionirjev, zmagal pa je Aleš Florjančič, ki je progo prevozil v 20,5 sekunde. Za njim sta se uvrstila Damir Karpljuk (21,0), tretji pa je bil Robert Rodič, ki je progo prevozil v 21,2 sekunde.

Nogometaši novomeškega nogometnega kluba Elan so začeli redno trenirati na snegu. K nabiranju moči pride vedno okoli 15 nogometašev, prevladujejo pa mladinci. (Foto: M. S.)

OBČINSKO PRVENSTVO V SKOKIH

Za naslove občinskih in medklubskih prvakov so se na Javorovici pomerili skakalci. Nastopilo je 41 skakalcev iz Otočca, Šmarjete, Vavte vasi, Straže, Krškega, Boštanja in Šentjerneja, od tega kar polovica domačinov. Mladi skakalci iz Šentjerneja so bili najboljši v vseh kategorijah.

Rezultati: ml. pionirji: 1. Bakše (Šentjernej) 152,6 (19, 19,5), 2. Bukovec (Vavta vas) 88,6 (13, 13,5); st. pionirji: 1. Žabkar (Šentjernej) 181,4 (23,5, 22,5), 2. Župan (Šentjernej) 150,8 (2,o5, 20,5), 3. Košak (Otočec) 137,1, (18, 19); ml. mladinci: 1. Vinšek (Šentjernej) 215,4 (24,5 25), 2. Sluga (Šentjernej) 215,3 (24,5 25), 3. Radkovič (Šentjernej) 181,7, (23, 23,5); star. mladinci: 1. Regali (Šentjernej) 211,6 (25, 25,5), 2. Žibert (Šentjernej) 173,2 (22,5, 23,5), 3. Miklavčič (Šentjernej) 172,1, (22,5, 22). Člani: Selak (Šentjernej) 233,7 (26,5, 27) 2. Vinšek (Šentjernej) 185,0 (25,5, 26), 3. Dular (Straža) 183,9, (22,5, 23,5).

A. BUČAR

SIMULTANKA POLJANŠKA

Na osnovni šoli Grm, kjer prof. Ivica Milič že dalj časa uspešno vodi šahovski krožek, je odigral na 15 deskah simultanko Viktor Poljanšek in zmagal z rezultatom 12:3. Remizirati je uspelo šestim pionirjem, in sicer Jandriču, Banu, Golobiču, Žitniku, Caniču in Matohu.

J. UDIR

Odlične igre Ostermana

Na odprtem šahovskem prvenstvu v Sutomoru so odigrali 8. kolo, vodi pa še vedno črnogorski mojster Ivanović, ki ima 7,5 točk. Od slovenskih šahistov še vedno najbolje igra Rudi Osterman iz Kočevja.

Rudi Osterman je v sedmem kolu zabeležil že četrto zaporedno zmago in je sedaj med tistimi igralci, ki lahko upajo na naslov mojstrskega kandidata. Osterman je v sedmem kolu premagal Fučaka, drug igralec iz Kočevja Praznik pa je v 8. kolu premagal Vujovića in je sedaj med igralci, ki si delijo 110. do 150. mesto.

Vrstni red: Ivanović 7,5, Minić, Vencl, Krnič, Marič 6,5, 6. do 17. Osterman, Bertok 6 in drugi.

PENKO PREHITEL MILIČA

Na kvalifikacijskem turnirju za prvenstvo dolenjske podzveze je kolo pred koncem Penko prehitel Miliča, ki je vodil ves turnir. V prekinjeni partiji 12. kola je Milič proti Kitanoviču napravi hudo napako in bo partijo izgubil.

Stanje je po 16. kolu: Penko 14 točk, Milič 13(1), Škerlj 11,5(1), Poredoš in Sitar 11, Istenič 10,5, Petric 9, Pucelj in Kitanovič 8 itd.

15. kolo: Jakljevič – Kitanovič 0:1, Penko – Jenko 1:0, Istenič – Petric remi, Komelj – Kostelec 1:0, Pucelj – Podrebarac 1:0, Avsec – Poredoš 0:1, Balkovec – Škerlj remi, Milič – Hrovatič 1:0, Ščap – Hrovatič 1:0, Ščap – Sitar 0:1.

16. kolo: Kitanovič – Sitar 0:1, Hrovatič – Ščap remi, Škerlj – Milič prekinjeno, Poredoš – Balkovec remi, Podrebarac – Avsec 1:0, Kostelec – Pucelj 0:1, Petric – Komelj remi, Jenko – Istenič remi in Jakljevič – Penko 0:1.

J. UDIR

Penko: šahisti neredno

Kako je s športom in šahom v Novem mestu, kakšni so pogoji, kaj bi bilo še potrebno storiti, da bi šport v našem mestu še bolj zaživel?

Na ta vprašanja je Igor Penko, profesor telesne vzgoje na novomeški gimnaziji, povedal naslednje:

„Predvsem pomanjkanje ustreznih prostorov in kadrov onemogoča, da bi se šport pri nas še bolj razmahnil. Druga težava je v tem, ker nas veliko mladine zapusti; nekaj zaradi študija, nekaj pa, ker se ji ne da več trenirati. Druga težava je tudi v tem, ker je premalo učiteljev za telesno kulturo, saj jih primanjkuje tudi za šolski pouk. Da bi v Novem mestu dobili kvalitetne ekipe, bi morali izbrati dve ali tri panoge, jih močno podpreti in z njimi pod strokovnim vodstvom načrtno in redno delati. Prepričan sem, da bi le tako z eno panogo v štirih letih prišli v zvezno ligo."

„Kako je s šahom? "

„Četrto mesto v republiški ligi smo pričakovali, lahko pa bi dosegli več. Prva ekipa sploh nima rednih treningov in za ekipo, ki bo nastopila, zvemo šele nekaj dni pred odhodom. Prav tako me moti, da pri nas prevladuje hitropotezni šah. Pozdravljam zamisel kočevskega šahovskega delavca Ive Staniča. Če bi izkušnje s tega področja publiciral, bi ideja o ‚šahovskih urah' na osnovnih šolah verjetno marsikje oživela."

„Šport na gimnaziji? "

„Že štirinajsto leto poučujem telesno vzgojo na gimnaziji. Kljub neizpremenjenim pogojem šport napreduje. ŠSD je delavno, trenutno so močne šahovska sekcija in vrsti ženske odbojke in moške košarke. Upam, da bo letos končno urejeno igrišče, ki ga gradimo za šolo, kajti s tem bo gimnazijski šport postal še boljši."

Z. ŠERUGA

PRVA PREIZKUŠNJA NOVEMEŠKIH ATLETOV

Prva preizkušnja pripravljenosti atletov v nekaterih disciplinah bo jutri ob 19. uri v telovadnici osnovne šole na Grmu. Glede na neustrezne tekmovalne pogoje lahko pričakujemo solidne rezultate. Atleti se bodo pomerili v šestih disciplinah: v tekih na 20 metrov, na 1000 metrov, na 400 metrov za dekleta, v skokih v višino, daljino in troskoku ter v metu medecinke. Za 2. marec pripravljajo atleti na Grmu še veliko revijo najmlajših atletov, ki bo v občinskem merilu. To prireditev so nazvali: „Išče najboljšega pionirja – skakalca v višino". Vsekakor sta obe tekmovanji vredni vse pozornosti.

Z. SLAK

NOVOTEKS – FRUCTAL 82:61

Če bodo igralci Fructala iz Ajdovščine tudi v prvenstveni sezoni igrali v slovenski ligi tako, kot so v nedeljo proti Novomeščanom v telovadnici v Bršlinu, potem bodo zanesljivo za Novoteksom. Novomeščani so namreč v začetku zaigrali odlično in povsem razbili Ajdovce. V tretji minuti je bilo 10:0, v 14. pa že 40:12. Potem se do konca tekme niso več dosti trudili, razen tega pa je trener Petrič dal priložnost vsem igralcem. Kljub temu so močno zmagali – 82:61 (50:22).

Koše za Novoteks so dali: Splichal 18, S. Kovačevič 10, Bencik 1, Počrvina 6, Munih 7, Ivančič 14, Ž. Kovačevič 8, Piletič 10, Šepetavc 4, Šobar 4.

DARKA ZAJC IN FRANC ZUPANČIČ

Po šestih kolih članskega prvenstva ŠK Mokronog za leto 1973 vodita Darka Zajc in Franc Zupančič s petimi točkami. Sledijo: Nada Peterle in Kramer s 4,5, Dvornik s 4, Videčnik s 3,5, Breda Hrovat s 3 točkami in drugi.

J. HOČEVAR

Šport

KOČEVJE – V domu telesne kulture je bilo prvenstvo Itasa v namiznem tenisu. Nastopilo je devet tekmovalcev, prepričljivo pa je zmagal Marjan Adlešič, ki je premagal vse svoje nasprotnike. Za drugo mesto sta se pomerila Osepek in Oražem, zmagal pa je slednji z 2:1.

(Z. F.)

LJUBLJANA – V Ljubljani je bilo v soboto in nedeljo namiznoteniško prvenstvo VI. republiške skupine, ki se ga je udeležila tudi vrsta metliške Beti. V prvem delu so Belokranjci zaigrali najbolje in so na prvem mestu. Premagali so Mošte, Krim (Preserje) in Šenčur, tesno pa izgubili z ekipo Mošenj. Za Beti so igrali Haupman, Stipanič, Uhl in Uhan.

(D. P.)

ZAGREB – Odbojkarice Novega mesta so gostovale med tednom pri zveznem ligašu Mladosti v Zagrebu in tekmo izgubile s 3:0 (12,3,8). Srečanje je bilo zanimivo. Novomeščanke so dobro zaigrale zlasti v prvem nizu, ko so imele niz tako rekoč že v žepu.

(P. S.)

STOPIČE – Mlade telovadke novomeškega Partizana so imele prejšnji teden nastop pri svojih vrstnicah v Stopičah. Novomeščanke so tokrat bile trenerke, saj so pokazale domačinkam precej telovadnih prvin, ki so dekleta iz Podgorja navdušile. Gimnastika je na stopiški šoli med vodilnimi športi, vendar so možnosti za delo v tej privlačni disciplini izredno slabi: nimajo ustreznega orodja, blazine so stare desetletja itd., vendar pa mladim ne manjka volje in požrtvovalnosti.

(R. K.)

NOVO MESTO – V nedeljo bo na Ravnah pokalno žensko odbojkarsko prvenstvo Slovenije, na katerem bo igrala tudi vrsta Novega mesta, ki je kandidat za eno višjih mest. S trenerjem Francem Pučkom bodo šle na Ravne naslednje odbojkarice: Dokl, Fila, Ščuka, Pučko, Fabjančič, Rajer, Pilič, Forte, Gostiša in Boh.

(S. T.)

MORAVČE – Preteklo je nekaj tednov po tekmovanju v smučarskih skokih, pa si mladi iz vasi Moravče že belijo glave za graditev nove, še večje skakalnice. Mladinci upajo, da jim bodo priskočili na pomoč tudi mladi iz vasi Gabrovka

(P. F.)

VEČJA AKTIVNOST MLADIH

Predsedstvo občinske konference ZMS Kočevje v zadnjem času posveča veliko pozornost športni aktivnosti mladih. Načrtno delo je do sedaj že rodilo bogate sadove. Pri tem mislimo predvsem na uspešno vodenje občinske lige v malem nogometu, v katero je vključenih dvanajst ekip mladinskih aktivov Kočevja.

V začetku prihodnjega mesecā bodo organizirali tudi tekmovanja v šahu in namiznem tenisu, na katerih naj bi mladi merili moči tudi na športnem polju. Ekipo mladinskega aktiva bodo tako sestavljali trije člani in tako predvidevajo, da bo na vsaki prireditvi sodelovalo več kot 50 tekmovalcev. Prvenstvo v namiznem tenisu, ki bo v dvorani doma telesne kulture, bosta organizirala OKZMS Kočevje in mladinski aktiv Doma Dušana Remiha. V sodniškem odboru bodo nekdaj odlični kočevski igralci, kot so: inž. Dušan Oražem, Milan Price in drugi. Zmagovalne ekipe in najboljši posamezniki bodo prejeli ob koncu tekmovanj priznanja in prehodne pokale organizatorja.

Na ta način nameravajo vključiti v posamezne športne panoge čim več mladih, kar je vsekakor zelo razveseljivo in spodbudno.

Z. FAJDIGA

Nikola Plečaš: Če bi prestopil k ljubljanski Olimpiji? Vse je odvisno od pogojev. Kdo je najboljši košarkar v Jugoslaviji? Na to vprašanje pa naj odgovorijo strokovnjaki.

Roland Lopatny: Jugoslavija je imela vedno dobre vaterpoliste, mislim pa, da vaterpolo pri nas ne bo „utonil".

(Fotografiral: S. Mikulan)

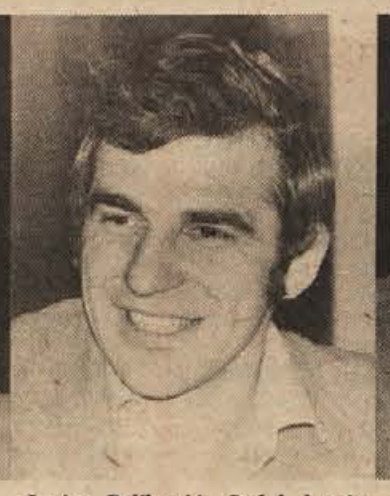

Jovica Paliković: Sedaj, ko je novomeška Industrija motornih vozil začela z renaulti, se lahko zgodi, da bom začel tekmovati za AMD iz Novega mesta.

Borut Bassin: Na košarkarskem igrišču uživam. K Olimpiji bi sedaj težko pristopil, mislim pa, da je trenutno med najboljšimi košarkarskimi vrstami.

BREZ BESED

BREZ BESED

Dolenjski list pred 20 leti

Društvo Bela krajina

V LJUBLJANI izdeluje poseben pripravljalni odbor novega društva „Bela krajina" program za delo društva in pripravlja vse potrebno za ustanovni občni zbor. Naloga novega društva naj bi bila, da bi predvsem s strokovnim znanjem svojih članov podpiralo napore Belokranjcev za boljše in lepše življenje.

RAZPIS NATEČAJA. Ljudski odbor mestne občine Novo mesto razpisuje natečaj za izdelavo urbanističnega načrta za Novo mesto. Interesenti naj dostavijo svoje pismene ponudbe LO mestne občine Novo mesto do 15. marca 1953. Predsednik LO MO: Lojze Ivanetič. . .

PRIPRAVLJA SE znižanje potniških voznin na železnici. Povprečno bodo voznine znižane za 25 %. Na razdaljah do 100 km bo tarifa znižana za 20 %, na razdaljah nad 100 km pa bo znižanje precej večje. Tako predvidevajo, da bo npr. znašalo znižanje pri 700 km 40 %. Popusti za letne dopuste in razne izlete, brezplačne karte za dijake itd. bi ostali približno isti kot doslej. Popust za nedeljske povratne vozovnice naj bi znašal 40 %. Nova potniška tarifa bo začela veljati najpozneje 1. aprila letos.

ZANIMIVA TRADICIJA pustovanja, ki je izjemo let med zadnjo vojno bila v Metliki izredno živa, je letos na lepem prenehala. Lansko pustovanje, ki je sicer bilo čisto v redu, je pri nekaterih Metličanih in Črnomaljcih naletelo na negodovanje in nekoliko čudno kritiko, kar je domačinom za letos zagrenilo veselje, da bi napravili svoj tradicionalni obhod po mestu. Metličani le niso mogli čisto mirno mimo „svetega pusta" in so člani „glavne gadje zalege" obenem z gasilci priredili na pustno nedeljo v Fizkulturnem domu veliko veselico.

PRED DNEVI se je začel v Predgradu prikrojevalni in šivilski tečaj, ki ga vodi tov. Zofka Maurin. Vse priznanje zaslužijo pri tem tov. Marija Veis iz Predgrada, ki vsako leto organizira kakšen izobraževalni tečaj.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA, 20. februarja 1953)

Kaj so pred 80 leti pisale **Dolenjske Novice.**

Venec predpustnih veselic

(V o d n i k o v a) veselica v Novomeškej čitalnici je bila jako sijajna in prav obilno obiskana. Gotovo je bila kakor tudi druga leta venec vseh novomeških predpustnih veselic.

(R u s k i) cesarjevič je bil nekaj dni v Berolinu. Govori se, da so se radi tega razmere med Rusijo in Nemčijo jako zboljšale. Cesarjevič je namreč razjasnil, da se Rusija s Francijo ne zveže, Rusi si ne dajo od nikogar vezati rok.

(N a A n g l e š k e m) bodo obravnavali predlogo, da se katoliškim Ircem da večja samostojnost. Kako bode, pač še ne vemo; želimo pa, da se slednjič vendar vrnejo tem vrlim katoličanom pravice, kátere jim je jela Angleška jemati pred 300 leti.

(V P o d r a ž u) pri Trati nad Škofjo Loko je 22 letni sin ubil lastno mater, ker mu ni hotela dati boljših jedil. Grozno, kamo pridemo!

(V r l i) Koroški bijejo ljut boj z nadležnimi liberalnimi Nemci, ki bi nas najraje kar s sveta spravili. Zadnje zborovanje prekoristnega katoliškega narodnega in gospodarskega društva se jim je vrlo obnesel – celo zagrizeni Nemci govore o njem.

(V l a d a) je objavila program za novo večino, katere pa še nima – in je skorej tudi ne bode dobila. Program ni tič ne miš – pač pa precej ugoden liberalnim Nemcem, Tafe se bode gotovo prepričal, da se dandanes s polovičarstvom več ne dosega namen. Ali bel ali črn, to edino je možko pa tudi možno. Vže sedaj je videti, da s tem programom nobena stranka ni zadovoljna.

(R a z g l a s). Občni zbor prve dolenjske posojilnice registrovane zadruge z neomejenim poroštvom v Metliki skliče se s tem dne 26. februarja 1893 ob 9. uri dopoludne v pisarni mestne občine Metliške. Janez Kapelle s. r.

(I š č e) se dober krojaški pomočnik. Ponudbe naj se pošiljajo na Fran Lenarčiča v Novi Vasi pri Rakeku.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC, 15. februarja 1893)

Zgodilo se je...

NEVEDNA LJUBEZEN – Bavarci se smejejo mlademu kmečkemu fantu, ki je prišel po ljubezen v reutlinški „Eros – center". Prijatelji so mu povedali, da stane seks z dekletom za denar 100 mark. Ljubezni željni mladenič je ostal vso noč – zjutraj pa je moral obljubiti kravo z očetovega posestva. Vsaka reč ima tudi svoje (časovne) meje!

HUDA PRIČA – Na sodišču v Zahodnem Berlinu je sodnik zastavil priči običajno vprašanje: „Koliko ste stari?" Namesto odgovora je priča pograbila jajce, napolnjeno s črnilom, in ga zalučala proti sodniku. Ta se je neprijetnemu letečemu predmetu spretno izognil. Po steni se je pocedilo črnilo, a vročekrvna priča pa se je tri dni hladila v zaporu . . .

LOV ZA REKORDOM – V kanadskem Torontu hočejo postaviti najvišjo zgradbo na svetu. Obljubili so, da bodo do konca prihodnjega leta zgradili stolp iz jekla in betona, visok 550 metrov. V stolpu, ki bo veljal 21 milijonov dolarjev, bo delalo več kot 1.000 ljudi: svoje prostore bodo v njem dobili radio, televizija, reklamne agencije ter nekatera podjetja. Za 17 metrov bo stolp višji od moskovskega televizijskega stolpa. Rekord!

KONEC MAIGRETA – George Simenon, avtor znamenitih zgodb o bistrem inšpektorju Maigretu, ne bo več pisal. Pravi, da bo sedel v naslonjaču in razmišljal. Stari mož se bi bržkone spominjal svojega detektivskega junaka – ljudje pa bodo njegove zgodbe brali še naprej . .

ZARADI KAMEL – Avstralec Barker se je v dobi podvigov odločil za nenavaden načrt: z dvema kamelama je skušal priti čez puščavo Great Victoria. Po 80 dneh je moral svoje načrte opustiti. Razlog je bil kaj nenavaden: obe kameli sta bili breji . . .

UMETNIKOVI DAVKI – Davčna uprava v Kaliforniji je tožila znanega filmskega igralca Orsona Wellesa, ki je za leti 1966 in 1967 dolžan plačati 30.000 dolarjev davkov in obresti. V Kaliforniji ga brž kon zlepa ne bo!

PENE NE BODO PRODAJALI – Švicarski pivci piva bodo gotovo negodovali, ko bodo prišli k nam na dopust. V Švici namreč od septembra lani dobijo pivci naročeno pivo – brez pen. V sedanjih kozarcih, ki imajo cement tik pod robom, nam reč ni prostora za pivo in pene. Pri nas pa gostilničarji še naprej raje prodajajo pene kot pivo . . .

ŽELJNA EVA – Policija v Miamiju je morala odpeljati v priporo plavolasko, ki se je nenadoma slekla in popolnoma naga skočila v avtomatsko pralnico avtomobilov. Številni gledalci so bili navdušeni nad dekletovo odločitvijo. Naga Eva je na policiji izjavila, da jo je obšla nepremagljiva želja po prhi!

MANJ PLINOV – V sovjetskih mestih bo v prihodnjeih letih čedalje manj zdravju škodljivih plinov. Okrog 35.000 tovornjakov, avtobusov in taksijev v Moskvi bo do 1976. leta že poganjal tekoči plin, ki bo imel le tretjino ogljikovega dvokisa v primerjavi s sedanjimi gorivi. Živelo zdravje . . .

LEV ALI USLUŽBENEC? – Uslužbenec milanskega cirkusa se je s tovornjakom, na katerem je bil lev, odpeljal v Genovo. Odšel je k prijateljem; levu je postalo dolgčas in je začel protestirati. Končno so se ga usmilili karabinjerji in ga odpeljali na orožniško postajo. Prstnih odtisov kajpak niso vzeli levu, pač pa jih je cirkuška uprava vzela nevestnemu uslužbencu!

Ločena trebuščka „siamskih dvojčic"

Medicina nas uči, kaj so „siamski dvojčki:" gre za enojajčne dvojčke, katerih telesci sta delno zraščeni, največkrat samo s kožo ali povezovalnim tkivom, v težjih primerih pa tudi z notranjimi organi ali celo s kostmi. Do takih primerov prihaja, če se oplojeno jajčece ne loči popolnoma. Če je zraščenje teles preobširno ali prezapleteno, taki dvojčki ne živijo dolgo.

Svetovni tisk je pred dnevi znova preplavila nevsakdanja novica: kirurg dr. Miguel Boherty je s skupino enajstih drugih kirurgov v deželni bolnišnici mesta Recife v severni Braziliji po 6 ur trajajoči operaciji ločil dvojčici Moniko in Margerito, hčerki delavke Pereira z neke kavne plantaže. Pred kratkim je rodila „siamski dvojčici" z zraščenima trebuščkoma. V porodnišnici mesta Mirandiba nesrečni materi niso mogli skriti resnice: jokaje in vsa obupana se je zgrozila nad nesrečo, ki je prišla nad njeno družino. Z možem sta preuboga, da bi lahko sploh pomislila na tvegano in drago operacijo.

Primer nesrečne družine je sprožil po vsej deželi veliko sočutje: denar je začel pritekati z vseh koncev Brazilije. Čarovnik nekega indijanskega plemena ob Amazonki je poslal „čudežno korenino", ki naj bi kar čez noč ločila nesrečni dvojčici . . .

Prišle pa so tudi upanje vzbujajoče ponudbe: mednarodno priznani kirurg dr. Boherty iz Pernambuca je svetoval staršema, naj se odločita za operacijo dvojčic. Tereza Pereira je le s težavo privolila. Deklici so najprej temeljito preiskali in ugotovili, da imata srce in ledvice v redu. Tudi drugi življenskovažni organi v drobnih teleščkih so bili vsi dvojni – bilo je upanje, da bo poseg uspel.

Tako se je tudi zgodilo. Popoldne ob štirih so zdravniki sporočili: deklici sta uspešno ločeni. Ko je dr. Boherty zapuščal operacijsko dvorano, je mati Tereza pokleknila in mu poljubila noge. Ganjen je zdravnik pomagal materi na noge in ni hotel nobene zahvale. Operacija ni stala prizadete delavske družine niti prebite pare.

Margerita in Monika že rasteta kot normalna otroka. Sledovi operacije na njunih trebuščkih ju bodo spominjali, da sta bili nekoč zraščeni. Novinarjem pa je srečna mati po operaciji dejala: „Tako mi je, kot da sem se drugič rodila . . . Zdaj sta moja otroka prava človeka."

Po uspešni operaciji rasteta Monika in Margerita kot drugi, normalni otroci

Pretresljiva podoba: mati Tereza Pereira s svojima deklicama, ki sta bili s trebuščki zraščeni

Najplemenitejši Jugoslovan

Komisija za proglasitev najplemenitejšega dejanja v letu 1972 je izmed dvajsetih plemenitih Jugoslovanov, ki so izpostavili nevarnosti lastno življenje, da bi rešili druge, izbrala za najplemenitejšega človeka voznika avtobusa „Kosovotrans" Hamdijo Osmanija iz Gnjilan v južni Srbiji. Ta je 26. junija lani vozil avtobus s 30 potniki na progi Prizren-Gnjilane. Da bi preprečil trčenje z velikim kombajnom v neki soteski, je naglo zavrl. Pri tem so kolesa blokirala. Ker ni vedel, za kaj gre, je Osmani potegnil ročno zavoro, stopil iz avtobusa in začel iskati defekt. Ker se je zanesel na ročno zavoro, je poskušal kolesa deblokirati. Ko pa je deblokiral prva kolesa, je vozilo naenkrat začelo drseti proti bližnjemu prepadu. Ročne zavore so namreč popustile. Ni bilo časa za razmišljanje: Osmani je sklenil z lastnim telesom zavreti vozilo. Ko mu je šlo prvo kolo čez levo nogo, je brž podstavil še desno in avtobus je obstal tik na robu brezna. Potniki so bili rešeni, vozilo obvarovano.

Hrabri šofer je že več mesecev v mavcu.

Tako, zvezala sva vas po vaši želji – zdaj pa nam povejte številke ključavnice vaše blagajne!

NAJNOVEJŠE – NAJCENEJŠE!

Moda, ta muhasta, k sreči ne od vseh priznana „kraljica sveta", jo je spet potuhtala! Nicola Austin, 20-letna angleška „modna deklica", dela v Parizu reklamo za mojstra škarij Rubena Torresa iz Texasa. Kroj za zgornji del bikini obleke se omejuje po najnovejših „dognanjih strokovnjakov" na črne pike, ki jih je treba na kožo samo – nalepiti. Vmesni prostori ostanejo prazni, rob moderčka pa se le – nariše . . .

Prednost tekstilnega „izuma": velja za vsako postavo.

	★	STARA LETA	MESTO V SZ	KOROŠEC	ERBIJ	ETIOP. KNEZ	K I S I K	ZORAVICA	IME IT. PISCA SVEVDA	PERUANSKI GRM
BOLNIK ZA SKLEROZO										
PAPEŽEVA KRONA							PESTNER / IZMENA			
POGAN					BELGFILM. IGRALKA / FR. AVTO					
TEKOČA VODA / N A V A L						BRUSNI KAMEN / AN.UNIV. MESTO				
				★						★
POLMER		KRILO	IGRALNA KARTA / DISAVA		TRDINA	RINA / ŠČIT			MOČV. SVET	VELIKAN	EG.BOG SONCA
OGROMJE						UPRAVNO TELO / OKSID					
NAČIN OBVEZNANJA				ŠPONBOJ V ST.GRŠKI / FOSFOR			NADAV				
VOZILO Z OKLEPOM						CELJE	ŽELEZOV OKSID / IZRAEL				
PROMETNO SREDSTVO			IZDAJA								D L
NEFRIT		★	MANJŠE NASELJE								D L

»Sončna uprava« je likvidna

Janeza Pogorelca, predsednika dolenjevaške „Sončne uprave", nisem našel na zunanjem skladišču obrata INLES v Prigorici pri Ribnici. Delavca sta povedala, da ga je zeblo, pa je šel na toplo v pisarno.

– Kako je bila pravzaprav ustanovljena „Sončna uprava"?

– Nekateri naši člani so ponoči radi lumpali, podnevi pa so se prišli gret na sonce in tako so dobili ime „Sončna uprava". Nato smo sklenili, da ne bomo le pili, ampak se tudi pogovarjali. Danes šteje „Sončna uprava" že 50 moških članov in okoli 40 žensk.

– Je vaše društvo registrirano? – Registrirali bi se, pa je vse skupaj nekako smešno in neresno.

– Kaj je osnovna dejavnost „Sončne uprave"?

– Mi smo društvo prijateljev lepega vremena. Sicer pa to zimo naša „Sončna uprava" kar dobro dela. Smo že sredi januarja, pa še vedno ni zime, še vedno sije sonce in to je naša zasluga.

– Že, že, kaj pa je delala vaša „Sončna uprava" poleti, ko je kar naprej deževalo?

– Takrat smo delali za tovarno dežnikov, da bodo rentabilni.

– Sem slišal, da je „Sončna uprava" dobila posebno pohvalo odbora za proslavo 100-letnice gasilskega društva Dolenja vas in 30-letnice prvih žrtev?

– Da, takrat smo na veselici zastonj stregli, pa mlaj smo postavili in poskrbeli za proslavo lepo, sončno vreme. Tisti mlajsmreko smo potem prodali in dobili 3.200 din.

– Kako boste ta denar porabili?

– Na zadnjem sestanku smo sklenili, da bomo šli za 1. maj za dva dni na izlet na Hrvaško. Če bo kaj manjkalo, bo dodal še vsak član. Sicer pa nam denarja tako ne zmanjka, dokler sije sonce.

Ker ni bilo sonca, smo predsednika „Sončne uprave" Janeza Pogorelca zaprosili, naj stopi na stol in priključa obraz 100 ali 200 svečni žarnici pod stropom – in tako je nastala tale zgodovinska slika. (Foto: J. Primc)

– Vas je novoletni sveženj gospodarskih ukrepov kaj prizadel?

– To pa ne. Mi smo vedno likvidni in rentabilni.

– Torej vaša organizacija dobro dela. Kdo ste vodje?

– Jaz sem predsednik in vsaka organizacija lepega vremena uspe. Fotograf je Dušan Tekavec. Za kulturo je zadolžen harmonikaš Franc Grebenc-Jevc. Blagajnik naše rentabilno-likvidne blagajne pa je Janez Vidic.

– Sodelujete kaj z drugimi organizacijami, na primer z mladino?

– To pa ne! Ne gremo preveč skupaj.

– Zakaj?

– Zato, ker kar mi rečemo, mora držati.

– Imate kakšno postransko dejavnost?

– Lani smo organizirali pri nas kurentovanje, ker ga ni bilo v Ribnici, in letos ga bomo spet. Za praznike imamo plese.

– Ste tudi v „Sončni upravi" v zadnjem obdobju zabeležili kaj nezdravih pojavov, korupcije in podobnega? – Seveda smo na liniji. Prvega predsednika, zdaj častnega predsednika, Milana Bojca smo prijavili komisiji za ugotavljanje izvora premoženja. Je invalid in sami nismo mogli ugotoviti, kako mu je s tisto skromno invalidnino uspelo kupiti – bicikel?

– Hvala za razgovor. Naj „Sončna uprava" še dolgo skrbi za lepo vreme v Lončariji in za dobro počutje ljudi.

JOŽE PRIMC

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:
Vodoravno: 1. moč, 4. ples, 8. napis, 10. ralka, 12. akant, 13. sedem, 14. Lal, 15. estrada, 17. od, 18. valat, 19. Er, 20. makaron, 22. Ono, 23. motiv, 24. boj, 25. Senegal, 27. mel, 28. naris, 30. laz, 31. sirotka, 33. et, 34. Dajan, 35. ol, 36. tatrman, 38. EMO, 39. Adamo, 40. Jurij, 42. koret, 43. Erina, 44. raža, 45. Ike;

HELLEN MACLOY:

KRUH IN ZAPOR

Ko je Tom zasmrčal, je izključila televizor in se po prstih napotila k omari v predsobi. Tom je popil veliko piva, dovolj, da bo spal vsaj eno uro, to pa je bilo njej dovolj.

Oblekla je plašč, vzela torbico in, – o bog! – ključi so glasno padli na tla.

Tom se je premaknil in ne da bi odprl oči, vprašal:

– Kam pa greš?

– Nikamor, dragi. Samo za hip bi rada šla na zrak.

– Kupi mi zavojček cigaret. Pusti televizor vključen.

– Zelo rada.

Spet je vključila televizor. Tom je spet začel smrčati. Počasi je zaprla vrata in šla proti dvigalu.

Hladni veter na ulici bi ji skoraj zaprl sapo. Ni se upala iti z avtom: lahko bi si kdo zapisal številko. Šla je peš po ulici, ki je bila ponoči popolnoma prazna. Promet se bo povečal šele okoli 9 Streeta. Zelo dobro je vedela, kje je ta ulica, ni si je bilo treba zapisati: 9 Streeta št. 10 si je bilo zelo lahko zapomniti.

Vsakič, ko je pomislila na to ulico, jo je postalo sram. Zakaj ni taka, kot so drugi? Zakaj je drugačna? Tedne in tedne se je lahko branila te svoje nenormalne želje, potem pa . . . je želja postala takšna, da je ni mogla več premagati. Nocoj je morala dati uspavalno tableto Tomu v pivo, da bi lahko čimprej odšla iz hiše. Ni si mislila, da je ta njena napaka neozdravljiva, lahko pa bi to postala. Kaj bi napravil Tom, če bi izvedel resnico o njej? On – tako normalen in brez posebnih želja: nikoli je ne bi mogel razumeti . . .

Prišla je v mračni del mesta. V ulico, kamor je šla. Čutila je, da jo nekdo opazuje. Bilo jo je malo strah, vendar je šla naprej. Senca se je premaknila, naslednji trenutek je zagledala blesk noža.

– Oh, ne, ne! – je rekla.

Začutila je, da jo strah zapušča. Mladenič ni imel več kot dvajset let. Sovražno jo je gledal: – Greste na številko deset? Poznate znak?

– Da, na št. 10 grem in vem za znak, na katerega mi bodo odprli. Reči moram „Kuhano v pari".

– V redu, lahko greste naprej – je rekel fant in spet izginil v senci hišnih vrat.

Številka deset je bila prav tako revna hiša, kot so bile ostale okoli nje. Pritisnila je na zvonec. Slišala je, kako je zabrnelo, in vrata so se odprla. O bog, če bi jo Tom videl . . .

V tretjem nadstropju, na vratih 3 A, je trikrat potrkala: vrata so se malo odprla in povedala je spoznavalni znak. Vrata so se na široko odprla. Hitro je stopila notri.

Soba je bila velika, zelo lepo urejena. Natakarji so drseli po parketu med mizami. Na drugi strani zraven točilne mize je sedelo nekaj ljudi na visokih stolih. Moški, ki je stregel, jo je nekako začudeno pogledal:

– Precej mladi ste za ta kraj, draga gospa.

– Dovolj let imam, – je suho odgovorila.

– Oh, kaj pa boste naročili?

Najprej si je z jezikom obliznila suhe ustnice:

– Prosim vas . . . mi lahko . . . – Težko je izgovorila te besede. – Rada bi kos pravega kruha!

Želite morda tudi pravo čajno maslo? – je vprašal moški. – Izdelano iz pravega mleka, veste, tistega, ki ga molzejo od krav.

– Da . . . da, hočem pravi kruh in pravo maslo!

– Ste prepričani?

– Morda si bolj želite maslo, ki je napravljeno v laboratorijih? Razne okuse imamo. Ali kruh, ki je napravljen iz moke, katere klasje ni raslo v umazani zemlji?

Sklonila je glavo, ni mogla zdržati njegovega pogleda.

– Želim pravo maslo in pravi kruh!

– To bo stalo precej denarja. Naše cene so zelo visoke.

– Imam toliko, tedne dolgo sem varčevala.

– Tega ne bi smeli delati. Poročeni ste, bolje bi bilo, če bi se vrnili domov k možu in si postregli z raznimi konzervami „hitro kosilo", „hitra večerja", „neylon meso", „sintetična zelenjava" in podobno.

– Ne! hočem kruh iz moke, prave moke, ki jo dobijo iz zrnja, ki se zmelje med mlinskimi kamni!

Moški je hotel še nekaj reči, pa je tedaj prišel šef strežbe:

– Marvin, kaj spet nekoga prepričuješ? Vzemi denar od gospe in ji postrezi!

Pred njo sta bila dišeč kruh in maslo. Niti sama ni vedela, kdaj ju je pojedla. Naročiti mora še en kos, toliko denarja še ima.

Komaj je začela uživati pri drugem kosu, je zraven nje sedel moški, ki je takoj naročil:

– Biftek, pravi biftek, kot prilogo pa krompir – in to krompir, ki so ga izkopali iz zemlje.

Ella ga je občudujoče pogledala. Njegov obraz se ji je zdel znan, nekje ga je že videla. Toda kje? Gotovo ni kak Tomov prijatelj. Ti so vsi navadni potrošniki. Zanje ostaja samo sintetična marmelada, sintetično maslo, prašek za oranžo, meso v konzervah in podobno – sami proizvodi, ki jih ni ogrevalo sonce . . . Bog, le od kod ga pozna? . . . Spet ga je pogledala in vprašal, da jo tudi on opazuje.

– Hočete morda kosček bifteka? – jo je vprašal.

Bolje je, če sploh ne odgovorim, si je mislila, rekla pa:

– Lahko bi, toda samo malo . . .

Vzela je kosček, ki ji ga je ponudil, zaprla oči in uživala v slasti. Slišala je njegov glas:

– Zakaj si tudi vi ne naročite?

– Nimam toliko denarja.

– Potem dovolite, da vam dam še kosček. Ste poročeni?

– Da! Imam krasnega moža. Še nikoli ni stopil sem in niti ne sme vedeti, da imam jaz to napako. On je potrošnik, ki kupuje samo tisto, kar reklamira televizija – od parfuma do hrane. To je zanj univerzalno.

– Mislim, da je takih, kot je vaš mož, še mnogo. Mislim: takih potrošnikov, ki so pripravljeni kupovati vse tisto, kar jim ponuja televizija. Prepričan pa sem, da takih, kot sva midva, ni veliko, ker smo nenormalni, to je pa sreča.

– Zakaj?

– Kaj vam ni jasno, da bi ekonomski sistem, ki je osnovan na avtomatizaciji, kmalu propadel, če ljudstvo ne bi sprejelo teh različnih „sintetičnih sirov in zrezkov"?

– Seveda, toda pomislite malo. Koliko časa so ljudje porabili za pripravljanje kosila: čisti krompir, čisti repo, reži in tolči zrezke ter pripravi vse drugo! Sedaj pa: univerzalna hrana – in v nekaj minutah imaš narejeno kosilo.

– Da, da . . . toda če si pokusil pravo pečenko, je to nekaj povsem drugega kot tista stvar iz škatle. Mislim, da bi take rastavracije morale biti ilegalne in bi se vsak vsaj enkrat na teden lahko najedel prave hrane, seveda s posebnim dovoljenjem, ki bi mu ga dale pristojne oblasti. Sicer pa so naši predniki mirno jedli pravo hrano in so bili srečni in nihče ni menil, da je to prekršek ali celo zločin!

– Da, toda smrtnost je tedaj bila precej večja, – je rekel on ostreje. – Vi ste pa res upornica . . . – stavka ni končal. Zaslišala sta sireno.

– Policija! – je zavpil moški za točilno mizo. – Bodite mirni!

Natakarji so v hipu pobrali jedi z miz: iz kuhinje se je zaslišal šum stroja, ki je mlel ostanke hrane in jih spreminjal v prah. Mize, ki so bile pravkar polne hrane, so bile sedaj pokrite z igralnimi kartami.

Ella in moški sta se napotila k vhodu, kjer so že bili prvi policaji. Eden od njih se je obrnil k narednику, ki jih je vodil:

– Kaže, da je bila šala, šef. Tu ni nič drugega kot igralne mize.

– Trenutek, – je rekel narednik. – Se motim, ali pa res voham vonj sežganega kruha?

Šef strežbe se je pojavil pred njim:

– V mojem lokalu ni niti drobtinice kruha, lahko mi verjamete. – Ko je to govoril, je stegnil roko in Ella je opazila ali pa se ji je samo zdelo, da je v roki nekaj bilo.

– Oh, da, da, verjamem vam. Kaže, da so nas napak informirali. Pojdimo, fantje! Škoda, da smo v službi, sicer bi želo rad zaigral partijo kart.

– Niti pogledali niso v kuhinjo, – je rekla Ella. – Dobil je odkupnino, saj ste najbrž tudi vi opazili. Kakšna nepoštenost! No, ni važno, sedaj moram res pohiteti domov.

– Spremil vas bom. Ta kraj je precej neprijeten za mlado žensko. Skupaj sta šla po stopnicah. Ulica je bila prazna . . . razen avtomobila, ki je stal na drugi strani in nosil napis „Oddelek kontrole za prehrano".

– Poglejte, – je komaj izustila Ella, – tisti avto!

– Da, – je odgovoril znanec. – To je avto policijskega oddelka za prehrano. Jaz sem inšpektor tega oddelka. Že dalj časa vas zasledujemo. Moj nocojšnji pogovor z vami je potrdil, kaj si mislite o sodobni prehrani – in kazen vam ne uide.

– Kakšna kazen?

– Ostanek življenja boste preživeli pod stalno kontrolo vsega, kar boste jedli. Zato vas prosim, da mi sledite na policijo.

– Še ne bi mogla vsaj javiti možu? Prosim vas!

– Ne!

Ko je je inšpektor vodil proti avtu, je Ella obupano vpila. Vpila je tudi, ko se je avto že premaknil . . .

Težka preizkušnja

Par dni po svečnici me je pot zanesla v Ribnico. Ljudje so stopali v veliko poštno kočijo, pa jim pravim: „Blagor vam, ki lepo sedite v kočiji, jaz moram pa peš krevsati po svetu."

„Kar z nami pojdi, pa boš videl, kako bo! Nekaj imamo zate," so mi pomežiknili.

Previdno sem se usedel, kajti Ribničani so z vsemi žavbami namazani, in kočija brez konj je zdrčala proti Ljubljani. Do Velikih Lašč se je nabralo toliko ljudi, da je bilo vse polno.

„Počakaj, zdaj se bo začelo!" mi velijo.

Na Raščici pri mostu je stalo ducat ljudi, moških in žensk, a kočija ni ustavila. Oni spodaj so vpili na nas, žugali s pestmi, metali snežene kepe in kar je prišlo pod roke, pa niso zadeli. Kočija je urno izginila za ovinkom. Še na Turjaku ni bilo nič bolje. Ljudje so se od marofa podili proti križpotju, pa ni zaleglo. Bežali smo pred njihovo jezo kot njega dni pred razbojniki in tolovaji.

„Kaj smo jim storili, da so tako divji?" se čudim.

„Nič. Anti veš, da so danes poslali pol kočij manj kot navadno? Zavoljo tega morajo ti ljudje čakati še uro ali dve, da gredo na delo in po opravkih."

Presneta reč vendar! Gledal sem kočije in iz njih so silile roke in noge kot Ribničanu žlice in kuhalnice iz krošnje. Nisem dolgo umišljal. Urno sem jo ubral proti domu, da najdem solno vrečo. Vanjo bi vtaknil ristega, ki se je tega domislil, in mu pamet posolil, kajti drugi dan so kočije vozile po starem. Čemu je bila potrebna taka težka preizkušnja, pa še danes ne vem.

MARTIN KRPAN

SKOK NA MARS

20. Utegnili bi zaspati, dragi bralci, če bi naštevali vse, kar je bilo izrečenega na govorniškem odru. Povzeli bi le najvažnejše misli:

Naša industrijsko pripravljena hrana – so poudarili vsi govorniki po vrsti – je zastrupljena do skrajne mere. Muhe, ki sedajo na naše sendviče, so pričele crkati . . .

Naš zrak – se se prav tako vsi strinjali – je onesnažen do konca in kisika imamo reci in pisi le še za štirinajst dni!

Naše vode, so izjavljali v en glas, niso več vode! Sicer pa, saj jih skoraj ni več, in še ta hip je treba uzakoniti strog predpis za ves Mars, da je najstrožje prepovedano potegniti vodo v stranišču . . .

In najbolj perečе! – povzdignil je glas sedemkratni doktor psihologije – Po našem lepem Marsu razsaja katastrofalen DOLGČAS!

Odobravajoče so kimali udeleženci kongresa in na široko zehali, malce zaradi dolgih govorov, malce pa tudi zaradi res neskončnega dolgčasa, ki je razsajal širom po Marsu in se je prikradel pač tudi v dvorano.

POTA IN STRANPOTA

§

Dežurni poročajo

RAZGRAJAL V METROPOLU – 12. februarja so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve Franca Krajška iz Šentruperta, ker je razgrajal v kavarni Metropol. Prijavili so ga sodniku za prekrške.

SPET TAT V AMBULANTI – Snažilka Alojzija Umek z Uršnih sel je 13. februarja zvečer v Zdravstvenem domu v Novem mestu obesila plašč in se lotila dela. Neznan tat pa ji je iz žepa v plašču izmaknil 100 dinarjev.

RAZBIL STRANIŠČE – Zdravko Radovanović iz Bršlina je 13. februarja razgrajal v hotelu Kandija. Spravil se je nad stranišče, razbil dva lijaka in naredil za 1.000 din škode. Novomeška postaja milice ga je ovadila javnemu tožilcu.

TEPEŽ PRI BILJARDU – 15. februarja popoldne sta se v gostilni na Ruperč vrhu stepla Nikola Marjanović in Novega mesta in Anton Erjavec iz Vel. Podljubna. Igrala sta biljard, se sprla, nato pa je Marjanović udaril Erjavca z biljardno palico po glavi. Zagovarjati se bosta morala pred sodnikom za prekrške.

TRANZISTOR JE UKRADEL – Miha Tomažin iz Kota pri Semiču je 14. februarja svoj avto parkiral v Vel. Bučni vasi in ga pustil nezaklenjenega. Ko se je vrnil k vozilu, je opazil, da mu je medtem nekdo ukradel tranzistor.

Z MOPEDOM SE JE ODPELJAL – Alojz Jakše iz Češnjic pri Trebelnem je 15. februarja pustil svoj moped pred restavracijo „Pri vodnjaku" na novomeškem Glavnem trgu. Okrog 20. ure pa se je z mopedom odpeljal nekdo drug.

MEGLENKE SO GA ZAMIKALE – Novomeščanu Bojanu Črtaliču je nekdo v noči na 18. februar iz osebnega avtomobila odvil luči meglenke in ga tako oškodoval za 500 din.

Videti je, da v Metliki avtomobile bolj cenijo kot ljudi. Za vozila so namreč parkirišča označena, medtem ko zebrastih prehodov za pešce ni nikjer. Metlika postaja vse večja, vse več ima vozil in prebivalstva, zato bo treba označiti varne prehode čez cestišče, kjer dostikrat drvijo avtomobili. (Foto: R. Bačer)

Mnenje: treznost vsaj za volanom

Več kot dvajsetim Novomeščanom sem zastavil vprašanje, kaj mislijo o predlogu, da bi v novem zakonu o pravilih cestnega prometa vozniki za volanom bili popolnoma trezni. Ker anketa ni bila anonimna, je večina sodelovanje odklonila, kaj o tem meni šest občanov, pa lahko preberete:

KAREL KLEMENČIČ, Avtobusni promet Gorjanci: „Poklicnim šoferjem je pred vožnjo prepovedano piti, mislim pa, da za voznike osebnih avtomobilov meje 0,5 promila alkohola v krvi ne bi smeli zmanjšati. Sem star, izkušen šofer in mislim, da ta količina ne more škoditi, kajti drugače bi jo že prej prepovedali. Če bodo sprejeli nov zakon, se bodo ceste ob nedeljah spraznile in marsikdo bo moral ostati doma."

TONE POTOKAR, avtotaksist: „Za vse enak zakon! V krvi naj ne bo popolnoma nič alkohola, kajti tisti samogovor: ga bom samo še dva deci, ne drži. Pij, ko si doma, pa bo za vse najbolj varno."

JAKA KONCILJA, Rdeči križ: „V nekaterih časopisih sem prebral, da imajo v drugih državah zakon, ki dovoljuje še več promilov alkohola v krvi kot pri nas. Po mojem je to slabo. Če voziš, ne pij! To geslo bi morali upoštevati vsi vozniki, pa bi bilo veliko manj nesreč."

VERA SLAPNIK, Avto-moto društvo: „Po moje človek, ki se usede za volan, ne bi smel zaužiti niti promila alkohola. Nekateri pravijo, da je alkohol poživilo. Morda je res, vendar pa se zgodi preveč hudih nesreč prav zaradi pijanosti. Tudi na naših sestankih, kjer smo se pogovarjali o teh „promilih", so bili vsi enakega mnenja: na vožnjo brez alkohola v krvi!"

RADO BURGAR, gasilski dom: „Kaj mislim o alkoholu v krvi? Prepričan sem, da noben voznik motornih vozil ne bi smel sesti za volan, če je pil. Preveč hudih nesreč se je že zgodilo zaradi alkohola, zato je prav, da se pogovarjajo o novem zakonu."

TONE KLEMENČIČ, študent: „Z zakonom, ki prepoveduje uživanje alkohola poklicnim voznikom, se strinjam. Mislim, da imamo pri nas za kršilce tega zakona preblage kazni, saj je znano, da so prav vozniki avtobusov in tovornjakov najhujši pijanci. Pri voznikih osebnih avtomobilov pa bi morali promile zbiti na 0,2 promila, ne bi pa smeli zahtevati od voznikov za volanom stoodstotne abstinence, saj se bo tako ob sobotah in nedeljah število pešcev preveč „povečalo". Če sem iskren: ob teh dveh dneh se bo po novem zakonu ravno toliko pilo in vozilo kot do sedaj, le da bodo vozniki previdnejši."

J. PEZELJ

MALOMARNOST NA STREHI

Jože Škulj iz Črnca 8 se je mudil 6. februarja ob 16. uri pri prosvetnem domu pri Gregorju. Za trenu tek je pustil ob zgradbi konja in hčerko. Nenadoma pa je s strehe prosvetnega doma, visoke 8 m, zgrmel sneg prav na deklico. Na strehi ni snegobrana. Ali bodo gospodarji doma čakali z namestitvijo snegobrana vse dotlej, dokler ne bo sneg resno poškodoval ljudi?

N. A.

»Vinskih« pretepov ni malo

Slabe seste, nevarni ozki ovinki, alkohol – to so povzročitelji prometnih nesreč na topliškem območju. Ivan Horvat, komandir oddelka milice v Dolenjskih Toplicah, našteva: „Cesta od Vavte vasi do tu je slaba, ozka, z neštetimi nepreglednimi in ostrimi ovinki. Vse to so pasti, ki sem jim včasih tudi poznavalec ne more ogniti. Najhujša črna točka je ovinek na Gradišču. Veliko jih je že zletelo čez rob, nekateri so se prav čudežno rešili. Tudi zakon proti vinjenim se mi zdi premil, zlasti pa bi moral zaostriti ukrepe proti voznikom osebnih avtomobilov. Niso vsega poklicni vozniki krivi, kot se večkrat sliši. Preglavice povzročaju tudi mladi vozniki: mislijo, da so mojstri za krmilom, včasih pa se izkaže, da niti najnujnejših prometnih pravil in glavnih prometnih znakov ne poznajo."

Kaznivih dejanj so topliški miličniki odkrili lani 52. V „vinskih" krajih so se dogajali pretepi, kar so šteli pod kazniva dejanja zoper življenje in telo. Neredko so morali posredovati celo v industrijski Straži, običajno v dneh, ko so delavci dobili plačo. Preganjali so delomrzneže in kronične pijance. Tega je bilo veliko. „Pred kratkim smo obravnavali hud primer v Hruševcu," pripoveduje komandir Horvat. „Tam je neka sedemčlanska družina: mož prihaja domov pijan, razgraja, razbija in grozi. Žena in otroci so morali že velikokrat z doma."

Kazniva dejanja se dogajajo iz dneva v dan in miličniki so obi-

med paragrafi

čajno pri odkrivanju storilcev uspešni. Vselej ne. To je zaradi tega, ker ljudje zamujajo s prijavami. „Vsaka zamujena prijava je potuha storilcu, nam pa otežuje delo," pribije topliški komandir. „Včasih ni prijav, ker se vaščani boje maščevanja, včasih

zaradi nezainteresiranosti, večkrat pa tudi zaradi neznanja, ker se tisti, ki kaj vedo, ne znajo obrniti."

I. ZORAN

KRONIKA NESREČ

KOROŠKA VAS: PRIKOLICA SE JE ODTRGALA – 12. februarja popoldne je Ivan Horčič z Jesenic vozil avtobus na progi Jesenice-Bihač. Pri Koroški vasi mu je s terenskim vozilom s prikolico pripeljal naproti Janez Fabjan iz Dol. Toplic. Med srečanjem pa se je prikolica odtrgala in bočno trčila v avtobus. Škode je za 1.200 din.

DOL: V OVINEK PO LEVI – 13. februarja dopoldne je Jože Matjaž iz Biča z osebnim avtom peljal proti Mirni. V levi ovinek pri Dolu je zapeljal po levi strani ceste, ko je naproti pripeljal tovornjak z Jožetom Klanjcem iz Cerknice. Ta je sicer zapeljal na bankino, toda trčenju se ni dalo izogniti. Škode je za 6.000 din.

MIRNA: VZVRATNO V DRUG AVTO – Franc Kisovec iz Šentruperta je 13. februarja popoldne zapeljal na dvorišče restavracije DANA na Mirni. Ker pa ni bilo prostora za parkiranje, je vzvratno zapeljal na cesto in trčil v osebni avto Marjana Bevca iz Martinje vasi, ki je zavijal na dvorišče. Škode je za 1.500 din.

ŽABJA VAS: PRECEJ ŠKODE – Anton Gregorčič iz Novega mesta je 13. februarja zvečer vozil svoj avto proti Šentjerneju. V Žabji vasi je zapeljal na levo stran, naravnost v osebni avto Jožeta Bratkoviča iz Malenc. Voznika sta pri trčenju dobila le nekaj odrgnin, na obeh vozilih pa je kar za 12.000 din škode.

KLOŠTER: AVTO V DROG – Mirko Klepec iz Pustega gradca se je 14. februarja zvečer peljal iz Gradca proti Semiču, ko je njegov avto v Kloštru zaneslo s ceste. Trčil je v drog in ima za 5.000 din škode.

ČRNOMELJ: TRČENJE NA KOLODVORSKI – Kazimir Kolbezen iz Črnomlja je 16. februarja zjutraj vozil po Kolodvorski cesti, ko je s stranske ceste z leve strani, nenadoma zapeljal predenj dostavni avto, ki ja je vozil Franc Mihelič iz Vinice. Pri trčenju je nastalo za 2.000 din škode.

NOVO MESTO: ZAPRL JE POT – Zvonko Pirkovič iz Metlike se je 16. februarja pripeljal po novomeški Zagrebški cesti do kandijskega križišča, zapeljal na prednostno cesto in tako zaprl pot kombiju, ki ga je vozil Franc Zajc iz Cegelnice. Avtomobila sta trčila, škode pa je za 2.000 din.

DOBRUŠKA VAS: AVTO V KANAL – 18. februarja popoldne je Štefan Guna iz Globušaka pri Trbovljah vozil osebni avto od Škocjana proti Šentjerneju. Pri Dobruški vasi je avto zaneslo s ceste, od tam pa v kanal. Škode je za okrog 4.000 din.

ŠENTJERNEJ: NI IMEL PREDNOSTI – Božidar Majerič iz Krškega je 18. februarja popoldne zapeljal svoj avto s stranske ceste v Šentjerneju na prednostno, po kateri je peljal Janez Zagorac iz Šmarja. Majerič je trčil v Zagorčev avto, škode pa je za 800 din.

SUHOR: NEZNANEC PO SREDI – 18. februarja popoldne je Janez Šuštarič iz Suhorja vozil avtobus Ljubljanske registracije mimo Suhorja proti Novem mestu, ko mu je naproti pripeljal neznan voznik po sredi ceste. Med srečanjem v ovinku je neznančev avto oplazil avtobus, potem pa odpeljal dalje. Škode je za 8.000 din.

HRASTJE: TRAKTOR V AVTO – 18. februarja popoldne je Alojz Kos iz Žabje vasi z osebnim avtom vozil iz Orehovice proti Mokremu polju. V Hrastju mu je naproti pripeljal traktorist Anton Radovan iz Loke. Med srečanjem je traktor zadel v osebni avtomobil in povzročil za 2.000 idin škode.

Lažni računi pripomogli k utaji

Mislili so, da bo vse ostalo v „žlahti", toda sin, stari oče in tast Mirko Vene, Franc Gorc in Franc Vene so morali na zatožno klop okrožnega sodišča. Na prebrisan način so hoteli utajiti davke kot obrtniki pletilske stroke iz Mokronoga oziroma Šentruperta, a so jih dobili. Senat pod predsedstvom Janeza Kramariča je v začetku februarja izrekel kazni: vsi trije gredo v zapor.

Obtožba je bremenila Mirka Veneta in Franca Gorca, da sta kot stroške v svoji obrti prikazala izdatke po lažnih računih. Podjetja IZBOR Zagreb, Rijeka tekstil iz Reke in TRIKOTEKS iz Sarajeva ter VISOČICA iz Gospića naj bi jim dobavljala surovine za obrt, a to ni bilo res.

Na davčni upravi v Trebnjem so se sicer izkazali z računi teh podjetij, ki so bili opremljeni s štampiljkami in podpisi, pri preverjanju pa se je ugotovilo, da ta podjetja z Veneti in Gorcem nikoli niso imela opravka.

Mirko Vene se je na ta način hotel izogniti davku za 44.125 din, Franc Gorc za 54.509 din, Franc Vene pa za 3.208 din. Kako je do tega prišlo?

Vsi trije pravijo, da sta jim dolgo časa blago dobavljali podjetji GOLTEKS in PLETEKS iz Ljubljane, za kateri so tudi delali. Ker ni bilo dovolj materiala, so iskali druge vire in Miro Vene trdi, da je slučajno naletel na trgovskega potnika, nekega Ivana Novaka iz Zagreba, ki mu je dobavljal večje količine blaga. On ga je potem preprodajal očetu oziroma staremu očetu.

Začudo pa tega Novaka ni mogel za pričo iztakniti ne obtoženi Vene niti ga ni v Zagrebu našel sekretariat za notranje zadeve. Čudno je tudi, da se obtoženci po ugotovitvi davčne utaje niso pritoževali, pač pa plačali. Zaradi takih okoliščin je sodišče menilo, da so si obtoženci sami nabavili račune, da bi umetno zvišali stroške in utajili davek. Pri izreku kazni pa je senat upošteval kot olajševalno okolnost duševno bolezen pri Mirku Venetu. Zaradi te se stalno zdravi, po izjavi strokovnjaka pa bolezen ni vplivala na prištevnost, ko se je odločil utajiti davek. Njegov stari oče Franc Gor ıc je prav tako hudo bolan, razen tega že 70 let star. Olajšilno je tudi to, da so utajeni davek že plačali, medtem ko bremeni vse tri obtožence predkaznovanost. Pri prvih dveh kaže, da sta nagnjena k temu, da bi prišla do protipravne koristi.

Mirko Vene je bil obsojen na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora, Franc Gorc na 1 leto in 4 mesece strogega zapora, Franc Vene pa na 3 mesce zapora in plačilo 3.000 din kazni. Sodba še ni pravnomočna.

Izzivači

Skupina fantov jo je pred kratkim iz mesta mahnila proti hotelu „Kandija". Bili so veseli, glasni, in kot je kazalo, so se šli odžejat še v Kandijo. Tam je ponavadi še najbolj veselo. Ko so prišli čez most, je skupinica zavila v hotel, še prej pa se je ustavila pri svetlem fičku z novosadsko registracijo.

Ker je bilo tisti večer mrzlo, parček verjetno ni imel kam iti, zato se je zatekel v ta avto. Drugim fantom je bilo to razumljivo, le Štefan, ki je bil ta dan nekam slabe volje, je začel fanta vabiti iz avtomobila, da bi se stepla. Ostali so odšli v hotel, Štefan pa je še naprej skakal okoli avtomobila. Ker se fant iz fička ni odzval na njegov „auf biks", je začel razbijati po avtomobilu. Pesti niso mogle fičku do živega, zato je začel s steklenico. Prišel je še „mali" dolgolasec Kek, ki „mora" sodelovati pri vsakem pretepu, in tudi on se je lotil avtomobila. „Junak" Stefan je postal ob sodelavcu še bolj pogumen in ob pogledu na prestrašeni nežni spol v avtomobilu je še bolj razbijal ter razkazoval svojo moč.

Kdo ve, kako bi se junaštvo končalo, če fanta ne bi pomirili prijatelji, ki tokrat še niso bili tako okajeni, in če se ne bi na mostu prikazal svetlo modri miličniški avto. Verjetno bi Štefan fička še bolj zdelal, pri tem pa bi mu mali dolgolasi Kek prav rad pomagal.

Mnogi občani se sprašujejo, doklej bodo morali še prenašati nasilje mladih pijancev, ki navadno še pozno v noč po ulicah izzivajo in motijo občane z glasnim, nespodobnim petjem. Ali ne bi bilo pametno, če bi „junake" takih pohodov v časopisu kar imenovali? Bi to kaj pomagalo? Sicer pa: kdo je Štefan in Kek, prav gotovo Novomeščani vedo.

IVAN KOBE

Še petnajst...

Komisija za ugotavljanje izvora premoženja v Črnomlju je dve seji posvetila organizacijskim zadevam in pripravam, na tretji pa že obravnavala tri primere neupravičenega bogatenja. Za enega so dobili prijavo javnega tožilstva, za drugega je izvedela davkarija, tretji se je javil sam. Čuden primer, vendar resničen.

Po mnenju komisije prideta za postopek v poštev prva dva, računajo pa, da bodo morali na nadaljnjih sejah pretresati še premoženje kakih 15 ljudi.

O prvih dveh primerih neupravičenega bogatenja, za katera ima komisija gradivo že zbrano, zaenkrat lahko povemo le to, da gre pri enem za 150.000 din premoženja, katerega izvor bo treba dokazati. Drug primer je malo težji: občan je kupil avto za 230.000 din, obenem pa v zadnjih treh letih napovedal od 6.000 do 8.000 din čistega dohodka, če že ne izgubo v obrti.

MED SPANJEM OKRADEN

Ešef Okić, delavec pri Pionirju, je 15. februarja ves razburjen pritekel na postajo milice v Novem mestu, ker mu je nekdo ukradel celo plačo. Kot je povedal oškodovani, so prejšnji dan s prijatelji zalili plačilni dan, zvečer pa je kar oblečen zaspal. Denarnico z dvema bankovcema po 500 din je imel v notranjem žepu suknjiča, toda med trdnim spanjem mu jo je nekdo izmaknil.

Zaminirane RIBE

Slavko Felicijan, član ribiške družine (RD) Ribnica, ki je odgovoren za ribnike, je 30. januarja opozoril vodstvo RD, da je nekdo miniral v enem izmed ribnikov.

Komisija RD je 2. februarja ugotovila, da so minirali v spodnjem ribniku pripadniki JLA, ki so uničevali eksploziv. V ribniku so bile pomorjene vse ribe. Samo pri krapih je bilo škode za 7.500 din, ni pa ugotovljena še škoda na drugih ribah in ribnikih ter na raznih ribniških napravah. Zaradi ledu in snega si komisija namreč ni mogla vsega natančno ogledati in bo to škodo ugotovila in uveljavila kasneje.

RD je pred kratkim zaprosila Zvezo ribiških družin v Ljubljani, naj začne v njenem imenu pri odgovornih organih postopek za povrnitev celotne škode in še vseh stroškov, ki jih bo družina zaradi tega imela (nabava, prevoz novih rib itd.

J. P.

VLOMIL JE MLADOLETNIK

13. februarja so kočevski miličniki prijeli mlaadoletnega I. Z. iz Kočevja, za katerega upravičeno sumijo, da je 6. februarja med 12.15 in 15.15 vlomil v trgovino „Tkanina" v Kočevju in odnesel iz blagajne okoli 3.500 din. Mladoletnik je najprej denar skril, nato pa ga je vzel iz skrivališča in se odpeljal s prijateljem v Ljubljano, kjer sta ga na veliko zapravljala. Vozila sta se s taksijem, dobro pila, jedla in si nakupila razne hipijevske okraske. Ko so ju dobili, nista imela več denarja. Mladoletnega I. Z. so miličniki predali okrožnemu preiskovalnemu sodniku.

MOPEDIST V AVTO

17. februarja ponoči se je pripetila prometna nesreča na Ulici 21. maja v Brežicah. Voznik osebnega avtomobila Jože Šetinc iz Brezine je pripeljal pravilno po desni strani z Bizeljskega, takrat pa je nenadoma zapeljal prek ceste mopedist Stane Uršič iz Piršenberga in trčil v osebni avtomobil. Mopedist je bil hudo poškodovan in so ga odpeljali v brežiško bolnišnico. Na vozilih je škode za približno 2.000 dinarjev.

S prednostjo izsilil smrt

Okrožno sodišče v Novem mestu je v začetku februarja – senatu je predsedoval Janez Kramarič – obravnavalo prometno nesrečo, ki se je lani 10. septembra zgodila v Brežicah in v kateri je bil mrtev 76-letni Franc Hotko.

Zagovarjati se je morala Radmila Arsov, višja medicinska sestra iz Brežic, ki je tedaj s svojim avtom nepazljivo pripeljala s sicer prednostne Ceste 21. maja v križišče, ni pa pravočasno zavrla, ko je opazila voziti v križišče kolesarja Hotka. Ta ni imel prednosti, tedaj je izsiljeval, toda nesreča je hotela, da je izsilil tudi svojo smrt. Trčenje avtomobila in koles...ja je bilo tako silovito, da je ponesrečeni Hotko umrl takoj po prevozu v bolnišnico.

Ker je obtoženka doslej še nekaznovana in je pokazala veliko prizadetost, razen tega so ugotovili močno sokrivdo tragično preminulega kolesarja, je sodišče Radmili Arsov izreklo kazen: 6 mesecev zapora, pogojno za dve leti. Zaradi vrste olajševalnih okoliščin je sodišče menilo, da bo pogojna kazen v tem primeru zalegla.

Sod je razneslo

Nič hudega sluteč, je 18. februarja Janežič Rudolf iz Brune vasi natakal v sod, ki je bil na vozu, vodo pod pritiskom. Naenkrat je sod razneslo, doga je zadela gospodarja v glavo in ga huje poškodovala. Drobec lesa pa je zadel v glavo še 3-letnega sinčka Roberta, ki je bil z atom in je stal na vozu. Oba so morali odpeljati v novomeško bolnišnico.

Umrl na vlaku

Na vlaku od Tržišča do Trebnjega se je 16. februarja pripetil nenavaden in žalosten dogodek. Potnik Anton Klukej z Vrhka pri Tržišču, star 60 let, je nenadoma umrl. Kot je potem ugotovil zdravnik, je Klukeja med vožnjo zadela kap.

Smrt kosi

Prometne nesreče s tragičnim izidom so v Sloveniji samo minuli teden terjale 13 življenj, v nekaj tednih letošnjega leta pa je bilo na cestah mrtvih že 54 ljudi.

POPRAVEK

V št. 6. z dne 8. februarja smo v Dolenjskem listu objavili podatke o prometni nesreči, ki se je zgodila 3. februarja pri Dobruški vasi in v kateri je bil udeležen voznik kombija Radojica Negovanović iz Novega mesta. Poročilo dopolnjujemo s tem, da je Negovanović opazil, kako pred njim tovornjak prehiteva v škarje. Da je omogočil tako prehitevanje, je zmanjšal hitrost, pri tem pa je kombi z mokre ceste zaneslo na bankino, od tam pa se je prevrnil pod cesto. Za neljubo pomoto se tov. Negovanoviću opravičujemo.

IZ PISARNE UJV NOVO MESTO

ČETRTKOV INTERVJU

Čiste in odpadne...

Načelnik oddelka za gospodarske in družbene dejavnosti pri občinski skupščini Marjan Simič je v prejšnjem četrtkovem intervjuju zastavil Milošu Matku, direktorju Vodovoda, tole vprašanje: „Kdaj lahko pričakujemo, da bo dobilo Novo mesto povezavo z novim vodovodnim zajetjem? Zanimivo bi bilo tudi slišati, kako si v tem podjetju zamišljajo najprimernejšo obliko integracije, o čemer v zadnjem času veliko razpravljajo.“

„Nisem črnogled. Kljub omejitvam pri investicijah računam, da bomo otvoritev novega vodovoda vključili v spored letošnjega občinskega praznika,“ je poudaril Miloš Matko. Pristavil je, da bo vodovod tako usposobljen, da bo povsem pogasil žejo novomeškim gospodinjstvom in gospodarstvu.

„V naše omrežje bomo dobili dodatne količine vode. Zgrajeno bo novo zajetje z zmogljivostjo 220 litrov na sekundo, nov zbiralnik s 700 prostorninskimi metri nad Dobovo (pri Kiju) in nov cevovod do Mačkovca, kjer se bo nanj navezalo staro novomeško omrežje.“

„Bo dovolj vode tudi za Bršlin?“

„Za okoli 2 km novega cevovoda od Mačkovca do zbiralnika na Marofu, kot kaže, žal, letos ne bo denarja. Pereč problem, ki ga čutijo v Bršlinu in Novoteksovem naselju, ne bo odpravljen zavoljo ozkega grla pri vodovodnem omrežju v naselju Mačkovec-Ločna.“

„Kaj pa je z možnostjo, da bi vodovod potegnili v Mirno peč?“

„Vprašanje je pereče, vendar ga bomo lahko resneje načeli šele tedaj, ko bo dovolj vode v Bršlinu, odkoder naj bi stekel cevovod v Mirnopeško dolino.“

„Kdaj bi vendarle lahko pričakovali, da bo to urejeno?“

„Odgovor na to vprašanje je nujno vezan na odgovor, ki sem ga dolžan Marjanu Simiču na tisti del vprašanja, kjer omenja najprimernejšo obliko integracije.“

„Prosim!“

„Znano je, da preskrba s pitno vodo oziroma izvajanje ustreznega programa zaostaja za razvojem gospodarstva v občini. Po mojem to ‚razhajanje‘ ni v redu, saj bi morala preskrba z vodo najmanj vštric z ostalim razvojem. Podjetje Vodovod sicer bolj ali manj uspešno uresničuje zastavljene načrte, za pospešeno izvajanje le-teh pa ni niti kadrovsko pripravljeno niti denarno sposobno. Zato menim, da bi morali pri združevanju najti tako organizacijsko obliko, da bo možno v njej nadoknaditi zamujeno na področju preskrbe s pitno vodo.“

„Če prav razumem, se zavzemate za to, da bi vprašanje oskrbe z vodo z integracijo trajneje rešili?“

„Voda je zame naravno bogastvo, ki ga je treba čuvati in z njim načrtno gospodariti. Zato se že vrsto let navdušujem za tako združitev, ki bi omogočila najboljše gospodarjenje z vsemi vodami – od čistih oziroma pitnih do odpadnih. Predvidevam, da bi to lahko uresničili v okviru Splošne vodne skupnosti Dolenjske. Ta oblika se mi zdi še posebno posrečena, saj menim, da bi z združevanjem sredstev, ki se zbirajo pri vodnem gospodarstvu, oziroma le tako zadovoljivo uredili vprašanje preskrbe s pitno vodo za Novo mesto že letos.

– Želim, da bi bil naslednji gost vaše rubrike inž. Jože Tanko, direktor kmetijske zadruge Krka. Pojasni naj, kaj je z gradnjo klavnice. To sprašujem še zlasti zato, ker je za celotno novomeško območje značilno večletno pomanjkanje mesa in mesnih izdelkov.“

I. ZORAN

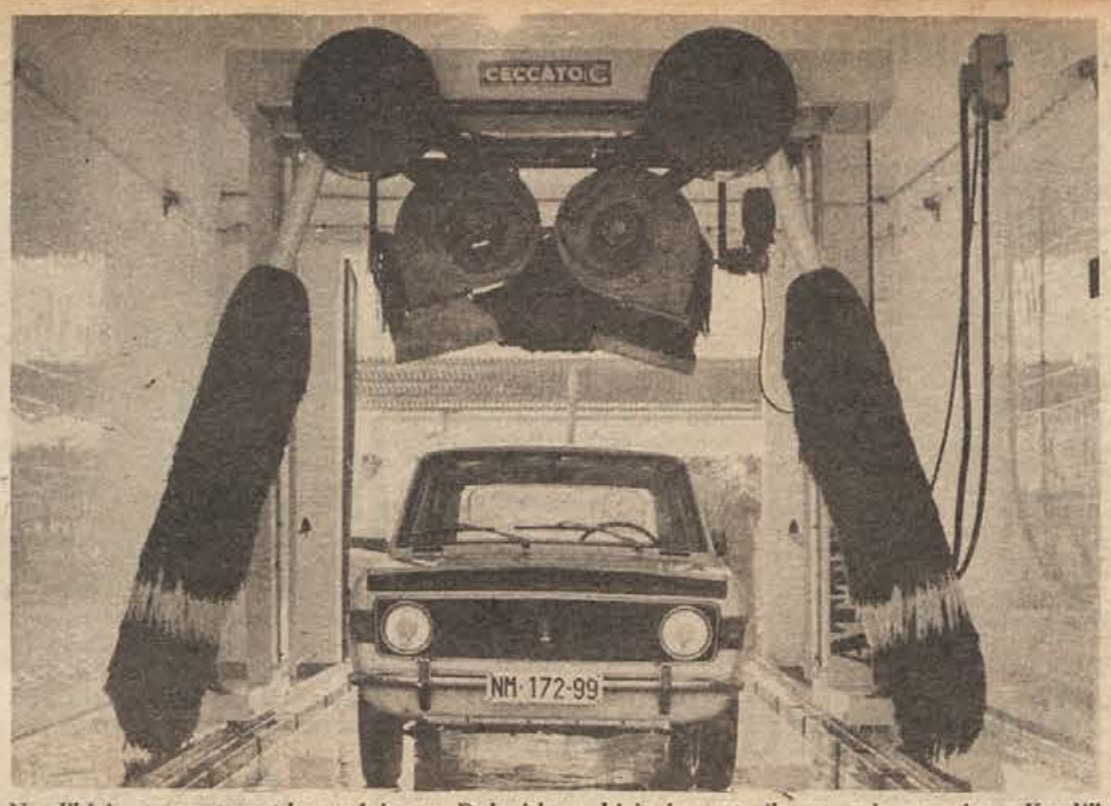

Na sliki je prva avtomatska pralnica na Dolenjskem, ki jo je postavila na svojem servisu v Kandiji Novotehna. Na dan lahko opere 80 avtomobilov, za en avtomobil pa potrebuje 6 minut. Avtomobil pralnica opere in ga posuši. Perejo vsak dan od 7. do 15. ure, pralnica obratuje tudi ob sobotah, od 8. do 14. ure, če se bo pokazala potreba bodo prali tudi ob nedeljah. Za sedaj pripelje na pranje svoje „jeklene konjičke“ do 30 avtomobilistov, odšteti pa morajo 18 dinarjev. Kdor želi, mu avto lahko operejo tudi v notranjosti, to pranje velja 6 dinarjev, po želji perejo tudi motor ali podvozje.

Občina še manj zaprta vase

V četrtek, 15. februarja, se je v sejni dvorani na občini sestal na prvem sestanku aktiv odbornikov občinske skupščine, članov ZK. Sestanek je trajal skoraj 5 ur, udeleženci pa so ga zapuščali v zavesti, da je bil nadvse koristen. Za vodenje aktiva so izvolili 6-članski sekretariat, za sekretarja aktiva pa odbornika Borisa Gabriča.

Na dnevnem redu je bilo gradivo, ki je bilo v pretresu na naslednji seji: program dela skupščine in občinskih upravnih organov za 1973 ter vprašanje prostorov za upravne organe in ocena pogodbenih odnosov občine z nekaterimi delovnimi organizacijami.

Govoreč o prvi točki so na aktivu ugotovili, da podpirajo novo programsko usmeritev dela, ki temelji na tesnejšem in boljšem sodelovanju z občani. Opozorili so, da bi morali že do zdaj bolj upoštevati predloge in vprašanja z zborov volilcev, ter nanje odgovarjati. Prav bi bilo, ko bi zdaj, ko začenjamo nanovo, na prvih zborih najprej ugotovili, koliko od obljubljenega smo naredili, česa nismo in česa sploh ne bomo.

Ker je zbore volilcev težko sklicevati tudi zaradi pomanjkanja prostorov in ker to vedno ne bo mogoče, bo treba oceniti, kaj je tako pomembno, da je nujna obravnava na zborih volilcev. V mnogih primerih jih ne bo mogoče sklicevati, zato se bo odbornik lahko posvetoval z delegati volilcev, lahko bomo sklicevali zbore zainteresiranih in zbore strokovnjakov. Pobudo občanov in njihovo soodločanje bo treba upoštevati bolj kot doslej, razen tega pa jih moramo tudi pozneje seznanjati s potekom zadeve, o kateri so odločali ali pa sodelovali v razpravi.

Ocenjujoč pogodbo med občino, DOMINVESTOM in tovarno zdravil Krka v zadevi gradnje prostorov iz najemnih (sklenjena je bila 1968. leta), kateri je bil brez vednosti skupščine dodan še prispevek, da se na enak način obnavlja tudi Stari grad, so člani aktiva ugotovili, da je šlo sicer za prekoračenje pooblastil, da pa je bila pogodba v tistem času podpisana z dobrim namenom in v okviru splošne prakse. Za nepravilnosti, do katerih je prišlo pri izvajanju te pogodbe, ne odgovarjajo ne podpisniki in ne skupščina, pač pa kršitelji.

Na seji so obravnavali tudi razširitev upravnih prostorov občine v stavbo v Kettejevem drevoredu 2 in sklenili dati tej preselitvi vso podporo, ker je vprašanje izvenšolskega varstva učencev šole Katja Rupena ob enoizmenskem pouku rešljivo v šoli, občinska uprava pa nujno potrebuje prostore za obstoječe službe in za tiste, ki jih mora še odpreti. Sklenili so še, da zavračajo izvensodno poravnavo z Vladislavom Seničarjem ter priporočili podjetju Riba-export Ljubljana in kmetijski zadrugi Žužemberk, naj se mirno sporazumeta o odkupu ozir. prodaji prostorov za razširitev ribogojnice na Dvoru.

M. J.

Suhokrajinski drobiž

MOST ČEZ KRKO V ŽUŽEMBERKU bo dobil železobetonsko ploščo. Gornji leseni del mostu je namreč že tako dotrajan, da je treba menjati celotno leseno konstrukcijo – mostnice z blazino. Že sedaj je most nevaren za tovorni promet, je pa to edini most v Žužemberku, prek katerega gre tovorni promet z levega na desni breg in obratno. V krajevni skupnosti sodijo, da je treba most urediti za daljše razdobje. Na pomoč jim je priskočila novomeška občina, ki bo prispevala dve tretjini denarja, ostalo pa bodo dali krajevna skupnost, podjetja in občani.

DVORSKA MLADINA je verjetno najbolj delavna na novomeškem območju. Njen delovni program je zanimiv. Mladina se izobražuje tudi v obrambnem smislu, zato je svoj delovni program prilagodila tudi usposabljanju mladih za splošni ljudski odpor. Tako imajo predvidene orientacijske pohode in predavanja o splošnem ljudskem odporu. Razen tega bodo poživili kulturno-prosvetno dejavnost in organizirali prostovoljno delo pri stavbi, kjer imajo svoj klub.

M. S.

TRGOV'NI ŠE SKLADIŠČE

Kmetijska zadruga v Žužemberku bo razširila poslovno stavbo. Trgovini bo prizidala skladišče, ki so ga nujno potrebovali. Prizidava je bila že dolgo v načrtu, začetek pa se je zavlekel zaradi razlastitvenega postopka. Šlo je za razlastitev nekaj deset kvadratnih metrov zamljišča, potrebnega za dohodno pot.

MINI ANKETA:

Do konca februarja bi morali po vseh podjetjih končati zaključne račune. Kako končujejo račune v nekaterih novomeških podjetjih?

LOJZE GOLOBIČ, Labod: „Za enkrat imamo z računom še precej dela. Pri nas je že v navadi, da 8. marca seznanimo z vsemi rezultati iz prejšnjega leta vse delavce, obenem pa jih seznanimo tudi s programom.“

O računih

STANE SULN, Novoles: „V našem podjetju delamo obračun vsak mesec, tako da so delavci sproti seznanjeni z vsemi rezultati. O zaključnem računu bomo najprej razpravljali na kolegiju, nato v odboru in centralnem delavskem svetu. Vsi delavci bodo o letošnjih dosežkih seznanjeni s pomočjo tovarniškega časopisa, še posebej pa bo imel vsak obrat sestanke, kjer bodo pregledali rezultate svojega dela.“

PEPCA LENART, Dolenjka: „Do roka bomo račun končali, velike težave pa nam dela prometni davek. Preden račun predamo službi družbenega knjigovodstva, ga pregleda delavski svet, ki dobičke porazdeli v posamezne sklade. Po statutu moramo z računom oditi na teren, kjer ga obravnavamo s kolektivi.“

JOŽICA OKROGLIČ, Industrija motornih vozil: „Z zaključnim računom imamo ogromno dela. Upam, da ga bomo do konca meseca zaključili. Pregledal ga bo delavski svet, delavci pa se bodo z njim seznanili s pomočjo „Kurirja“, tovarniškega časopisa. Prav tako pa bodo delavci o računu razpravljali na posebnih sestankih.“

ALOJZ UCMAN, Industrija obutve: „Podatke, ki jih zberemo do konca decembra, obravnavano inventuro in ugotovljena odstopanja predložimo delavskemu svetu. Ta potem lahko da ali pa tudi ne soglasje za preknjiženje v breme izrednih dohodkov oziroma v breme izrednih izdatkov. Nato delavski svet s pristojnimi organi obravnava razdelitev dohodkov. Potem se zaključni račun obravnava pred kolektivom in delavskim svetom. Ker imamo ponavadi premalo časa, obravnavamo na isti seji tudi program za naslednje leto, vsi pa so o programu poprej seznanjeni, tako da na seji ne izgubimo veliko časa.

J. P.

HORTIKULTURNA PRIZNANJA

Danes ob 17. uri bo imelo novomeško Hortikulturno društvo v otroškem vrtcu ob Kristanovi ulici občni zbor. Po poročilih in razpravi bodo izvolili nov odbor, nato pa podelili 24 diplom in pohval Novomeščanom, ki so imeli najbolj urejene domove. Vabijo k čim večji udeležbi.

Vodno »srce«: pri Zorkovem mlinu

„Srce“ novega vodovoda bo v Družinski vasi, slabih 200 m od Zorkovega mlina. Ko bo urejeno, bo pognalo v cevi vsako sekundo 220 litrov vode. Cevovod bo dolg okoli 10 km. Voda za Novo mesto se bo nabirala v velikem zbiralniku na Marofu.

Kot trdijo pri podjetju Vodovod, bo zajetje „avtomatizirano“: črpalke bodo lahko upravljali neposredno iz Novega mesta. V zajetje bodo vgradili tudi „odcep“ za Družinsko vas in druge kraje v šentjernejski smeri. S tem bodo zagotovili vodo Šentjernejskemu polju tudi za primer, da bi sedanji vodovod, ki daje pitno vodo Šentjerneju in številnim vasem v okolici, presahnil ali sploh prenehal delovati. Zajetje v Družinski vasi naj bi kasneje dajalo vodo tudi Straži in Mirni peči.

Novi vodovod bo z vsemi napravami veljal 13 milijonov dinarjev. Trenutno je zagotovljenih nekaj manj kot 10 milijonov. Od tega je dal Vodovod iz svojih skladov 2,8 milijona, drugo pa so krediti: Dolenjska banka in hranilnica je zagotovila 4,6 milijona posojila, Ljubljanska banka 1,5 milijona in občinski komunalni sklad 2,08 milijona dinarjev.

Računajo, da bodo gradbena dela pri novomeškem vodovodu nadaljevali v začetku aprila. Starih vodovodov ne bodo opustili; vodovodno omrežje že več let prepletajo tako, da ga bodo lahko vsak trenutek navezali na novi vodovod. Poleg tega so pripravili delovni načrt za preskrbo s pitno vodo na območjih, kjer dandanes še ne poznajo vodovodnih pip.

Stopiško zajetje naj bi v prihodnje dajalo pitno vodo celi vrsti vasi pod Gorjanci. Na vodovod, ki bi ga položili po vznožju Gorjancev, bi se navezale: Koroška vas, Konec, Stranska vas, Lakovnice in Birčna vas, Jurna vas, Vinja vas, Veliki in Mali Cerovec, Verdun, Veliki in Mali Orehek, Zajčji vrh s Seli, Dolž z Vrhemi. Brusnice, Ratež in okoliške vasi bi se po predlogu, ki so ga pripravili pri podjetju Vodovod, navezali na vodovodno omrežje iz Družinske vasi. Predvideli so tudi, da bi Uršna sela, Laze, Dobindol in sosednje vasi lahko dobili pitno vodo iz novega zajetja v Rožnem dolu.

I. Z.

ZAČELA SE JE POLITIČNA ŠOLA

V novomeškem gasilskem domu se je pred dnevi začel „pouk“ na politični šoli, ki bo trajal do aprila. O osnovnih ekonomskih pojmih, družbeno-politični ureditvi in o aktualnih ekonomskih in družbeno-političnih vprašanjih predavajo nekateri novomeški gospodarstveniki in predstavniki družbeno-političnih organizacij in skupnosti.

Poslušalci so razdeljeni v tri skupine. Prvo sestavljajo člani Laboda, Krke in Industrije obutve, drugo delavci iz Novoteksa in tretjo iz Novolesa. Poslušalci se s temi predavanji usposabljajo za koristne člane samoupravnih in družbeno-političnih organov.

Nočejo le plesati

Otroškega živžava v stari šmarješki šoli res ni več, saj se je preselil pred letom in pol v nove učilnice pred vasjo, vendar ni brez življenja. Odkar so v Šmarjeti na pobudo ZK ustanovili mladinski aktiv, se vsako soboto zbere v večjem razredu okoli 40 mladih. Njihov predsednik Jože Črtalič pravi:

„Za zdaj res največ plešemo, saj smo za ples najbolj navdušeni in pritegne tudi mladince iz okoliških krajev. Imamo gramofon in plošče, kar nam je omogočila krajevna skupnost. Ker hočemo še marsikaj nabaviti, smo sklenili vsak mesec prispevati po 10 din.“

„Kajpak ples ni vse,“ zatrjuje šmarješki mladinski predsednik. Mladi so ustanovili dramsko skupino, ki se bo za dan žena predstavila s krajšim sporedom za starše, poleg tega pa kujejo načrte za praznik dela. Pri tem jim zelo rada pomaga Barbka Medja. Ustanovili so tudi folklorno skupino in nekaj športnih sekcij. Spomladi bo na vrsti še strelski krožek. Ko bo urejen kulturni dom, bodo lahko mislili na filmske in gledališke predstave, kviz tekmovanja in podobno.

„Prepričani smo, da bo naše delo zaživelo. Pomagajo nam vse družbeno-politične organizacije v kraju, učitelji osnovne šole tudi. Boljši stik bi radi le še z občinsko mladinsko konferenco,“ rad pove Jože Črtalič.

V odboru, kjer je predsednik, je osem članov. Črtaličev namestnik je Slavko Bobič, tajnica Slavka Jerele, blagajnik pa Vinko Šušteršič.

Novomeška kronika

ZVONČKI, MAČICE IN TELOH – Prejšnji petek je bila tržnica polna tega prvega spomladanskega cvetja. Šopek zvončkov je veljal dinar, teloh 1,5 par od 2 dinarja, mačice pa so se lahko kupile po vejicah.

LETNA KONFERENCA V IMV – V soboto dopoldne je imel mladinski aktiv Industrije motornih vozil drugo sejo redne letne konference, na kateri so pregledali dosedanje delo in se pogovarjali o programu dela, ki jih čaka v letošnjem letu.

KAVARNIŠKI ŠAH – Kdor hoče spoznati novomeške šahiste, jih naj ne išče v šahovskem klubu. Najpogosteje se zberejo v kavarni na Glavnem trgu in tam se lahko marsikdo nauči hitropoteznega šaha in „šahovskih“ kletvic. Ča pa igrajo možakarji šah za denar, ne vem.

„ŠTALA“ PRED TRGOVINO – Pred vhodom v Dolenjkino trgovino na Glavnem trgu je vedno polno nastlanih vrečk žvečilnega gumija. Prodajalke bi morale vrečke sproti pobrati ali pa prositi otroke, naj vrečke odprejo kar v trgovini in jih vržejo v za to pripravljen koš.

TRŽNICA – Tokrat je bila v znamenju prvega spomladanskega cvetja na eni strani, pod kostanjem pa v znamenju umetnega cvetja. Veliko število prodajalk je povzročilo, da so se cene tokrat za nekaj deset par pri vsakem pridelku znižale, tako da na trgu še ni bilo čutiti „posledic“ devalvacije. Cene: jajčka so veljala od dinarja do 1,40, kita čebule 5 din, fižol 8 din, liter medu 25 din, kilogram suhih sliv 8 din, mandarine 10 din, zelena solata 8 din kilogram, pomaranče 8 din, limone 10 din, kilogram orehovih jedrc 30 din in kilogram jabolk 5 do 7 dinarjev.

ROJSTVA – Rodile so: Vera Splichal iz Cankarjeve 32 – Urško, Jožica Pureber iz Drejčetove 8 – Ingrid, Ljudmila Peterca, Majde Šilc 13 – Polono, Jožica Božič iz Volčičeve 58 – deklico, Majda Sokač, Nad mlini 23 – Dejana in Silva Bajraktarevič, Majde Šilc 11 – Zorana.

POGREBI – Umrli so: Marija Pavlin, upokojenka iz Češče vasi 23, Pavla Plevnik v 83. letu starosti, upokojenka iz Ljubljanske 16, in Rudolf Pintar v 75. letu starosti, upokojenec iz Jerebove 20.

– Ena gospa je rekla, da si letos za pusta ne bo nataknila dolgega nosu, saj ima svojega ob vseh najnovejših ukrepih gospodarstvenikov že tako preveč dolgega . . .

Vse o puntih

Trinajst let je minilo, odkar sta akademski slikar Franjo Stiplovšek in sedanji ravnatelj Posavskega muzeja v grajskem stolpu uredila zbirko o hrvaško-slovenskem kmečkem uporu pred 400 leti. Zdaj je zbirka dopolnjena in še zgovorneje prikazuje boj naših pradedov za staro pravdo.

Muzej obiskujejo šolarji iz Slovenije in Hrvaške. V njem imajo priložnost pobliže spoznati čas, ko se je vojska tlačenih kmetov uprla nasilju gospode in pri tem doživela tragičen poraz. V muzejskem vodniku, ki ga je o kmečkem uporu 1573 napisal prof. Stanko Škaler, so ti dogodki natančneje razloženi. Knjižica je dragocen pripomoček za šole, pa tudi nepogrešljiv priročnik za vsakogar, ki se količkaj zanima to zgodovinsko obdobje na slovenskih in hrvaških tleh.

Kako jim tekne malica. Na sliki so pišečki šolarji, ki imajo kuhinjo in jedilnico skupaj v preurejenem kletnem prostoru. Ta je mnogo pretesen zanje. Tudi na drugih podeželskih šolah niso kaj dosti na boljšem, zato upajo, da se bodo s samoprispevkom občanov laže dokopali do novih šolskih kuhinj, jedilnic, garderob in drugih nujno potrebnih prostorov. (Foto: J. Teppey)

Za teletino zmanjkalo še svinine

Ni prvič in najbrž ne zadnjič, da v mesnicah primanjkuje mesa. Tokrat se je zataknilo pri svinini. Na pomanjkanje teletine so se ljudje že navadili in niti ne negodujejo, ko zvedo, da vsa teleta sproti oddajo v pitanje (razen tistih, ki jih spretni prekupčevalci speljejo iz občine kar čez noč). K olajševalnim okolnostim lahko prištejemo še to, da so kupci teletine v manjšini, saj je tovrstno meso za povprečnega občana malone razkošje.

Mesnice Agrokombinata v krški občini se oskrbujejo z mesom v Kostanjevici, kjer ima podjetje svojo klavnico in kjer predelujejo meso v salame, hrenovke in suhomesnate izdelke. Mesno krizo občutijo zadnje čase tudi tam.

Vodja predelave v kostanjeviškem obratu veterinarski tehnik Slavko Šerbec pravi, da jim povzroča težave pri planiranju. Že lani niso stoodstotno izpolnili planskih obveznosti, vendar so kljub temu še zadovoljili kupce in ustregli njihovemu povpraševanju na trgu. S svinino so se pretežno zalagali v Srbiji, odkar pa so ji tam cene poskočile za okoli 20 odst., se je dobava zmanjšala in še to, kar so poslali, so takoj draže zaračunali. Govedo kupujejo pretežno v domači občini, vendar ponudba ne zadovoljuje trenutnih potreb. Odkupne cene pa seveda naraščajo.

V oddelku za predelavo mesa izdelujejo vse vrste mesnih izdelkov, ki jih prodajajo v svojih mesnicah v Kostanjevici, Krškem, Brestanici in na Senovem ter v trgovinah Agrokombinata. Stalne odjemalce imajo tudi v Šentjerneju, v Čateških Toplicah, v Brežicah in drugih krajih.

Kolektiv kostanjeviškega obrata Agrokombinata zaposluje okoli trideset ljudi. Zraven prištevajo tudi mesnice. Za mesarski poklic težko dobijo ljudi, ker se mladi izogibajo „mokremu" delu na betonu, ki je še naporno povrhu. Tako se mesni krizi pridružuje še kadrovska.

J. T.

Dejanja so zamenjala besede

Kostanjeviški obrat krškega Splošnega mizarstva se bo v začetku julija preselil iz starih, neprimernih proizvodnih prostorov v novo poslopje onstran Krke. Ob cesti tik pred vhodom v Kostanjevico je novomeško podjetje Pionir že lani začelo graditi proizvodno-skladiščno dvorano s 1200 kvadratnimi metri površine.

Predračunska vrednost za ta objekt je 2,7 milijona dinarev. Iz bančnih sredstev so zbrali 35 odstotkov te vsote, ostalo pa so prispevala matična podjetja in njegovi poslovni partnerji.

Investicijski program Splošnega mizarstva s tem še ni zaključen. Nove prostore v Kostanjevici nameravajo z dograditvijo še razširiti. Obrat se bo specializiral za izdelovanje stavbnega lesa, matično podjetje v Krškem pa bo še naprej zadržalo proizvodnjo stavbne opreme in notranje opreme, s katero se je že doslej uveljavilo daleč naokoli.

V novem kostanjeviškem obratu bodo zaposlili tudi mizarje iz obrata na Prekopi. Število zaposlenih bodo povečali na 80 in pozneje celo na sto.

Krško podjetje Splošno mizarstvo, ki so mu v preteklih letih očitali zastoj in nazadovanje, je tako pred skorajšnjo uresničitvijo pomembnega razvojnega načrta. Zanj marsikdo ni vedel, ker ga niso razglašali, zdaj pa so tu dejanja namesto besed.

Z novim obratom v Kostanjevici se Splošno mizarstvo Krško uvršča med pomembne proizvajalce stavbne opreme v Sloveniji. Zaposlenim bodo zdaj lažje zagotovili večje osebne dohodke, z razširitvijo proizvodnje pa se odpirajo v mestecu ob Krki nova delovna mesta, da bo spet nekaj domačinov našlo zaposlitev v domačem kraju.

ŽIVKO ŠEBEK

DA NE BO POZABLJENO

Mladi rod premalo ve o dogodkih iz narodnoosvobodilnega boja, zato je dragocen vsak zapis o tistih časih. Združenju ZB NOV v Brestanici so člani predlagali, naj izda brošuro o prvi partizanski bolnišnici na Bohorju, in sklep je bil tudi sprejet.

POMOČ 140 OTROKOM

V letih 1969-1972 je prejemalo študijsko pomoč 140 otrok borcev NOV. Nekateri so je bili deležni občasno, drugi stalno. Najnižja vsota je bila 110 din, najvišja 300 din na mesec. V treh letih so v krški občini izplačali za te namene 187.260 din.

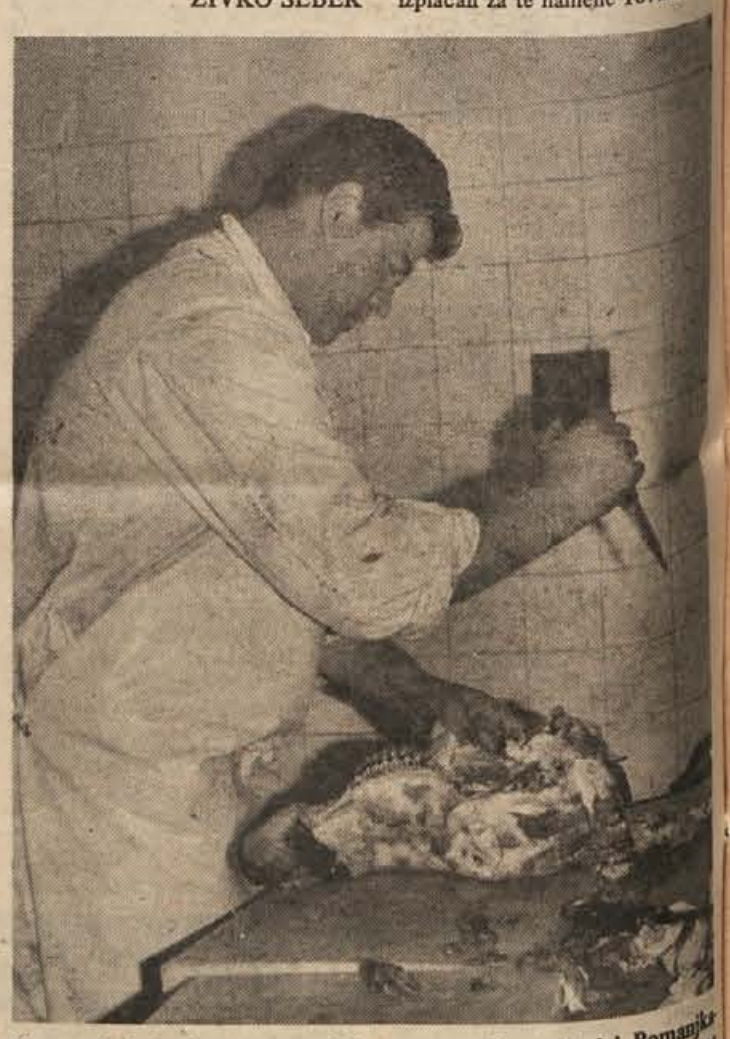

Posnetek je iz obrata za predelavo mesa v Kostanjevici. Pomanjkanje mesa se bo prav gotovo odražalo pri letnem planu, saj ga ne občutijo samo potrošniki, ampak tudi mesarji. (Foto: J. Teppey)

Zaradi otrok ne samo do pol poti!

Spodbude za podaljšanje samoprispevka v brežiški občini obetajo, da občani v svoji skrbi za šole ne bodo obstali na pol poti. Predlog ni nov. Kot želja je bil prisoten že dalj časa, zlasti odkar so skokovite podražitve gradbenih del zahtevale povečane vsote za uresničenje petletnega programa graditve in obnove šol. Medtem je svet za šolstvo pripravil sedemletni načrt o dograjevanju prostorov za osnovno šolstvo, otroško varstvo in posebno šolstvo. Ta načrt vključuje tudi šole, ki v dosedanjem programu niso bile upoštevane.

Razveseljivo je, da obravnava tudi podaljšano bivanje učencev v šoli, ki so ga na podeželju včasih še bolj potrebni kot v mestu. Za otrokov učni uspeh je velikega pomena, če bo po pouku lahko v miru naredil naloge, saj se večina kmečkih otrok usede h knjigi šele po napornem delu. Pa tudi pomagati in svetovati jim nima kdo.

Za ponazorilo samo podatek iz pišeške šole, kjer imajo 61 kmečkih otrok, 24 delavskih otrok, 63 otrok polproletarcev in 10 upokojenskih otrok. Pri starih starših ali v reji je 9 učencev, v nepopolnih družinah jih živi 7, učencev zdomcev pa so našteli 27.

Popolno osnovno šolo ima 69 očetov in 78 mater, nedokončano osnovno šolo 42 očetov in 57 mater, srednjo šolo 6 očetov in 4 matere, strokovno šolo 5 očetov in tri matere ter višjo šolo 1 oče in 1 mati.

Po vsem tem se ni težko opredeliti za program, ki bo zmanjšal razliko med mestom in vasjo, da bodo tudi podeželski otroci imeli boljše možnosti za šolsko delo. Z urejenimi, sodobno opremljenimi šolami jim odpiramo lažjo pot do poklica in jim omogočamo udobnejše življenje, kot ga imajo njihovi starši. Za znanje ni nobena investicija, nobena žrtev prevelika, to starši najbolje vedo.

J. T.

„Kaj je res že minilo pol stoletja, odkar sva skupaj?" sta se ob nedavni obletnici skupnega življenja s srečnim nasmehom na obrazu vprašala slavljenca Antonija in Ivan Vogrinc iz Brezine pri Brežicah. Nič koliko težkih dni in trdega dela za vsakdanji kruh je zdaj za njima: dve svetovni vihri in izgnanstvo v letih 1941-45, vmes pa garanje v brežiški opekarni in še doma na koščku zemlje. V zakonu so se jima rodili 4 otroci, od katerih zdaj živijo še 3 in jima z vnuki vred lepšajo njuno jesen življenja. (Foto: Jožica Teppey)

NOVO V BREŽICAH

KATALOG ZA PREDSEDNIKE. Občinska konferenca Zveze mladine je na željo Foto-kino kluba razposlala predsednikom aktivov katalog te organizacije in povabila ljubitelje fotografije k sodelovanju. Foto-kino klub želi v svojih vrstah več mladih ljudi. Članom daje številne ugodnosti pri pouku fotografiranja in pri izdelovanju fotografij. Računajo, da poziv preko mladinske organizacije ne bo naletel na gluha ušesa.

V VSAKO HIŠO. V nekaj dneh lahko pričakujemo izid brošure, ki jo bodo v brežiški občini izdali pred referendumom za podaljšanje samoprispevka. V njej bo podrobno obrazložen program obnove in graditve šol ter zdravstvenega doma v Brežicah. Občani bodo zvedeli, kako je bil porabljen do sedaj zbrani denar in v kakšnih razmerah se šolajo naši otroci.

ODEJE IN RJUHE. Rdeči križ je to zimo razdelil revnim ljudem v občini 50 odej in 100 toplih rjuh. Večinoma so jih prejeli socialni podpiranci. Tudi denarno pomoč so dobili. Krajevne organizacije Rdečega križa so tudi same pripravile darilne pakete in člani so osebno obiskali starčke in bolne ljudi.

ŠE VEDNO PRESTOPAJO. Potniki, ki so z avtobusom namenjeni na Bizeljsko, morajo v Župelevcu prestopiti na manjši avtobus. Cesto v Stari vasi so le zasilno usposobili za promet. Kaže, da bodo za odstranitev škode, ki jo je napravil plaz, potrebna večja dela.

SMUČARJI. V Pečicah se sneg dalj časa drži kot v dolini. Smučarji še zahajajo na bele poljane, da bi se to zimo kar najbolj naužili zabave na snegu. V osnovnih šolah organizirajo za otroke športne dneve, potem pa jih s kombiji prepeljejo v Pečice. Tam učenci tekmujejo. Tisti, ki ne znajo smučati, vzamejo s seboj sani, da niso prikrajšani.

ZA KMETE PO STAREM. Na četrtkovi seji občinske skupščine v Brežicah so se kmetje zavzeli za to, da obdavčitve ne bi spreminjali. Prav nič se ne navdušujejo za predloge, po katerih bi kmetije obdavčevali po dohodku. Menijo, da bi s tem preveč prizadeli pridne.

KROJNI TEČAJ KONČAN, NA VRSTI KUHARICE

V torek, 13. februarja, se je pri delavski univerzi v Brežicah končal krojni in šivalni tečaj. Obiskovalo ga je 14 slušateljic. Delavska univerza je razpisala te dni tudi kuharski tečaj za gospodinje. V učnem programu so osnove kuhanja in pripravljanja hrane, ureditev omizja za različne obroke in za razne priložnosti. Za ta tečaj je dobila delavska univerza okoli dvajset prijav.

ŠOLA TUDI ZA OKOLIŠKE OTROKE

Letos je brežiška glasbena šola ustregla zahtevi podeželja in vpeljala glasbeni pouk tudi za otroke iz Artič, Globokega in Bizeljskega. V Brežice jih prevažajo s šolskim avtobusom. Šola ima svoj oddelek tudi v Cerkljah. Povečanim dolžnostim pa kmalu ne bo več kos, če ne bo dobila večje družbene pomoči, predvsem pa stanovanj za svoje strokovnjake.

KOMU POMOČ ZA STANARINO

Merila za solidarnost pri stanarinah bodo v Posavju določali skupaj, drugače bo preveč razlik. Pogledi na to so različni, zato bo za nepristransko oceno potrebna temeljita priprava.

GASILSKI AVTOMOBIL V SPODNJO POHANCO

Gasilsko društvo iz Spodnje Pohance je imelo 11. februarja občni zbor. Za slehernega člana je bila to priložnost, ko je bilo skupno prizadevanje poplačano z nepogrešljivo pridobitvijo. Društvo je dobilo nov gasilski avtomobil, za kar je prispevalo tudi del lastnega denarja. Ključ avtomobila je izročil poveljniku Jožetu Fakinu Ivan Germovšek kot zastopnik trgovskega podjetja „Krka", ki je botrovalo prireditvi.

Društvo ima že dolga leta v svojem sklopu pionirsko desetino, iz katere se članstvo stalno pomlaja. Tudi žensko desetino imajo v Spodnji Pohanci, zdaj pa nameravajo ustanoviti se mladinsko. Boljša opremljenost daje gasilcem več volje do dela in jih spodbuja k snovanju novih načrtov.

M. ZUPANČIČ

VREDNO PRIZNANJA

Učenci osnovne šole na Raki so te dni izdali novo številko svojega glasila „Otroci svobode". Zelo zajetna je, saj so povabili k sodelovanju tudi vrstnike z drugih šol v občini in od drugod. Vsebino nove številke so posvetili štiristoletnici hrvaško-slovenskega kmečkega punta. Upornški duh tlačenega kmeta preveva sestavke in vse likovne prispevke, ki so tokrat obogatili glasilo.

NOVA KUHINJA

Na Senovem so pred dnevi odprli novo šolsko kuhinjo. V njej pripravljajo malice za učence in predšolske otroke v otroškem vrtcu. Šolo so temeljito preuredili. Pridobili so tudi tri učilnice, dve pa nameravajo urediti v bivšem stanovanju. Tako bodo učenci senovskega okoliša rešeni pouka v dveh izmenah.

SPET DVA ODDELKA POLITIČNE ŠOLE

V četrtek se je v Krškem sestal aktiv predavateljev za politično šolo, ki jo bo organiziral komite občinske konference ZK s komisijo za idejnopolitična vprašanja. Po zadnji odločitvi bo začetek predavanj v ponedeljek, 26. februarja. Slušateljev – med njimi so večinoma mladi proizvajalci – je prijavljenih za dve skupini. Predavanj je za 66 ur, to je ravno za 10 dni. Pouk bo strnjen, kot je v Krškem že v navadi.

RAZSTAVE IN NOVI KROŽKI

Filatelistično društvo je imelo pred dnevi redni letni občni zbor. Ugodno je ocenilo dosedanjo dejavnost, saj prištevajo krške filateliste med najbolj delavne s Sloveniji. Društvo združuje zbiralce znamk iz vse občine.

Na občnem zboru so sprejeli delovni program. Društvo je sklenilo prirediti več javnih razstav in ustanoviti nove filatelistične krožke v osnovnih šolah.

POPIS PRED VRATI

Sekretarji osnovnih organizacij ZK in popisovalci so se 14. februarja zbrali na seminarju v Krškem. Dobili so navodila za izpolnjevanje popisnih obrazcev za komuniste. Ponekod bodo delo prevzeli kar sekretarji, v večjih organizacijah pa so to dolžnost prevzeli drugi člani. Popis bo 26. in 27. februarja. Pojmovati ga ne smemo le kot administrativno nalogo, ampak kot politično akcijo, ki bo ugotovila med drugim, kdo po svojem delu in zadržanju sodi v vrste ZK in kdo tega ne zasluži.

KRŠKE NOVICE

TUDI CICIBANI – Pomladkarji planinskega društva „Bohor" s Senovega so v zadnjem času sprejeli medse tudi cicibane. Zanje so že pripravili začetni smučarski tečaj, vodili pa jih bodo tudi na izlete.

ROK ZNOVA ZAMUJEN! – Tisti, ki so verjeli zagotovilom, da bo podjetje IBT iz Trbovelj s svojimi kooperanti izročilo namenu mali pokriti bazen v krški osnovni šoli do srede februarja, so se ušteli. Zaključna dela napredujejo „po polževo", tako da bodo krški plavalci in šolarji morali najbrž počakati do poletja, ko bo odprt bazen pri tovarni celuloze in papirja. Izvajalci del so obljubo o dokončanju bazena že večkrat prelomili, tako da zadnja niti več ne preseneča.

SPODBUDEN OBISK – Literarni večer, ki ga je pripravila Valvasorjeva knjižnica in čitalnica je lepo uspel. Številnim poslušalcem so svoja dela brali Vladimir Bajec in Ivan Zoran iz Novega mesta ter domačina Marica Založnik in Ivan Škofljanc. Vodstvo knjižnice se je že odločilo, da bo podobno kulturno prireditev pripravilo v bližnji prihodnosti, sodelovali pa naj bi mladi literati iz krške občine.

VREDNO POSNEMANJA! – Osma številka glasila pionirskega odreda in mladinskega aktiva na raki osnovni šoli je z bogato vsebino in lično opremo res presenetila vse, ki spremljajo izdajanje podobnih glasil. „Otroci svobode" prinašajo tokrat literarne in likovne prispevke, posvečene 400-letnici hrvaško-slovenskega kmečkega upora in znameniti „bitki na Krškem polju". Poleg raških pionirjev so v tokratni številki objavili svoje prispevke tudi otroci iz nekaterih drugih slovenskih šol.

PODPRLI KANDIDATURO – Na posvetu članov izvršnega odbora občinske konference SZDL in političnega aktiva krške občine so pretekli sredo enoglasno podprli kandidaturo Mitje Ribičiča za možnega kandidata za predsednika republiške konference SZDL. Na posvetu so razpravljali tudi o delegatskem sistemu in kadrovski politiki.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

V Sevnici skoraj ne mine proslava ali druga slavnost brez nastopa prizadevnega moškega gasilskega pevskega zbora. Menda je to že edina amaterska skupina v mestu? ! Priliva novih članov ni: najstarejši pevec Tine MLinarič ima že 8 križev, pod tremi križi pa sploh ni nikogar. Kje so ljubitelji lepe slovenske pesmi? Na sliki: tudi planinski občni zbor so popestrili s pesmijo.

Evidentiranje: v podjetih še nič

„Po prvih predvidevanjih potrebujemo v občini po novem delegatskem sistemu 500 delegatov," je dejal podpredsednik občinske konference SZDL Jože Jeke.

Tega se seveda ne smemo ustrašiti. Ali niso ljudje že doslej, tudi na konferenci je bilo to očitno, tožili, da nekaterih poslancev sploh ne poznajo! Kdo naj pozna vse poslance v volilni enoti, ki obsega več občin? In drugo vprašanje: ali naj se nekaj poslancev spozna res na vse? Prizadevni odbornik občinske skupščine in tavnatelj osnovne šole Franc Zorko z Blance je zato na seji konference dejal: „Odborniki morajo dvigati roke o vseh vprašanjih. Kdo pa se lahko danes še na vse spozna? " Po novem naj bi zato imeli delegata za posamezna strokovna področja. Če to vemo, številka o 500 delegatih ni več tako strašna.

Ta čas skrbi predvsem to, da je sedanje popisovanje kandidatov v redu potekalo le po terenu. Socialistična zveza je znala izkoristiti trenutek: ob številnih sestankih občanov za referendum v šolstvu in otroškem varstvu so popisali tudi predloge občanov za odbornike. Na terenu je dobro, čeprav ljudje ponavadi predlagajo enega in istega človeka za predsednika krajevne skupnosti in čeprav je „malo županstvo" že skoraj dosmrtna stvar. Delo zaradi tega ne trpi . . .

„Ne ožiti kroga ljudi!" je bila druga misel razprave, čeprav bi morali predvsem zaradi sestave delavcev sevniške industrije skrbeti, da bi vključili v družbeno delo zlasti več žensk in mladine. Sedanja prizadevanja za bolj odprto kadrovsko politiko morajo pomesti s takimi razpisi, ki so le opisi kandidatov, da že lahko vsakdo prepozna nekoga iz delovne organizacije. Kako je nasploh z izobrazbenimi zahtevami? Kot je dejal predsednik občinskega sindikalnega sveta, so se doslej družbeno-politične organizacije za te stvari premalo organizirale in tudi premalo odločno nastopale. Kako je v podjetjih vsaj s postopnim napredovanjem delavcev? Pred nami je še slabo leto za priprave. Predvsem družbeno-politične organizacije bodo morale poskrbeti, da na izpitu ne bomo zopet padli. A. ŽELEZNIK

Najmlajši enaki med starejšimi: tako je med planinci. Planinsko društvo LISCA je med redkimi, ki ima tudi pionirske vrste. Marjan Zidarič je osvojil že zlato značko. Na sliki članica pionirske sekcije osnovne šole Savo Kladnik bere poročilo pred polno dvorano gasilskega doma. (Foto: A. Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

800 „MILIJONARJEV". – Do roka je davčni upravi predložilo napovedi skupnega dohodka okrog 800 občanov, kar je dvakrat toliko kot lani. Če računamo vse potrošnike tegobe minulega leta, nihče lani ni bil kaj prida „bogatejši" kot predlani: takrat je bila namreč najvišja napoved nekaj nad sedem starim milijonov, letos pa je okrog osem. Zamudnikov ni, razen nekaj upravičenih primerov. Koliko pa bo ostalo takih, ki bodo tudi morali odšteti nekaj za davek: načelnik davčne uprave meni, da morda komaj tretjina. V primeri z ostalimi Posavci smo le revni, saj gredo tam napovedi v tisoče! OBJEŠTNEZI – Enkrat smo se v tej kroniki že jezili na zaljubljence, ki so svojo ljubezen vrezovali v les – cigarovce (drevesca na ploščadi v trgovskem centru). Že sedaj, ko so še brez listja, pa kažejo še bolj žalostno podobo. So edina naravna popestritev utrujajoče asfaltne prevleke na tem kraju, ki bi bila sicer z novim spomenikom kmečkim puntarjem kar lepo videti, če . . . Bližnji trgovci in tudi drugi najpogosteje omenjajo med krivci, da so ta drevesa polomljena, šolske otročaje med čakanjem avtobusa. Ali jim ni mogoče stopiti na prste in poučiti o kulturi do okolja?

POGON PA TAK – Medved, ki so ga prebudili kdo ve kje, še vedno kolovrati po sevniški občini. V torek so ga sledili zabukovški lovci nekje pri Mrzli planini. Seveda pa je bil kosmatinec bolj premeten kot lovci: namesto da bi ga lovci obkolili, so mu pustili prostor za sprehod na 3 strani. Preden so namreč zaprli še te tri strani, sta jo dva dva pogumneža zelene bratovščine mahnila naprej, seveda sta se z medvedom tudi soočila, vendar vsa zelena. Medved pa ni dejal nič in je odšel dalje!

ZIMA MU GRE NA ROKE – Kmetija na Bučki 30 ima veliko gospodarsko poslopje, streha pa je namerjena tako, da pade vsa gmota snega s te velike strehe točno na cestišče ceste za najbližjo zvezo Sevnice z avtomobilsko cesto. Kako je ob takem s prevoznostjo na tem kraju, si lahko vsakdo misli. Je gospodarja že kdo potipal za snegobran? Še dobro, da je malo snega.

SEVNIŠKI VESTNIK

»Takih ljudi ni več«

Danica Močan, gospodinja, predsednica Društva prijateljev mladine, tajnica organizacije Rdečega križa, blagajnik krajevne borčevske organizacije v Tržišču; v Sevnici odbornica občinskega sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, članica sekcije za društva pri občinski konferenci SZDL, letos pa je dobila še eno nalogo v krajevni organizaciji SZDL . . .

Minuli četrtek sem jo videl še na občnem zboru Planinskega društva Lisca v Sevnici. „Da bi pisali o meni? Kaj pa sem naredila v Sevnici!" je dejala ob obisku. „Nimam prevoza, na seje sem lahko hodila, če sem koga naprosila, da me je peljal." Od vsega premalo časa za tisto, za kar ima največ veselja; za nastopanje na odru, režiranje, petje . . .

„Tega pa tod ni. Za igre starejših več ni, nekaj se da narediti le še z mladino, če se najde primerna igra. Oba z možem sva že nastopala v bližnjem Krmelju ali Šentjanžu. K nama so prišli pred kulturnim praznikom. Rekla sva: Midva greva, vendar sama ne moreva peti brez spremljave!"

— Kako pa je bilo včasih?

„To niti ni tako dolgo. Leta 1951 smo pri mokronoškem društvu „Emil Adamič" uprizorili spevoigro „Vasovalci", kjer je za najmanj uro in pol narodnih pesmi. Imeli smo celo orkester. Kako bi kaj takega spravili skupaj danes? "

Zanos amaterskih kulturnih ustvarjalcev je žal marsikje zamrl, tudi tam, koder je še pred leti živel. Danica Močan je že leta 1959 prejela v Mokronogu plaketo za 10-letno kulturno-prosvetno delo. Smo se res že toliko spremenili? Nekaj takih ljudi, ki bi vodili, je še!

Mladi: poslej še aktivi zadružnikov

„Do maja moramo ustanoviti še šest aktivov zveze mladine, da bomo pokrili vse območje občine," so menili na volilni konferenci občinske konference ZM. Kako pa: le ustanoviti ali že vnaprej zagotoviti obliko, ki naj ima tudi nekaj, kar je za mladega človeka otipljivo?

Zaenkrat bodo poskušili ustanoviti aktive mladih zadružnikov v krajih, kjer še ni mladinskih aktivov: v Dobrniču, Češnjicah, Selih-Šumberku, Trebelnem. V teh krajih ni niti aktivov na osnovnih šolah, ker ni popolnih šol, to pa se pozna tudi pri organiziranem delu mladih v vasi.

– KAKO TOREJ? – smo vprašali novega člana republiške konference za trebanjsko občino, sicer pa komercialista pri kmetijski zadrugi Jožeta Vencelja.

„Naši odkupovalci in drugi sodelavci poznajo mlade kmetovalce po teh vaseh iz običajnih stikov. Predsedstvu občinske konference ZM bodo dali le spiske teh ljudi. Menimo, da bomo že do konca meseca zbrali mlade po teh krajih.

– S čim se bodo ukvarjali?

„Dela ne manjka. Pospeševalna služba pri zadrugi je močna, to bo le način za še boljši stik z ljudmi. Koliko težav imajo celo mladi kmetje s kmetijsko mehanizacijo, kaj vedo npr. o kmečkem turizmu? Dosedanja predavanja so bila vedno odlično obiskana. Vendar ob taki priliki ni bilo mogoče povedati vsega, v aktivih bodo imeli mladi kmetovalci sami pobudo!"

JOŽE VENCELJ: pomagati mladini na vasi!

Na to obliko smo že kar pozabili. Pred desetletji so se aktivi mladih zadružnikov že dobro obnesli. Kot pravi Jože Vencelj, so jih skušali obuditi ponovno spet na Gorenjskem, a niso imeli posebnega uspeha. V Trebnjem so polni upanja. Zaenkrat še ni glasu o podobni pobudi v pokrajini. Škoda!

A. ŽELEZNIK

VELIKI GABER: SPET PREDAVANJE

Občinski odbor Rdečega križa nadaljuje s predavanji o boleznih srca in ožilja. V sredo, 28. februarja, bo takšno predavanje v Velikem Gabru, pripravljajo pa ga tudi v Trebnjem. Izvajanje zdravstvenih delavcev spremljajo s filmom.

MIRNA RAZDELILI DELO

V začetku februarja se je sestal koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo predsedniki ali sekretarji vseh krajevnih družbenopolitičnih organizacij in društev ter predsednik sveta krajevne skupnosti. Breme dejavnosti torej ne bo ležalo na plečih le ene organizacije. Že na prvi seji odbora so sprejeli kar 6 sklepov. SZDL mora skrbeti za boljšo povezavo vasi s centrom. Ker je zdaj pereče vprašanje o kmetijskih zemljiščih in dedovanju, bo SZDL po posameznih vaseh priredila sestanke, na katerih bodo razlagali zakonske osnutke, pogovorili pa se bodo tudi o drugih stvareh, ki težijo občane. Nasploh naj bi na terenu ustanovili krajevne pododbore SZDL, ki naj bi med drugim skrbeli za še bolj učinkovito mrežo splošno ljudskega odpora. Socialistična zveza naj bi poslej skupaj s svetom krajevne skupnosti razpravljala o pomoči posameznim društvom in organizacijam. Tudi proslave bodo lahko v bodoče še boljše; ustanovili so stalen odbor za prirejanje takšnih prireditev.

Zanimivo je tudi to, da za razna opravila kot npr. pobiranje članarine, obveščanje ind. vključujejo osnovnošolsko mladino, ki je doslej vse naloge vedno odlično opravila.

DAVKARIJA: 700 NAPOVEDI

Če smemo verjeti televiziji, so davčne napovedi v nekaterih velikih slovenskih mestih po višini najvišjega prijavljenega zneska, presenetljivo nizke. Vsepovsod pa se je močno povišalo število občanov, ki so morali svoj dohodek prijaviti. Kako je s tem v trebanjski občini? Od lani, ko je bilo vseh prijav le 346, se je število letos povzpelo na 700. Najvišja napoved znaša kar 348.000 dinarjev. Število tistih, ki jih bodo z davkom tudi obremenili bo najverjetneje zajelo le okrog tretjino napovedi. Zamudnikov, razen upravičenih primerov, ni.

MALI SE ZDRUŽUJEJO

14. februarja so se sestali direktorji Gradbenoopekarskega podjetja Mirna, Komunalnega podjetja in Stanovanjskega podjetja iz Trebnjega na razgovoru o združitvi podjetij, kot je priporočila občinska skupščina. Večinoma so o tem že govorili v podjetijih z delavci ali vsaj v krogu političnih organizacij in samoupravnih organov. Nobeno od treh podjetij nima npr. pravnika, varnostnega tehnika in še marsikatere službe. Dogovorili so se, da se bodo ponovno sestali po zaključnih računih. Po 15. marcu naj bi pričela delati skupna komisija. Vabljiva je zamisel o treh temeljnih organizacijah združenega dela: gradbeništva, komunalnih del in stanovanjskega gospodarstva.

»Borci imamo zvezo!«

Poročilo občinskega odbora Zveze borcev Trebnje za 3-letno delo teje kaz 37 strani. „Bogata dejavnost, marsikaj je bilo treba še izpustiti," meni član občinskega predsedstva in predsednik mirenske organizacije, Ludvik Golob.

– Kaj pomeni borčevska organizacija za tako razgiban kraj, kot je Mirna, smo povprašali na obisku pred skupščino borčevske organizacije v občini.

„Marsikaj, kar je doslej opravljala borčevska organizacija, bi morala storiti SZDL. Novoustanovljeni koordinacijski odbor veliko obeta. Po vaseh bo morala SZDL imeti pododbore, na območju krajevne skupnosti je 22 vasi, vse to sedaj pokriva tudi krajevna organizacija SZDL. Sprejeli smo sklep, da bomo poslej ob vsakoletnem proslavljanju priredili pohod mladih po poteh 3 bataljona VDV. Z lanskim pohodom so bili zadovoljni vsi, mladi in borci. Osnovnošolci so pisali celo naloge, najboljše smo nagradili.

– Borci in Titovo pismo?

„Ne zadostuje le posplošeno obravnavanje „nekaterih" nepravilnosti! Obsojamo ravnanje direktorja urgliča. Kaj se mu je doslej zgodilo? 29. seje v občini še ni bilo! Čim niže greš, bolj je milo! Spodaj je treba začeti. Menim, da je prešibak stik med vodstvi ZK in SZDL s terenom. Borci smo večkrat slišali opazko, da se ukvarjamo le z materialnimi vprašanji posameznikov ipd., vendar smo vedno posvečali pozornost vsem odprtim vprašanjem . . ."

Skupščina bo v soboto. Kako je bilo po posameznih organizacijah, bo najbolj vidno šele takrat. Že sedaj pa je jasno, da so tako mirenski borci kot tudi drugod v občini našli stik z družbenim dogajanjem, kot že tolikokrat doslej. Njihove besede so odločne, ostre, kot je tudi treba!

A. Ž.

TREBELNO: PRAZEN ŽEP KS

Minulo leto bodo Trebeljani pomnili: nova šola, javna razsvetljava, lep del opravljenih del za vodovod, da o proslavi ne govorimo. Kaj pa so sami prispevali k razvoju svoje krajevne skupnosti? vse potrebne prevoze, nakladanje in drugo pri obnovi cest so opravili sami. Naredili so okrog 1,6 km nove ceste Brezje-Globočdol za zvezo z avtomobilsko cesto. Še okrog 10 tisočakov bi potrebovali. Najbolj jih skrbi, kako bodo plačali Komunalnemu podjetju račun za kompresorske ure, ki znaša 23.510 dinarjev, ko komaj malo več dobijo za dejavnost celotne krajevne skupnosti!

301 DRUGIČ KRI

Občinski odbor Rdečega križa se nima podatkov o tem, na katero mesto so se lani uvrstili v republiki za darovano kri. Najbolj razveseljivo pa je to, da je lani na območju vse občine daroval drugič kri kar 301 krvodajalec. Lepo sta se izkazali tudi komaj ustanovljeni podeželski organizaciji na Svetinjah in v Ornuški vasi.

NOVA STAVBNA ZEMLJIŠČA

Na oglasni strani današnje številke objavlja občinska skupščina Trebnje javni natečaj za oddajo stavbnih zemljišč za gradnjo enodružinskih in obrtno-stanovanjskih hiš. Javni natečaj bo v ponedeljek, 12. marca, ob 9. uri v sejni sobi občinske skupščine v Trebnjem, oddali pa bodo 19 parcel v zazidalnem kompleksu Stari trg in v vasi Zagorica.

ZA VSAKOGAR DOLENJSKI LIST

IZ KRAJA V KRAJ

MIRNA: PREMIERA FILMA – Jutri bodo delavci beograjskega ZASTAVA filma pokazali uradno tudi drugi del filma: KRAJEVNA SKUPNOST V VOJNI, ki so ga posneli na Mirni. Bo dvorana lahko sprejela vse?

TREBNJE: KATERO AVTOBUSNO PODJETJE SE BO IZKAZALO? Vozni red na starem kraju, nova postaja brez, to je bilo že nekaj časa vzrok nejevolje. V kratkem naj bi prišla na pravo mesto povsem nova tabla, ki naj bi jo prispeval ljubljanski SAP. Vprašanje pa je, če bo dovolj sape že za ure odhodov in prihodov drugih podjetij?

MOKRONOG: MIKLOVA ZALA – Prizadevni člani kulturno-umetniškega društva Ivan Cankar iz Velike Loke bodo gostovali v prosvetnem domu v nedeljo ob 15. uri. Nad 40-članski amaterski gledališki ansambel je doslej s tem delom vsepovsod žel velik obisk.

MIRNA: PEKI NE DELAJO VEČ PONOČI – Noč je bila do pred kratkim za peke dan, zakaj zjutraj ima vsakdo rad svež kruh. Tudi mirenski pek se je namreč pridružil stanovskim tovarišem drugod, tako da pričenjajo po novem peči kruh šele ob 4. uri zjutraj. V Ljubljani že tarnajo nad starim kruhom. Doslej na Mirni še ni pripomb. Pravilo ima torej tudi izjemo!

SELO: V SLOGI JE MOČ – Glavni vod vodovoda je že skopan, ljudje skušajo milo zimo kar najbolje izrabiti, spomladi bo malo časa zaradi dela na poljih. Sedaj hitijo izkopavati za cevovode do posameznih hiš. Marsikomu, ki se že v začetku ni hotel pridružiti skupni akciji, je že žal.

TRGOVCI PRODAJAJO TUDI V STAREM – Kaj malo je verjetno, da bo „Dolenjka" gradila že letos novo blagovnico v Trebnjem, še bolj odločni – žal v tem da tudi ne bodo gradili-so pri Merkatorju: nič v Pristavci, nič v Velikem Gabru, nič . . . „Paket gospodarskih ukrepov, obratna sredstva, saj veste!" pravijo pri Merkatorju . . .

SELA–ŠUMBERK: GALILCI HUJŠI OD KOMUNALCEV – Prizadevni gasilci so usposobili star dodge, ki je sicer ležal že na Odpadu. Sedaj je že toliko pri sebi, da uspešno vleče snežni plug. To je vidno že na cesti: tisto, ki jo do križišča pluži Komunalno podjetje, ima ožjo gaz kot vaška cesta. Kdo se torej potrudi?

TREBANJSKE NOVICE

Združevanje gospodarstva počasno

Razprava o pismu predsednika Tita in izvršnega biroja ter o delu občinske skupščine Kočevje se je na seji 14. februarja začela z ostrim napadom Rajka Jenka in Toneta Križa na tisk, posebno na Dolenjski list (zaradi članka „Trije glavni še nič o pismu"). Zahtevala sta nič več in nič manj, kot „da nekdo pregleda članke, preden gredo v tisk, da se ne bi pisalo le o slabih stvareh v občini", s čimer sta verjetno mislila cenzuro. Seveda so bili nekateri tudi povsem nasprotnega mnenja. Trditve v omenjenem članku niso bile ovržene.

Razprava o pismu in delu skupščine je bila bolj skromna verjetno tudi zato, ker sta bili bolj ali manj s to točko povezani tudi razpravi o sprejemu delovnega programa občinske skupščine za letos in razprava o oceni poslovanja in problematiki gospodarstva v občini. Ponovno je bilo ugotovljeno kot že na raznih drugih sestankih, da občini manjka strokovnjakov, da je treba uveljaviti vlogo rotacije in reelekcije, pri čemer ne bi smeli zanemariti tudi neposrednih proizvajalcev, mladine in žensk. Veliko premalo je bilo storjenega za združevanje gospodarstva v občini in izven nje, pa tudi razvoj podeželja je preveč zapostavljen. Na teh dveh področjih bo treba še hitreje ukrepati.

Na seji so spremenili odlok o krajevnem samoprispevku tako, da bo oproščeno plačevanja še več občanov z nizkimi dohodki, kot jih je bilo že doslej. Sprejeli so tudi odločbo o ustanovitvi Delavske univerze, sklep o pristopitvi k Medobčinskemu svetu Ljubljana, odloke o nadomestnih volitvah odbornikov in razpravljali ter odločali še o nekaterih zadevah.

J. PRIMC

USPEŠNI PLANINCI

9. februarja je imelo občni zbor Planinsko društvo Kočevje. Predsedoval mu je Ivan Arko. Poročilo je podal dosedanji večletni in uspešni predsednik Jože Adamič, ki je zaradi bolezni zaprosil za razrešitev. Člani so bili z doseženimi uspehi in obetajočim razvojem društva zadovoljni. Društvo obstoji 22 let in šteje 250 članov. Posebej so poudarili potrebo po vključevanju novih članov v društvo, predvsem iz vrst mladine. za novega predsednika je bil izvoljen Leon Mitar. -t

Nova DPM

„Do spomladi bomo ustanovili še društva prijateljev mladine (DPM) v Osilnici, Predgradu, Strugah, Stari cerkvi, Dragi (Travi, Podpreski) in na Rudniku (Željne, Klinja vas)," je povedal Stane Jajtič, predsednik občinske Zveze prijateljev mladine (ZPM) Kočevje. Zdaj sta v občini le dve DPM: v Kočevju in Fari.

Pri ustanavljanju novih DPM računa ZPM na pomoč krajevnih skupnosti, krajevnih organizacij SZDL, mladinskih aktivov, delovnih organizacij, šol in seveda vseh, ki radi delajo z mladino.

„Če bomo že otroke navadili na organizirano delo, bodo kasneje gotovo dobri samoupravljalci," meni Stane Jajtič, predsednik občinske ZPM Kočevje, ki pripravlja v februarju in marcu ustanovitev šestih novih DPM. (Foto: J. Primc)

Naloga DPM v krajevnih skupnostih bo: organizirati varstva otrok (vrtci), izvedba male šole, uvajanje otrok v delo v društvih in krožkih (kulturnih in športnih), zaposlitev otrok med počitnicami in organizacija letovanja otrok.

Krajevne skupnosti bodo pomagale DPM reševati materialne zadeve, SZDL pa idejne in druge.

Posebno pomoč pričakuje DPM od mladine in starejših političnih, kulturnih, prosvetnih, športnih in drugih delavcev, ki bodo kot mentorji usmerjali delo otrok na posameznih področjih.

Seveda računa ZPM, da tudi delovne organizacije ne bodo stale ob strani, ampak bodo še naprej materialno in drugače pomagale pri delu DPM, saj jim ne more biti vseeno, kakšni bodo njihovi bodoči proizvajalci, ki so danes še cicibani in pionirji.

Upoštevati sposobne

Na zadnji seji občinske konference SZDL Kočevje 13. februarja so razpravljali o kadrovski politiki, delovnem načrtu občinske konference SZDL in njenih organov, o pismu predsednika Tita in financiranju SZDL'.

Zanimivo je, da je SZDL uvedla stalno evidentiranje možnih kandidatov za razne dolžnosti, ne samo v SZDL, ampak povsod. Med razpravo o kadrovski politiki so menili, da bo treba načelo rotacije dosledneje uveljaviti. Vendar so ugotovili, da za mnoga odgovorna delovna mesta kljub razpisom ni prijav in da ni uspešno uveljavljen prenos odgovornih dolžnosti s starejših na mlajše. Peter Šobar pa je v razpravi poudaril, da je treba pri kadrovanju na vseh ravneh upoštevati predvsem sposobnost ljudi, ne pa njihovo ambicioznost (stremuštvo, častihlepje, pretirana želja po uveljavljanju). Precej žalostnih, a zanesljivih ugotovitev o šolanju in zaposlovanju, se pravi o bodočih kadrih na Kočevskem, je povedala tudi tovarišica Majcnova, članica republiške konference SZDL.

Med razpravo o pismu so ugotovili, da so krajevne organizacije SZDL in razni aktivi veliko razpravljali o pismu, občinska konferenca pa je tokrat prvič; Član konference Ciril Jasenc je dejal, da so krajevne organizacije SZDL nakazale precej stvari, ki jih je treba v občini urediti, vprašanje pa je, kdo bo ugriznil v kislo jabolko in jih izpeljal.

Tudi o osnutku programa občinske konference SZDL je bila živahna razprava. Nekateri so menili, da je najpotrebnejše, da konferenca takoj sprejme program drugi pa, naj bi o njem prej razpravljale krajevne organizacije SZDL, nato pa bi šele ob upoštevanju pripomb vsega članstva sprejeli občinski program. V razpravo je spet posegla tovarišica Majcnova in poudarila, da „je SZDL organizacija, katere naloge izhajajo iz interesov delovnih ljudi", in da bo bodoče občinska organizacija sprejemala svoj program šele, ko bodo že prej krajevne organizacije sprejele svoje programe. Končno je bil sprejet njen predlog, naj program sprejmejo, nato naj sprejemejo svoje programe še krajevne organizacije SZDL, nakar bo občinska organizacija na osnovi predlogov, zahtev, pripomb in programov krajevnih organizacij SZDL svoj, danes sprejeti program dopolnila.

J. P.

ŠE DVA AKTIVA ZM

Pred kratkim sta bila ustanovljena aktiva ZM v ZKGP Kočevje. Prvi je bil ustanovljen v obratu Agroservis. Za predsednika je bil izvoljen Miroslav Struna in za sekretarja Branko Obranovič. Drugi je bil ustanovljen v obratu v Starem logu, kjer so za predsednika izvolili Jožeta Domonkoša in za sekretarko Sonjo Rutar.

Mladinska aktiva sta na ustanovnem sestanku sprejela okvirni delovni program, ki predvideva, da bodo v bodoče organizirali več kulturnih in športnih prireditev, predavanj in drugih oblik, ki mlade zanimajo.

V. O.

KOČEVJE: BREZ IZGUBE

Služba družbenega knjigovodstva-podružnica Kočevje je letos izredno hitro pripravila oceno gospodarjenja v občini v zvezi z izvajanjem stabilizacijskih ukrepov. O tej oceni sta razpravljala pristojni svet in občinska skupščina.

Iz zbranih podatkov je razvidno, da je znašal celotni dohodek gospodarstva lani 18 odstotkov več kot leta 1971. Nad splošnim indeksom povečanja so industrija, kmetijstvo, gradbeništvo, trgovina in gostinstvo ter obrt, ostala področja pa ne dosegajo splošnega indeksa povečanja, stanovanjske in komunalne delovne organizacije pa so celo pod lanskim dohodkom. Celotni dohodek je najbolj narastel pri podjetju KOVINAR (za 52,8 odstotka), v MELAMINU za 40,2 odstotka, v INKOPU za 37,5 odstotka.

Iz podatkov o proizvodnji, zaposlenosti in dohodku je razvidno, da se je v preteklem letu produktivnost povečala. Osebni dohodki so bili tudi večji, vendar bodo podrobni podatki o tem znani šele po izdelavi zaključnih računov, o katerih bodo razpravljali organi samoupravljanja podjetij šele proti koncu meseca. Razveseljivo je, da v minulem letu ni nobena delovna organizacija poslovala z izgubo.

-vd

KONČNO SPET SEJA TD

Po dolgem času je bil 14. februarja spet sestanek upravnega odbora Turističnega društva. Na njem so se dogovorili, da bo občni zbor 6. aprila. Pregledali so društveno gospodarjenje lani, pripravili predloge za podelitev raznih priznanj zaslužnim posameznikom in organizacijam, razpravljali o predlogih za program bodočega dela o predlogu kandidatne liste za novi upravni in nadzorni odbor.

Ribiška družina Ribnica je ena zelo delavnih organizacij, saj šteje že blizu 100 članov, zajema pa tudi vode in člane tja do Turjaka, se pravi z območja Ljubljana-Vič-Rudnik. Prav člani te družine so pobudniki ustanovitve skupnosti za varstvo okolja in za ohranitev čistih voda, zraka in sploh okolja. Tokrat ribičev nismo posneli pri ribolovu, ampak na nedavnem občnem zboru, ko so se dogovarjali o svojem bodočem gospodarjenju z vodami in o varstvu okolja. (Foto: J. Primc)

Spet boljši učni uspehi

„V osnovni šoli Ribnica so ob polletju zabeležili 88,4-odstotni uspeh (lani ob istem času 84,2-odstotni), kar pomeni, da je polletje uspešno zaključilo 695 od 786 učencev," nam je povedal Tone Petek, pomočnik ravnatelja šole.

V nižjih razredih je bilo letos uspešnih 97,1 odstotka učencev (lani 96,4 odstotka), v višjih pa 82,9 odstotka (lani 76,9 odstotka). V podružničnih šolah je bil uspeh tak: Dolenja vas 99,1 odstotka (lani 95,1 odstotka), Sušje 95,1 odstotka (lani 94,5 odstotka) in vVelike Poljane 88,9 odstotka (lani 90,1 odstotka).

Vsa osnovna šola Ribnica (matična in podružnice) je imela letos 90,1 odstotka učencev brez slabih ocen (lani 86,1 odstotka). V nižjih razredih je bilo uspešnih 97 odstotkov učencev, v višjih pa 82,9 odstotka.

„Najboljši oddelki posameznih razredov so prejeli prehodne zastavice. Dobili so jih 1.b, 2.c, 3.a, 4.a, 5.a, 6.c, 7.a in 8.d. Najbolj pa nas je razočaral 8.a, ki je imel le 67,9-odstoten uspeh. Vzrok je neresnost učencev," je povedal tovariš Petek in nadaljeval: „V Dolenji vasi je dobil prehodno zastavico 1. razred, v Sušju pa drugi razred."

Tak uspeh so dosegli z dopolnilnim poukom in poglobljenim delom učiteljev. Nujno pa bo treba urediti še podaljšano bivanje otrok v šoli. Sklep o tem je bil že sprejet, vendar z uresničitvijo ni bilo nič, ker ni bilo denarja. Prav z uvedbo podaljšanega bivanja pa bi lahko učni uspeh še izboljšali.

J. PRIMC

PRIZADEVEN KOLEKTIV

V tekstilnem obratu SUKNO v Jurjevici so možnosti za ustanovitev temeljne organizacije združenega dela. To so ugotovili na občnem zboru sindikalne organizacije. Menili so tudi, da bo potrebno dokončati še nekatere predvidene investicije oziroma nakupiti potrebno opremo. To naj bi uredili vsekakor še letos.

Delovni kolektiv tekstilnega obrata, v katerem prevladujejo ženske, je zelo prizadeven, zato so tudi uspehi vidni. Iz skromnega obrata se je v desetih letih razvil v sodoben in tehnološko usposobljen tekstilni obrat. Z njim pa so zrastli in se strokovno usposobili tudi člani delovne skupnosti.

Sindikalna organizacija ima pomembno vlogo v delovnem kolektivu. Poleg nalog v zvezi z ustanavljanjem TOZD se bo sindikat zavzel za ustanovitev mladinske organizacije. Seveda so tu še druge naloge kot: splošno izobraževanje, organiziranje športne dejavnosti in druge.

KAKO DO KEGLJIŠČA?

Preureditvena dela v gostišču „Ribničan" lepo napredujejo. Ribnici se tako obeta novo prijetno gostišče s prenočišči. K uspešnejšemu poslovanju bi pripomoglo tudi avtomatsko kegljišče na primernem prostoru med gostiščem in pošto. Seveda bo potrebno sedanje zgradbe porušiti in urediti tudi parkirišča. Morda bi za gradnjo novega kegljišča zbrale denar ribniške gospodarske organizacije. Tako bi dobila mladina tudi prostor za šport, zabavo in rekreacijo.

N. A.

PREIZKUSITI MOST

Kamniti most čez Bistrico na cesti proti Ugarju v Ribici je začel nedvomno večji promet načenjati. Oddelek za gospodarstvo občinske skupščine Ribnica je izdal nalog za preizkus nosilnosti pod najneugodnejšo obremenitvijo. Ugotoviti hočejo njegovo nosilnost in predpisati dovoljeno obremenitev.

N. A.

Proslave letos

Odbor za proslave pri občinski konferenci SZDL Ribnica je na zadnji seji razpravljal o proslavah v letošnjem letu. Začele se bodo s 26. marcem občinskim praznikom. Kot je že običaj, bo tudi letos v počastitev občinskega praznika svečana akademija.

Druga pomembnejša proslava bo v počastitev dneva OF, 27. aprila. Za 1. maj je predvidena otvotitev TRIM steze pri Ribnici. V maju bo proslava 400-letnice kmečkih uporov, 4. julija pa bo osrednja občinska proslava v počastitev 30-letnice zmage nad plavogardisti v Grčaricah. Proslavo bodo združili s 70-letnico ustanovitve gasilskega društva v Grčaricah.

V reden okvir proslav sodijo praznovanja krajevnih praznikov. Tako imajo svoj praznik 25. maja v Sodražici, 31. julija pa v Loškem potoku.

-r

Pisanje zgodovine s krvjo uspešno, s črnilom pa ne

Nedavnega občnega zbora krajevne organizacije Zveze borcev v Sodražici se je udeležilo lepo število članov, kot gostje pa tudi nekdanji prvoborci, ki žive v Ljubljani. Delo odbora in organizacije je želo pohvalo. Borci so se v razpravi zavzeli, naj bi njihova organizacija bolje sodelovala z drugimi. Potrebno je tesnejše sodelovanje ZB z mladinsko organizacijo. Zdravstveni pregledi borcev so bili uspešno izvedeni, zato je bila dr. Cirilu Kumlju izrečena javna pohvala.

Obširno so spregovorili o zgodovinski dejavnosti. Računajo, da bo pisanje zgodovine NOB za Sodraško dolino, kar je prevzel Ivan Fajdiga, le krenilo naprej. Zavzeli so se tudi za gradnjo doma Zveze borcev na Travni gori. Sklenili so, da bo letos poleti srečanje borcev in aktivistov v Sodražici. Za dan žena 8. marec pa namerava organizacija ZB povabiti na tovariško srečanje žene-borke. Sprejeli so še več drugih nalog za bodoče delo in izvolili pet delegatov za občinsko konferenco ZZB NOV.

-r

ZDRUŽITI SE ALI NE?

Na občnem zboru sindikalne organizacije v trgovskem podjetju JELKA v Ribnici so ugotovili, da dobiva v zadnjem času sindikalna organizacija vse pomembnejše mesto. V tem podjetju so družbeno-politično delo oteženo zaradi narave dela oz. deljenega delovnega časa. Kljub temu pa so se zavzeli, da se mladi člani kolektiva vključijo v mladinsko organizacijo. Ko so razpravljali o ustavnih spremembah, so ugotovili, da njihovo podjetje ne more organizirati več TOZD, in bodo temu prilagodili organizacijo samoupravljanja v podjetju. Veliko časa so posvetili razpravi o možni združitvi z večjim trgovskim podjetjem (inačic je več). Niso pa se odločili, s kom in kdaj bi se združili.

DROBNE IZ KOČEVJA

VREMENSKA POROČILA iz Kočevja še niso taka, kakor si jih želimo, da bi bila čimbolj koristna. Poročali smo že, da je sedaj v Kočevju stalna vremenska opazovalnica. Njene podatke slišimo že v radijskih poročilih, drugje pa še ne. V naši dolini so pozimi posebno pomembne snežne razmere, kar je važno predvsem za tiste, ki želijo z avtomobili potovati v naš kraj, in za smučarje in izletnike, ki iščejo nova in mirna smučišča.

PODPORNEGA ČLANA, časopis Rdečega križa Slovenije, so prejeli nekateri občani v Kočevju. Razposlal ga je občinski odbor Rdečega križa. Iz časopisa je razvidno, da je v kočevski občini 15 kolektivnih podpornih članov Rdečega križa in 6 posameznikov. Vsekakor je posameznih podpornih članov za Kočevje malo. Da ne bi bili v zmoti: v organizaciji RK imamo redne člane, ki plačujejo redno članarini, in podporne, ki darujejo za RK redno večje denarne zneske ali material. Število podpornih članov bomo morali povečati, da ne bomo zaostajali celo za manjšimi kraji.

PREPOVED PRODAJE nekaterih kozmetičnih sredstev, v katerih je kemikalija heksaklorofen, je objavil Gospodarski vestnik št. 1-2. Na dveh straneh podrobno pojasnjuje celoten postopek ukinitve takojšnje in postopne prodaje teh preparatov. Gospodarski vestnik priobčuje v celoti tri pisma, ki jih je prejel v tej zvezi od sanitarne inšpekcije republiškega sekretariata SRS. Tako želi republiški sekretariat SRS seznaniti z ugotovitvami in ukrepi Zveznega sekretariata za delo in socialno politiko. Ti podatki so prav zanimivi in kažejo, kaj vse potrošnik slabega kupuje na račun drage in bučne reklame ter nagradnih tekmovanj. Dobremu blagu ni potrebnareklama. S to novo uredbo se bo spisek kozmetičnih sredstev, pudrov, lakov za lase itd. precej skrajšal.

– Med razpravo o pismu trdijo nekateri, da bi morali pisati časopisi le lepe stvari.

– Naj to pomeni, da Tito ne bi smel napisati pisma, saj v njem govori v glavnem le o slabostih?

REKLI SO:

RUDI OREL, ITAS: Klika, ki se z leti ustvari „zgoraj", postane tako močna, da ji ne more nobeden nič. Ta klika, ki je včasih celo v sorodstvu, ne ukrepa proti svojim članom, ki delajo napake, v takih primerih bi morali komunisti odločneje in složneie ukrepati.

Rekli so:

LUDVIK ZAJC, predsednik izvršnega odbora izobraževalne skupnosti Slovenije: Zmanjševanje denarnih prispevkov za šolstvo povečuje sredstva za policijo.

Skupnost za varstvo okolja že

Ustanovnega občnega zbora medobčinske skupnosti za varstvo okolja občin Kočevje in Ribnica, ki je bil 13. februarja v Kočevju, se je udeležilo 56 predstavnikov delovnih in družbenih organizacij, društev, krajevnih skupnosti in posameznikov. Izvolili so 15-članski izvršni odbor, za predsednika dr. Mihaela Petroviča in Kočevja, za tajnika pa Franca Levstka iz Ribnice. Sklenili so, da bo sedež skupnosti v Ribnici.

Dogovorili so se, da bodo program dela sestavili na podlagi razprave na občnem zboru in razprav v obdobju zadnjega leta dni, so so pripravljali ustanovitev te skupnosti. Novi izvršni odbor se je že sestal in je ponovno zbral in pretehtal, kaj je treba urediti na področju varstva okolja. Občnemu zboru in prvi seji odbora je prisostvoval tudi prof. Miroslav Kališnik, podpredsednik slovenske skupnosti za varstvo okolja.

J. P.

VOLITVE IN IMENOVANJA

V novoustanovljeno skupnost za varstvo okolja občin Kočevje in Ribnica so bili izvoljeni kot člani izvršnega odbora: inž. Dušan Oražem, dr. Mihael Petrovič (predsednik), inž. Nikolaj Marentič, prof. Bruno Tojč, Stane Levstek, Jože Hrovat, Dušan Tošaj in Franc Premrl (vsi iz Kočevja) ter Bogo Abrahamsberg, dr. Božidar Voljč, dr. Ciril Kumelj, Alojz Češarek, Vesna Lavrič, Vinko Kersnič in Franc Levstek (tajnik) iz občine Ribnica, v nadzorni odbor pa Franc Šilc, Drago Turnšek in Anton Šobar.

ORTNEŠKI POROČEVALEC

DOM UPOKOJENCEV – Na zadnji seji društva upokojencev v Ribnici so sestavili gradbeni odbor za gradnjo doma upokojencev v Ribnici. Sklenili so tudi, da se bodo pogovorili z vsemi člani in članicami, starimi preko 75 let, kako živijo in kakšne želje imajo. Že dolgo ni bilo takega srečanja. O novem referendumu so govorili z mešanimi občutki, posebno tisti z majhnimi pokojninami. Tudi varnostni dodatek ne dosega želenega učinka. Z novim letom je tudi med upokojenci živahneje in upanje, da bodo končno morda le prišli do svojega doma, jim dviga moralo. Letna konferenca našega društva bo 19. marca ob 9. uri v sejni dvorani občine Ribnica.

HIŠA VEŠELJA – V opuščenem Kozlerjevem skednju se zbirajo fantiči in punčke, da se tako in drugače poveselijo in pokadijo kako cigareto. Še mlajši pa vse to in si po svoje razlagajo. Skedenj je namreč vsepovsod odprt in dostopen v nadstropje, kjer je še nekaj sena. Nevarnost je tudi, da s kajenjem zanetijo požar, ki bi lahko uničil stari skedenj do tal, ker je ves lesen. Prosimo upravljalca tega objekta, da prepreči dostop nepovabljenim.

KOTIČEK V LISTU? – Do novega leta so imeli upokojenci svoj list oziroma prilogo v Ljubljanskem dnevniku. Ribniški upokojenci kritizirajo ukinitev in si želijo kotiček v našem listu, ki bi bil namenjen upokojencem dolenjske deželice. Obljubili smo, da se bomo o tem pogovorili z uredništvom lista, da nam pove pogoje in predloge, kako bi to uredili. O tem se bomo pogovorili tudi na naših letnih konferencah in občnih zborih v ribniški občini. Zainteresirati pa želimo za naš problem vsa društva upokojencev na območju, ki ga pokriva Dolenjski list.

V. P.

– Ali je pozasebljanje (privatizacija) gostinstva v Ribnici dosegla svoj namen?

– I, seveda je! Saj kdo pa v 10 mesecih toliko zasluži, da ima lahko poleti, v času največje turistične sezone, mesec ali dva zaprt lokal!

KOČEVSKE NOVICE

REŠETO

Pri ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela je v semiški ISKRI najmanj težav. Tu so že več let samostojni. (Foto: R. Bačer)

Niti kančka zoperstavljanja

Kakšne so možnosti, da bi delavska ustavna dopolnila čimprej zaživela v praksi, posebno v obratih, katerih sedeži so zunaj občine, so pretekli teden razpravljali v Semiču. Temu posvetu bi lahko rekli dogovor na visoki ravni, kajti udeležili so se ga direktorji, predstavniki obeh belokranjskih občin in Leopold Krese, predsednik Gospodarske zbornice.

Kot kaže, so v vseh podjetjih resno začeli delati na tem, da bi obratom omogočili popolno samostojnost, če so le zanjo pogoji. Tako so predstavniki IMV na tem posvetu nakazali možnost, da bi obrat IMV v Črnomlju postal samostojna TOZD, v katero pa bo verjetno vključen tudi semiški obrat. Za Suhor še ni razčiščeno, če se bo lahko osamosvojil ali bo spadal pod novomeško temeljno organizacijo združenega dela IMV.

V BETI imajo tri predloge za novo samoupravno organizacijo podjetja, ogrevajo pa se za možnost o ustanovitvi dveh temeljnih organizacij združenega dela po tehnološkem načelu. V „Dolenjki" menijo, da vsaka prodajalna, razumljivo, ne more biti samostojna TOZD, pretresajo pa tudi dve možnosti: ali organizirati TOZD po tehnološkem načelu ali po dejavnostih. Ko bo komisija ugotovila ekonomsko plat obeh predlogov, se bodo odločili.

Po sedanjem predlogu bo BELT postal povsem samostojna TOZD v okviru tovarne COSMOS z vsemi samoupravnimi pravicami, s samostojnim žiro računom itd. BELT naj bi spet postal „pravna oseba" kot se izražajo gospodarstveniki. Najmanj težav je glede tega še s semiško ISKRO, kjer so samoupravne pravice obrata že več let lepo razvite. Tovarna kondenzatorjev ima samostojen račun v banki in z ustvarjenimi sredstvi kolektiv sam razpolaga. Edinole skupne službe plačujejo združenemu podjetju na podlagi pogodb. Po novem bo semiška ISKRA samostojna TOZD.

Na uresničevanju ustavnih dopolnil delajo tudi v PTT podjetju, pri ELEKTRU in drugod, vendar je usoda teh enot v Beli krajini odvisna od meril, ki bodo v posameznih dejavnostih veljala za vso Slovenijo.

Junija se bo posvet v istem sestavu znova sešel, do takrat pa naj bi bili že vidni rezultati dogovora med direktorji.

R. B.

NOVE ORGANIZACIJE

Na predlog komisije za organiziranost in razvoj je občinska konferenca Zveze komunistov v Črnomlju menila, da imajo vse pogoje za samostojno delovanje osnovne organizacije v Tribučah, v Dobličah in na Štrekljevcu, pra tako pa v PTT podjetju Črnomelj, na banki in v osnovni šoli.

Glavna ovira: prostor

V nedeljo, 11. februarja, se je v Črnomlju 45 delegatov zbralo na občinski konferenci Zveze mladine. Sprejeli so delovni program za letošnje obdobje, obenem pa spregovorili o težavah iz vsakdanjega življenja in dela. Teh ne manjka.

Kot so ugotavljali, je prostor največja ovira za še uspešnejše delo mladih. Posebno je to očitno v Črnomlju, na Vinici in v Starem trgu, pa tudi v manjših krajih niso dosti na bolišem.

Konferenca je izvolila novo predsedstvo in nadzorni odbor, večinoma pa so se odločili za nove ljudi. Prvič je sestav 15-članskega predsedstva res zadovoljiv: med njimi je kar 13 komunistov.

Slavnosten sprejem

V soboto, 17. februarja, je bilo v Črnomlju čez 30 mladih sprejetih v Zvezo komunistov. Sprejem je potekal v okviru slovesnosti za občinski praznik 19. februar in je bil v hotelu Lahinja. Po nagovoru Jožeta Vajsa, sekretarja občinskega komiteja ZK, so mladim komunistom podarili spominske knjige in članske izkaznice. Sledil je še pogovor z vidnejšimi družbeno-političnimi funkcionarji in starejšimi komunisti, ki so prisostvovali sprejemu.

Poudariti velja, da tako velikega števila novih članov doslej še niso sprejeli, vendar v tem primeru ne gre za kampanjo, ampak za dobro pripravljeno akcijo. Potekala je namreč od poletja 1972 dalje. Med novimi člani ZK je precej gimnazijcev, delavcev iz proizvodnje in mladih učiteljev.

R. B.

Letos nič za trte

Občinski sklad za pospeševanje kmetijstva bi za letošnje načrte svojega dela potreboval najmanj 160.000 din. Kolikor bo denarja manj, za toliko bo treba rezati regrese.

Bistvena novost, za katero so se odločili člani upravnega odbora tega sklada v letošnjem letu je, da ne bo več regresov za obnovo vinogradov in nabavo trt, pač pa bodo regresirali strojne skupnosti za gnojitev kmetij po programu pospeševalne službe.

Regresi v letu 1973 so predvideni še za gojenje hibridne koruze in semenski krompir ter za gojitelje lupinastega sadja. Tu so mišljeni orehi in lešniki. Kolikor bo še denarja na razpolago, nameravajo z regresom pomagati kmetom, ki gradijo gospodarska poslopja in imajo posojilo, za katero je treba plačati obresti. V tem primeru bi šlo za regres pri obrestni meri.

Kot je že običaj, pa bo sklad tudi letos organiziral za napredne kmete poučno ekskurzijo. Ta izdatek ni posebno velik, je pa potreben za pridobivanje izkušenj, obenem pa je prizadevnim kmetovalcem neke vrste nagrada za trud.

»V čast mi je«

Na davčni upravi v Črnomlu ugotavljajo, da je letos izjemno leto. Medtem ko so lani 123 občanom odmerili davek iz skupnega dohodka nad 25.000 din, so dobili za leto 1972 že 840 prijav. Seveda jih bo nad polovico kakor računajo, odpadlo avoljo olajšav, okrog 300 občanov pa bo zares obdavčenih.

Najvišji osebni dohodek v črnomaljski občini je znašal 81.000 din, nad 60.000 je le nekaj posameznikov, velika večina prijavljenih zaslužkov pa znaša od 25.000 do 35.000 dinarjev. Med občani z najvišjimi osebnimi dohodki so zaposleni iz zdravstva, prosvete in vodilni iz gospodarstva. Pri obrtnikih vodijo avtoprevozniki in gostinci, vendar je najvišji prijavljeni čisti dohodek samo eden nad 75.000 din.

Pregledovati velik kup davčnih prijav je duhamorno delo, toda Črnomaljčan Matija Weiss je poskrbel, da so imeli tudi malce zabave. V rubriki opombe se je namreč razpisal, kolikor je bilo prostora. Weiss med drugim pravi, da si šteje v čast, ker je prišel med srečneže, ki imajo tako visoke osebne dohodke, da se zanje zanima davkarija. „Vse življenje sem delal in garal, a nisem nikdar prišel tako ‚visoko'. Šele zdaj, ko imam pokojnino in plačo, spadam med ‚milijonarje' . . ."

Taka je bila druga stran Weissove davčne napovedi.

ČRNOMALJSKI DROBIR

KAJ NUDITI ŽENAM? – Konferenca za družbeno aktivnost žensk, ki jo vodi inž. Malka Štefanič, se je februarja sestala zaradi počastitve 8. marca. Ker si žene na podeželju želijo zdravstvenih predavanj in raznih tečajev, so sklenili, naj po krajih zberejo prijave in želje, konferenca pa jim bo skušala v tem ugoditi.

MATURANTJE SO IMELI PLES – V soboto, 17. februarja, so dijaki četrtih letnikov črnomaljske gimnazije priredili tradicionalni maturantski ples. Letošnji je bil v semiškem hotelu SMUK. Imeli so zabavni program, igrali pa so Abadoni.

ŠE POMANJKANJE VODE – Prebivalci Sadeža dostikrat ostajajo brez vode, kot je pokazala raziskava, pa se tej nevšečnosti ne bo dalo odpomoči, dokler ne bo zgrajen nov vod od Doblič do Črnomlja. Ta rešitev zahteva nad 500.000 din sredstev, ki jih bo treba čimprej zbrati.

KAKO BODO VOZILI? – V Črnomlju je bil 17. februarja končan prvi letošnji tečaj za voznike amaterje. Obiskovalo ga je 23 moških in 12 žensk. Preizkus znanja iz prometnih predpisov je pokazal, da je kar 32 kandidatov dobro podkovanih s teorijo.

MLADINA PLEŠE – V počastitev občinskega praznika in svečanega sprejema mladih v Zvezo komunistov je črnomaljska mladina priredila ples v avli prosvetnega doma. Zabavali so se v soboto, 17. februarja. Takih priložnosti je v Črnomlju malo.

TUDI V AMD NOVO VODSTVO – 4. marca bo imelo AMD Črnomelj občni zbor, na katerega se vestno pripravljajo. Podali bodo poročilo o delu za minula tri leta, volili bodo novo vodstvo in sestavili delovni program za novo obdobje. Sestanek bo v stekleni dvorani Grad.

Črnomaljski poročevalec

Kocka bo padla v soboto

Pri Metlikatransu in v Obrtnem komunalnem podjetju Metlika bodo zaposleni v soboto, 24. februarja, na referendumu odločali o združitvi. Tokrat gre v Metliki pri integraciji za izjemen primer.

Morda prav zato, ker je pobuda o združitvi prišla iz obeh omenjenih kolektivov in pri tej integraciji ni nič posiljenega, kaže, da bo prišlo do združitve brez večjih zapletov. Posebnost pa je v tem, da ves čas pogovorov o združitvi pretresajo le analize in možnosti za nadaljnjo skupno rast, medtem ko o „stolčkih" še ni bilo besede.

Za združitev sta se že izrekla oba delavska sveta in kolektiva na sestanku, toda potreben je še referendum s tajnim glasovanjem. Kaj si podjetji obetata od združitve, sta povedala oba direktorja in oba predsednika delavskih svetov:

JOŽE JANJAC, predsednik DS v komunalnem podjetju: „Preveč imamo naročil, ne zmoremo pa jih zaradi pomanjkanja kadrov in mehanizacije. V malo podjetje, kakršno je naše, strokovnjake težko dobimo. Več možnosti bo, če bomo združeni, močnejši. Oba kolektiva vleče vkup tudi sorodna dejavnost."

MATIJA JERMAN, direktor Obrtnega komunalnega podjetja: „Z Metlikatransom imamo več skupnih točk: oba kolektiva sta zrasla iz nič, pretežno z lastnimi močmi. Oba sta premajhna glede na zmogljivosti, oba imata sorodno dejavnost. V našem podjetju imamo 136, v onem okrog 160 zaposlenih. Metlikatrans prevaža gradbeni material, mi se ukvarjamo pretežno z gradbeništvom. Če se združimo, bomo za tovarno BETI najmočnejši kolektiv v metliški občini. Povečati pa mislimo obseg proizvodnje in jo moderizirati."

FRANC KREMESEC, predsednik delavskega sveta v podjetju Metlikatrans: „K združitvi nas vodi tudi to, da bomo močnejši v skladih. Banka bo na nas gledala drugače, če se bomo potegovali za kredite, potrebne za nadaljnji razvoj. Združeni bi se tudi laže specializirali. Razveseljivo je, da nastopamo kot enakovredna poslovna partnerja, kajti vse enote v obeh podjetjih donosno poslujejo."

FRANC VRVIŠČAR, direktor podjetja Metlikatrans: „Važno je, da bo nov način poslovanja nujno privedel k napredku, tako v organizacijskem kot v samoupravnem smislu. Samoupravljanje bi organizirali predvidoma v 5 enotah z velikimi pristojnostmi. Delo teh enot pa bi usklajevali samoupravni dogovori in sporazumi. Za bodočnost imamo lepe načrte, vendar ne smemo pričakovati, da bi imeli že drugi mesec večje osebne dohodke ali izredne finančne uspehe. Vse to pride čez čas, nikakor pa ne v prvem letu skupnega poslovanja.

R. B.

ZA UGANKARJE

„Čim bolj bo naslov na plakatu, ki vabi k ogledu kino predstave zapleten, več gledalcev bo priško k predstavi!" Verjetno imajo za vodilo ta stavek ljudje, ki skrbijo v Metliki za izobraževanje v sedmi umetnosti. Da je tako, dokazuje plakat z naslednjo vsebino: „Kanadski film u koloru. Uvaljanje v ljubezen."

J. P.

Lani 180, letos že 418 prijav

Da življenjska raven občanov v Metliki občutno raste, se vidi že iz prijav osebnega dohodka občanov, ki zaslužijo nad 25.000 din na leto. Davčna uprava je do 31. januarja prejela 391 prijav, 26 pa je zamudnikov, katerim bodo zaračunali 5 odst. pribitka.

Najvišji osebni dohodek v letu 1972 je znašal nekaj čez 80.000 din, večina prijavljencev pa izkazuje zaslužek med 30.000 in 40.000 din. Zanimivo je, da razmeroma dobri zaslužki niso več samo v domeni vodilnih in visoko izobraženih občanov, ampak je letos kar precej kvalificiranih delavcev zraven.

Trenutno: gnoj

V prenovljeni trgovini Kmetijske zadruge lahko gospodinje dobijo marsikatere potrebščine, ki jih včasih ni bilo moč dobiti. Prodajalci pravijo, da je sedaj tudi kupcev več. Nekaj jih pride v trgovino iz radovednosti, drugi po opravkih. Zaloga je veliko boljša, kot je bila prejšnja leta. Več imajo gradbenega materiala, zmanjka le cementa, čeprav imajo naročenega. Večkrat se zgodi, da pošiljka ne pride takrat, kot bi morala, a v trgovini se trudijo, da bi bilo čim manj nesporazumov.

Trenutno prodajo na dan največ umetnega gnojila, kar petnajst ton, če pa je vreme za gnojenje zelo ugodno, pa tudi več.

Dva ne plačata enako ceno

V metliški otroško varstveni ustanovi so že uvedli različno plačevanje oskrbnin, upoštevaje premoženjske razmere staršev, vendar ni bilo posebnih nasprotovanj. Metlika ima v organizirano varstvo zajetih že 22 odst. otrok!

V metliškem vrtcu so vsa mesta povsem zasedena in nimajo prazno kot na primer pri sosedih, kjer so nekateri starši zagnali pravi vik in krik ob uvedbi različnih cen za oskrbine. V ustanovi za predšolske otroke in v jaslih za dojenčke je skupno 130 otrok, vendar starši dveh ne plačajo isto ceno. Metličani so naredili svoj izračun, ki je sestavljen tako:

Hrano plača vsak v celoti, in sicer 8 din na dan za otroka v jaslih in 5 din na dan za malčka v predšolskem varstvu. Prispevek za bivanje v strokovni oskrbi pa znaša 16 odstotkov od dohodka na člana družine za varstvo dojenčka; 14 odstotkov od dohodka na osebo za malčka od 2 – 3 leta starosti; 13 odstotkov dohodka na člana družine, če je otrok večji.

Približni izračun za družino, ki ima 1.000 din na člana in ima dojenčka v otroških jaslih, je tak: 192 din plačajo starši za prehrano, 160 din pa za varstvo, tako da mesečna oskrbnina ne presega 352 din. Prav gotovo, da je to poceni, če upoštevamo, da je otrok v strokovno usposobljenih rokah negovalke, medicinske sestre ali vzgojiteljice. V zasebnem varstvu starši gotovo ne bi plačevali manj.

Pri ugotavljanju zaslužka staršev so imeli v začetku precej težav (vsak začetek je težak!), ker so nekateri dajali očitno napačne podatke. Seveda ne v svojo škodo! Zdaj so to uredili in zavoljo različnega plačevanja oskrbnin nimajo nobene odpovedi. Nasprotno: čez zimo navadno nekateri starši malčka obdržijo doma, ker pride na obisk stara mama, vendar plačajo oskrbnino še v vrtcu, da otrok ne bi izgubil mesta.

NA DAN 15 GOSTOV

Letos so v Hotelu Bela krajina v Metliki zabeležili več nočitev kot v januarju in februarju lani v teh dveh mesecih, to pa zato, ker so lani popravljali nekatere prostore. Na dan prespi v hotelu 15 do 20 gostov, če pa bi bile boljše ceste, pravijo v hotelu, bi bilo gostov še več.

Za domače goste je prav gotov primeren penzion z dvoposteljno sobo s kopalnico. Ta velja 7650 dinarjev, polpenzion pa 6200 dinarjev.

„MINI RAZSTAVA"

V vitrinici metliškega foto-kino kluba pri avtobusni postaji je postavljena zanimiva „mini" razstava šestih fotografij. Avtor razstave, Tone Bezenšek, predstavlja na ta način mladino v Amsterdamu. Prav gotovo bi moral Bezenšek v vitrini pripisati, da ne predstavlja vse amsterdamske mladine, pač pa nekaj mladih hipijev.

J. P.

SESTANKI ŠE TRAJAJO

Do konca februarja se bo v Metliški občini zvrstilo 16 sestankov v osnovnih organizacijah Zveze komunistov. Razpravljajo o smernicah in sklepih, sprejetih na seminarju za sekretarje, obenem pa se dogovarjajo, kako bi naloge in duh „29. seje CK" prenesli v vsak kolektiv in v vsako terensko organizacijo.

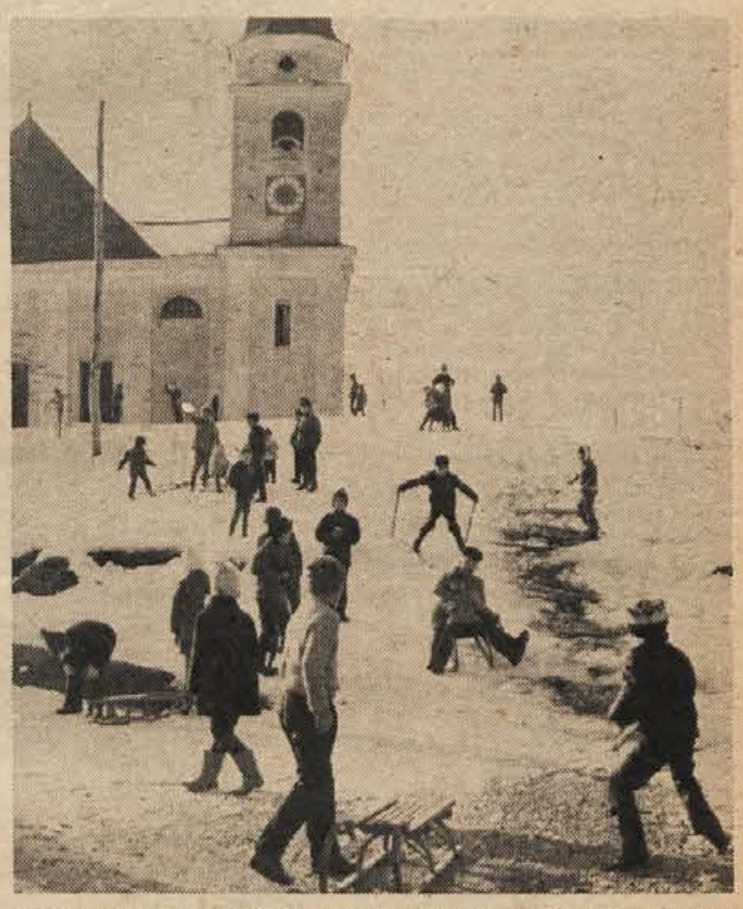

Prejšnji teden so imeli učenci suhorske šole športni dan kar na hribčku pred šolsko stavbo. Sanke in smuči so šle v dolinico, kot bi jih namazal. Veselja ni manjkalo, morda je bilo zadnje na letošnjem snegu. (Foto: R. Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

OPTIMISTI V METLIKI – V kino dvorani je gostoval ansambel „Optimisti" z večerom narodnih pesmi. Z njimi je nastopil tudi kvartet „Dolenjci", solist pa je bil Andrej Pintarič. Za smeh je skrbel Milan Turist – Aptaht.

V GRIBLJAH SO PLESALI – Mladina te vasi je priredila dobro obiskan ples, na katerem je igral ansambel „Zarja". Mladim na vasi manjka zabavnih prireditev.

POMANJKLJIVO OBVEŠČANJE? Rdeči križ je organiziral vrsto zdravstvenih predavanj, vendar niso bila najbolje obiskana. Krivda za slabo udeležbo je najbrž v pomanjkljivem obveščanju. Plakati niso dovolj! Predavanja so bila veliko bolje obiskana po vaseh.

NISO VAJENI PROMETA – Vozniki motornih vozil bi morali biti ob semanjih dneh še dosti bolj pozorni na pešce, kajti takrat pride v Metliko precej starejših ljudi s podeželja, ki niso vajeni prometa, kakršnega ima Metlika danes. Mnogi med njimi neprevidno prečkajo cesto, kar utegne biti usodno, če vsaj avtomobilist ne pazi.

OD PRVE DO ZADNJE VRSTE – Izšla je deveta številka VEZILA, glasila tovarne BETI. Med delavci je list zelo priljubljen, saj ga prebero od prve do zadnje vrste. Glasilo povezuje tudi zaposlene v obratih, ki so zunaj občine. V zadnjem času je tudi število pišočih večje.

OTO PESTNER PRIDE! 11. marca ob 20. uri bo v metliškem Domu TVD Partizan nastopil popularni pevec Oto Pestner. Z njim bodo prepevale še Črne vrane, Andreja Zupančič ali Majda Jazbec. Med ljubitelji popevk je za napovedani koncet že zdaj veliko zanimanja.

metliški tednik

Odkrito in resno rečeno

Na zadnjem občnem zboru TVD Partizan Ribnica je bilo odkrito in resno postavljeno vprašanje njegovega nadaljnjega obstoja v taki obliki, kot jo ima danes. Če ima mestno naselje Ribnica 2.400 prebivalcev, kakor jih po zatrdilu pristojnih tudi ima, je to res upravičeno vprašanje.

Ni dovolj in v nobenem primeru družbeno sprejemljivo, da ribniškega Partizana predstavlja samo 100 športnikov in športnih delavcev (76 rokometašev in 24 nogometašev), kar je sicer le 4,25 odstotka vsega prebivalstva Ribnice. V predsednikovem poročilu smo namreč zasledili podatek, da je bil pred 16 leti vsak tretji Ribničan član Partizana, to pa pomeni, da je tedaj imel Partizan okrog 600 članov, če vzamemo, da je Ribnica štela takrat 1.800 prebivalcev, to je več kot 33 odstotkov. Marsikateri Ribničan je bil takrat užaljen, če si mu rekel, da ni član Partizana.

V poročilu smo tudi slišali, da se čuti precejšnja odsotnost starešin JLA, razen nekaj posameznikov, ki sodelujejo pri nogometu. Ti bi lahko bolj delovali v družbenem življenju. To nam dokazuje primer podpredsednika ObZTK in predsednika zbora rokometnih sodnikov, ki poleg svoje redne službe krepko sodelujeta v teh organizacijah. Vprašamo se, če so tudi starešine JLA občani Ribnice? Vsaj začasni so! Lahko bi dosti več koristili organizaciji Partizan. Saj je to tudi njihov interes. Kaj naj bi sicer počeli v prostem času, ki ga nimajo tako malo? Prav v telesnokulturnih organizacijah se najlaže vživljajo v svoje novo okolje in utrjujejo temelje bratstva in enotnosti.

Nič ne bi škodilo mamicam in očkom, če bi pripeljali svoje malčke popoldne k skupnemu otroškemu rajanju, pa bi tudi one ali oni našli tu razvedrilo pri odbojki ali kaki drugi igri.

Kam pa s šolsko mladino? Ali ji bomo res samo odpirali nove gostilne? Kako bomo ravnali z občani v zreli moški dobi tja do 50. leta in tistimi nad 50 let, ki jim polahko pojemajo telesne moči? Za vsakega in vse starostne kategorije bi moral „Partizan" poskrbeti in mu nuditi vse osnovne pravice do razvedrila in telesnega razgibavanja. Le tako bo „Partizan" izpolnil svojo dolžnost in v celoti opravičil svoj obstoj.

FRANC LEVSTEK

Vrste ribniškega TVD Partizan so močno razredčene. Tako so ugotovili na nedavnem občnem zboru. Včasih je bil vsak tretji Ribničan član Partizana, danes pa šele vsak štiriindvajseti. (Foto: D. Mohar)

Ošiljeni zobotrebci

PO ČEM PIJEMO KAVO? – Slišali smo, da bodo v bodoče ribniški gostinski „lokalčki" v celoti konkurirali višjim kategorijam in tudi motelom, sicer ne prav v kakovosti, pač pa v cenah. Če ne verjamete, popijte kavo pri Pildarju v Ribnici in v motelu na Jasnici, pa boste ugotovili, da boste plačali enako ceno.

KAPLJA JIM NA GLAVO – SGP ZIDAR iz Kočevja je v Ribnici pred bivšo RESTAVRACIJO postavilo gradbeni prehod, ki trenutno še ničemur ne služi. Na strehi tega prehoda se nabira sneg, ki se potem topi še v najbolj suhih in lepih dneh in debele kaplje padajo na glave mimoidočim. Je to pošteno do občanov, če bi se vse lahko tudi drugače napravilo?

PISMENA NEPISMENOST – Pred kratkim je izdalo ZKGP Kočevje svoj 10-letni načrt, v katerem piše, da je RIBNICA osrednja enota KOČEVSKEGA. Ali je mogoče pričakovati od akademsko izobraženih ljudi tako zemljepisno nepismenost? Kot da Slovenci ne bi imeli Melika!

Dva programa sodraških komunistov

„Organizacija ZK v Sodražici je pred kratkim sprejela svoj delovni program, ki je razdeljen na dva dela. V prvem obravnavamo naloge na komunalnem področju (ta del programa sta že sprejeli SZDL in krajevna skupnost), v drugem pa naloge na političnem področju," je povedal sekretar organizacije Ivan Petrič in nadaljeval: „To pa ni le naš program, ampak je program občanov vse Sodražice in okolice."

Na področju komunalnih zadev bodo okrepili sodraški vodovod tako, da bodo uredili zajetje v Kadicah in speljali vodo preko Sedla v Sodražico. Tudi kanalizacijo bodo razširili in uredili čistilne naprave. Zavzemali se bodo tudi za ureditev ceste Sodražica-Gregor in za posodobitev ceste skozi Zavodo. V načrtu imajo tudi dograditev športnega parka in kopališča ter gradnjo stanovanjsko-poslovne stavbe, kjer bi dobili stanovanja strokovnjaki v gospodarstvu in prosvetni delavci. Zveza komunistov se tudi strinja s prizadevanji Turističnega društva (TD), ki ureja smučišča in postavlja vlečnice, vendar meni, da bi se moralo TD bolj vključiti v celotno delo krajevne skupnosti.

Na političnem področju so glavne naloge ZK pomoč vsem organizacijam in društvom pri njihovm delu. Ustanovili so tudi odbor za usklajevanje dela, ki bo imel prav v teh dneh prvi sestanek. Zavzemali se bodo za sprejem mladine in mladincev v ZK in za uspešno delo mladinske organizacije. Tudi na izvajanje ustavnih dopolnil, zlasti glede na ustanavljanje TOZD, niso pozabili, posebno ne zato, ker so v Sodražici le obrati, ki imajo sedež podjetja drugod. V načrtu imajo še ustanovitev aktivov ZK v vseh proizvodnih obratih, v krajevni skupnosti in družbeno-političnih organizacijah. J. P.

Veliko vlog za odpis prispevka

Ivan Bartolj, pripravnik, ki začasno vodi referat za starostno zavarovanje kmetov in odmero davka od gozda pri občinski skupščini Ribnica, nam je povedal, da je prejel že 280 vlog za odpis ali delno znižanje prispevka za starostno zavarovanje kmetov. Vse vloge so že obravnavali; ugodno so jih rešili 43, pri dveh so prispevek popolnoma odpisali, pri vseh drugih pa le delno. Zdaj se nekateri pritožujejo na drugo stopnjo. V vsej občini je skupno 825 kmetov, ki so dolžni plačevati prispevek za starostno zavarovanje, ki znaša od 430 (najmanjši) do 610 din (največji) na leto.

Nekateri kmetje še vedno ne vedo, da je starostno zavarovanje obvezno. Ne morejo ga odpovedati. Zanimivo je, da ga nekateri ne žele plačevati, čeprav bi že dobivali „pokojnino", in to na leto mnogokrat večjo, kot bi znašal njihov redni prispevek.

Zakon določa, da je starostno zavarovanje obvezno. Če ga kmet sam ne more, ga mora pa tisti, ki bo posestvo prevzel. Če bo za posameznika plačevala občinska skupščina, je potem obvezna vknjižba na posest.

Davek od gozda plačujejo le nekmetje. Uveden je bil šele lani in je veljal za leto 1971. Takrat je bilo 112 ljudi, ki so ga morali plačevati, za lani pa ga bo moralo plačati okoli 300 ljudi. Plačujejo ga tisti, ki imajo preko 20.000 din osebnega dohodka na leto in na družinskega člana preko 10.000 din dohodka. Davek je občuten. Najvišji znaša 6.660 din na leto.

J. PRIMC

Veliko ljudi prihaja na ribniško občino k Ivanu Bartolju s prošnjo, naj bi jim zmanjšali prispevek za starostno zavarovanje. Mi smo „ujeli" Janeza Trhlena, kmeta iz Žimaric, ki bo novembra dopolnil 75 let. Na leto bi moral plačati po 500 din prispevka, pa ne zmore. (Foto: Primc)

49 šivilj zaposluje obrat Bombažne predilnice in tkalnice v Loškem potoku. Po osnutku razvojnega načrta Loškega potoka, ki je prav zdaj v razpravi, naj bi ta obrat že kmalu tako razširili, da bi v njem dobilo delo še 40 žensk. (Foto: J. Primc)

VSAK SPOSOBEN NAJ DELA

Janez Kerže, 80-letni kmet iz Petrincev v ribniški občini, je prišel 31. januarja k predsedniku občinske skupščine Bogu Abrahamsbergu in izjavil, da ne želi biti starostno zavarovan. To pomeni, da noče plačevati prispevka za to zavarovanje niti noče dobivati pokojnine.

Predsednik občine mu je razložil, da bi plačal na leto nekako do 1.000 din prispevkov za zavarovanje, hkrati pa bi že letos dobil 3.000 din pokojnine (po 250 din na mesec), se pravi, da bi bil za 2.000 din na boljšem. Če svojega prispevka ne bi mogel sam plačati, je dolžna zanj plačati občina.

Kmet Janez Kerže pa se ni dal „ugnati". Dejal je: „Vsak človek, ki je sposoben za delo, naj dela, dokler more. In jaz sem še sposoben!"

Nadalje je povedal, da je navajen skromno živeti in na domačo hrano. Še naprej bo plačeval tudi zdravstveno zavarovanje, čeprav k zdravniku ne gre nikoli.

Povedal je, da je včasih veliko bral, zdaj pa ne več, ker mu malo nagajajo oči. Tudi radia ne posluša, ker je pokvarjen. Sicer pa mu to kar prav pride, ker hoče mirno živeti. Ob zaključku je pribil, da mora po tistem lepem pregovoru: „Uzdaj se use i svoje kljuse!" vsak skrbeti zase, če le more.

Ker niso vsa pregovarjanja, da mu bo pokojnina prišla prav, zalegla, je Janez Kerže podpisal izjavo, da se odpoveduje pokojnini. J. P.

O mleku, biku in risih

Ko sem oni dan prvič zašel v neko ribniško pisarno, kjer so bile same ženske, se je usulo name:

– V vsej Ribnici ne morem kupiti traku, da bi povezala paket.

– Ni sadja, ni zelenjave!

– Ni smetane in mleka!

– Slabe poslovodje imamo!

Potem je prišla še ena in vprašala:

– Imate spet hec? Je prišel kakšen novinar?

– Kakšni pa so novinarji? – me je zanimalo.

– I, taki, da iz muh raco naredijo!

Oddahnil sem se, saj je znano, da nekateri drugi napravijo iz muhe slona.

Potem se je spet usulo iz grl uslužbenk-gospodinj:

– Ne vemo, če so državne krave breje ali pa je avto, ki vozi mleko, pokvarjen. Otroci so pa lačni.

– Zdaj bi moral imeti v bloku na balkonu vsak svojo kravo ali vsaj kozo!

– Pa bika.

– Zakaj bika? – me je zanimalo.

– Ker je danes že vse umetno, pa bi rade videle kaj naravnega.

– Če bi šel bik skozi Ribnico, bi se morali vsi odkriti, tako dolgo ga že nismo videli.

– Še sreča, da so rise uvozili!

Medtem se je skuhala „turška", in ko smo jo srkali, se je neka mamica spomnila:

– No, zdaj, ko ni mleka, bodo dojenčki pa pravo kavo pili!

J. PRIMC

Kam gre Loški potok?

Krajevna organizacija ZK Loški potok je sprejela na nedavnem sestanku predlog razvojnega programa za Loški potok in ga dala v obravnavo svetu krajevne skupnosti (KS), ki naj bi v svoj program razvoja območja KS vnesla tudi predloge ZK.

Zavzemati se moramo za splošen gospodarski razvoj kraja in za zaposlitev prebivalstva doma. V tem in prihodnjem letu moramo uresničiti predvsem naslednje:

ZAPOSLITEV DOMA

Omogočiti moramo zaposlitev našim občanom, ki delajo zdaj po raznih delovnih organizacijah v okoliških občinah, npr. v Kočevju, Cerknici, Grosupljem in drugod, predvsem tistim, ki delajo v tujini. Ti občani bi se radi zaposlili v domačem kraju, kjer imajo tudi stanovanja in družine. Sedanja naša dva obrata, lesni in šivilski, ne moreta zaposliti vseh. Zato število prebivalstva v kraju zastaja, politična in družbena dejavnost pa ni taka, ni tako revolucionarna, kot si jo želimo. Veliko naše mladine se vozi z avtobusi do delovnih mest. Od doma so odsotni od 4. ure zjutraj do 17. ure zvečer. Naši ljudje porabijo za 8-urno delo 13-urno odsotnost od družin oziroma doma. Zato je delavce težko pritegniti v politično in družbeno dejavnost, predvsem mlade.

NOV OBRAT RIKO IN RAZŠIRITEV OBRATA BPT

Zaposlitev doma bomo občanom lahko omogočili, če bomo odprli nova delovna mesta, nove obrate ali razširili sedanje. Pri RIKO moramo ugotoviti, kdaj bodo zgradili proizvodni obrat v Loškem potoku. O tem je bilo prejšnja leta že veliko govora in tudi temeljni kamen je bil postavljen na krajevni proslavi 30. julija lani. Vztrajati moramo, da bodo začeli graditi še letos. Zato se moramo prizadevati na vseh področjih družbene dejavnosti in vseh organih, bodisi oblastvenih, samoupravnih ali političnih. Po najnovejših vesteh, ki nam jih je dal direktor, je 3,3 milijona dinarjev letos zagotovljenih in lahko začno graditi v prvih pomladanskih mesecih.

Bombažna predilnica in tkalnica (BPT) Tržič naj bi razširila obrat posteljne konfekcije v Loškem potoku za toliko, da bi lahko zaposlili vsaj še 40 delavcev, predvsem žensk. Toliko je še nezaposlenih žensk. Svet KS si že prizadeva, politične organizacije pa mu morajo pri tem pomagati, da bi bila ta razširitev opravljena še letos. Kaže, da bo to mogoče, če bo občina izpolnila obljubo, ki jo je dala ob sklenitvi kupoprodajne pogodbe med BPT in KZ Loški potok.

S temi gospodarskimi posegi bi bilo rešeno vprašanje zaposlenosti in ustalitev delavskega prebivalstva na tem območju. Podana bi bila tudi osnova za vključitev mladine v družbeno-politično dejavnost kraja.

STANOVANJA UČITELJEM

Na negospodarskem področju predvideva program tudi precej nalog. S pomočjo občinskih organov je treba doseči, da se bo nadaljevalo asfaltiranje ceste preko vasi Travnik v dolžini 800 m. Dokončati je treba gradnjo televizijskega pretvornika v Loškem potoku, in to že v prvih pomladanskih mesecih.

V dogovoru s Stanovanjsko skupnostjo Ribnica bo treba zgraditi stanovanjski blok, in sicer tam, kjer stojita bivša občina in stara šola. Ti stavbi nista primerni za preureditev. Predlagamo, naj bi v pritličju dobili sodobne prostore poštni urad z avtomatsko centralo, izpostava (ekspozitura) Ljubljanske banke, ki posluje sedaj v nemogočih prostorih, krajevni urad, krajevna skupnost (tudi sejna dvorana za sestanke političnih organizacij), pisarna Gozdnega revirja in lovska soba. Vsi našteti naj bi prispevali oziroma plačali gradnjo svojih prostorov. V nadstropju pa naj bi zgradili nujno potrebna stanovanja, predvsem za zdravstveno in prosvetno osebje, saj je pomanjkanje stanovanj glavni vzrok, da se to, nujno potrebno osebje ne more pri nas ustaliti. Kakršnokoli preurejanje obeh starih upravnih zgradb bi bilo negospodarno, predrago in nesmiselno.

Na komunalnem področju moramo težiti, da podjetje HYDROVOD, bivša Vodna skupnost Kočevje-Ribnica, obnovi oziroma nadaljuje gradnjo vodovoda v vasi Hrib in Mali log. Obljube so že stare, narejenega pa ni ničesar.

Naš program zajema tudi gradnjo oziroma montažo avtomatske telefonske centrale. Sedaj že težko dobimo telefonsko zvezo s sosednjimi kraji. Z razvojem kraja in našega gospodarstva pa bo poslovanje v PTT brez avtomatske centrale nemogoče. To vprašanje je že lani direkcija PTT zastavila oddelku za gospodarstvo občine Ribnica.

DRUŠTVA OŽIVLJAJO

Svet krajevne skupnosti se bo prizadeval še za postopno urejanje kanalizacije v vaseh, kjer je še nimajo, in za posodobljanje oziroma asfaltiranje občinskih cest, kot imajo to urejeno v sosednjih hrvaških vaseh. Za ta program naj se zavzemajo vse politične, družbene in gospodarske organizacije, ki se naj borijo tudi za njegovo uresničitev. Posebno so se dolžni zanj zavzemati komunisti. Program je obsežen, vendar v doglednem času izvedljiv. Pretežni del programa bi lahko uresničili že letos.

Razen vsega naštetega je treba na novo ustanoviti KUD, ki je pred 6 leti zaradi slabega vodstva popolnoma razpadel. Jedro društva naj bi bil Klub mladih, ki je organiziran v Loškem potoku.

Poživiti je treba TVD Partizan, ki je sicer organiziran, vendar ne dela. Dosedaj so bili glavne njegove težave prostori, telovadnica. Sedaj jo imamo in so možnosti za delo te organizacije. Organizirati je treba novo vodstvo iz ljudi, ki imajo smisel in voljo za udejstvovanje v telesni kulturi.

To so glavne misli iz programa, ki je bil pred kratkim sprejet v Zvezi komunistov. Le-ta priporoča vsem političnim in družbenim organizacijam in svetu KS, naj v svoje programe vključijo te predloge in tako omogočijo gospodarski in kulturni napredek našega kraja, ki mu nekateri pravijo kar Sibirska republika.

IVAN LAVRIC

STANOVANJSKO PODJETJE
RIBNICA – Kolodvorska 7

razpisuje na podlagi zakona o prometu z zemljišči in stavbami (Ur. l. SFRJ št. 43/65)

JAVNO LICITACIJO

za prodajo poslovnega prostora v Ribnici, Šeškova ulica 30.

Poslovni prostor meri 42 m2 in pritikline 1,80 m2 ter ima lastni vhod.
Začetna cena se določa na 57.360 N din.

POGOJI: Na podlagi 10. člena zgoraj navedenega zakona se razpisuje prodaja z zbiranjem pismenih kupnih ponudb v zaprtih kuvertah. Ob enakih pogojih ima bivši lastnik predkupno pravico.
Priporočene pismene ponudbe je treba poslati na Stanovanjsko podjetje Ribnica, Kolodvorska 7, z oznako na kuverti „Kupna ponudba za lokal". Komisija podjetja bo iz ponudb zbrala najugodnejšega ponudnika, zlasti v pogledu plačilnih pogojev, kot so: višja cena in možnosti takojšnjega plačila. O rezultatu licitacije bodo obveščeni vsi udeleženci.
Interesenti morajo hkrati s ponudbo položiti pri blagajni podjetja kavcijo izklicne cene ali 5.736.- Ndin. Znesek lahko nakažejo tudi na tekoči račun 51310-601-13107.
Rok za dostavo ponudb je 15. marec 1973.

OBRTNO MONTAŽNO PODJETJE
INŠTALATER
SPOROČA NOV NASLOV

Dosedanji naslov: „OMP Inštalater" Novo mesto, Kidričev trg 2, Novo mesto; novi naslov: OMP „INŠTALATER" Zagrebška 9 Novo mesto.

Rejci perutnine!

Obveščamo Vas, da boste lahko od 6. februarja dalje vsak torek od 6. do 18. ure in vsako sredo od 6. do 12. ure v Valilnici v Naklem dobili enodneven piščance naslednjih pasem: leghoren, rjavi in beli prelux, rjavo pasmo ter jarčke hysex, obenem pa tudi brojlerske piščance.
Lahko dobite tudi same jarčke, od katerih jamčimo pri pasmi hysex in pri rjavem preluxu 100-odst. zanesljivost spola, pri ostalih pa 97-odst.

Sprejemamo tudi pismena prednaročila na naslov:

VALILNICA NAKLO
ali pa na telefon: (064) 72526 ali 72524
Piščance v količini nad 30 kosov pošiljamo tudi po železnici

20 let

GORENJE GARANCIJA
gorenje
20 let

20 let Gorenja vaših 20 let

Cenjeni potrošniki!

Gorenje slavi letos 20-letnico svojega obstoja. Za nami je 20 let naporov, 20 let odrekanja, trme in volje, vztrajanja in hotenja, prepričanja, da smo izbrali pravo pot. Vaša zvestoba in zaupanje nam to potrjujeta.
Gorenje je danes nepogrešljiv sestavni del vašega doma, je pomemben del vašega prostega časa, je nagrada moža ženi, je vaš spremenjen odnos do okolja in družbe in vaša nova vloga v njej.
Gorenje je vaš prijatelj, je uresničitev vaših želja.
Gorenje je mladost in tradicija.

V okviru praznovanj v jubilejnem letu bomo posvetili posebno pozornost letošnjemu praznovanju osmega marca.

Od 5. februarja do 31. marca 1973 bo vsak kupec, ki bo kupil pralni stroj Gorenje, dobil naše darilo kuhinjsko tehtnico Gorenje rekord.

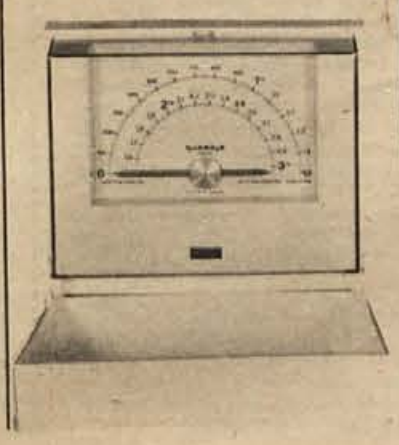

kolektiv tovarne gospodinjske opreme gorenje velenje

19 NOVIH PARCEL V STAREM TRGU IN ZAGORICI!

Skupščina občina Trebnje – oddelek za gospodarstvo in finance, razpisuje na podlagi 11. člena Odloka o urejanju in oddajanju stavbnih zemljišč (Skupščinski Dolenjski list, št. 20/67)

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnih zemljišč za gradnjo enodružinskih in obrtnostanovanjskih hiš

Na javnem natečaju, ki bo v ponedeljek, 12. marca 1973 v sejni sobi Skupščine občine Trebnje ob 9. uri, bo oddanih 19 parcel, od tega:

1. v zazidalnem kompleksu Stari trg – k.o. Trebnje

a) za gradnjo obrtno-stanovanjske hiše (za hrupno obrt):
1. parc. št. 526/5 v izmeri 1718 m2
2. parc. št. 527/1 v izmeri 2852 m2
b) za gradnjo obrtno-stanovanjske hiše (obrtne delavnice brez hrupa):
3. parc. št. 525/3 v izmeri 1261 m2
4. parc. št. 526/4 v izmeri 1094 m2
5. parc. št. 526/3 v izmeri 742 m2
6. parc. št. 533/3 v izmeri 698 m2
7. parc. št. 533/4 v izmeri 822 m2
c) za gradnjo visokopritličnih enodružinskih hiš:
8. parc. št. 519/1 v izmeri 692 m2
9. parc. št. 521/4 v izmeri 789 m2
10. parc. št. 521/5 v izmeri 746 m2
11. parc. št. 522/2 v izmeri 699 m2
12. parc. št. 522/3 v izmeri 742 m2
13. parc. št. 522/4 v izmeri 714 m2
14. parc. št. 522/5 v izmeri 941 m2
15. parc. št. 525/2 v izmeri 937 m2
16. parc. št. 526/2 v izmeri 771 m2
17. parc. št. 533/2 v izmeri 859 mm2

2. v vasi Zagorica, k.o. Zagorica
za gradnjo visokopritličnih enodružinskih hiš:
18. parc. št. 107/1 v izmeri 668 m2
19. parc. št. 107/10 v izmeri 716 m2

POGOJI NATEČAJA
I. za zemljišča v k.o. Trebnje
a) Izklicna višina odškodnine za pravico uporabe na zemljišču je din 13,00/m2.
b) Izklicna višina prispevka za komunalno urejanje za obrtne parcele iz tč. 1 a) in b) tega razpisa znaša 38.000,00 din na lokacijo, za parcele iz tč. 1 c) 31.000,00 din na lokacijo.
c) Varščina znaša 5.000,00 din in se nakaže na tekoči račun št. 52100-697-68739 SOb Trebnje.
II. za zemljišča v k.o. Zagorica
a) Izklicna višina odškodnine za pravico uporabe iz tč. 2 tega razpisa znaša din 10,00/m2.
b) Izklicna višina prispevka za komunalno urejanje je 1.000,00 din na lokacijo.
III. Udeleženci javnega natečaja morajo vložiti pismene ponudbe najkasneje do 8. ure zjutraj dne 12. 3. 1973.
Pismene ponudbe se vlaga v zaprtih kuvertah z oznako „Javni natečaj". K ponudbi je treba obvezno priložiti potrdilo o vplačani varščini. Ponudba brez oznake ali brez potrdila ni veljavna.
Varščina bo udeležencem, ki na javnem natečaju ne bodo uspeli, vrnjena.
IV. Pismena ponudba je dokončna.
V. Rok za dokončanje gradnje do III. gradbene faze je tri leta od dneva podpisa pogodbe o oddaji zemljišča.

VI. Ponudena odškodnina za zemljišče zapade v plačilo ob podpisu pismene pogodbe o oddaji zemljišča.
Ponudeni znesek prispevka za komunalno urejanje zapade v plačilo z dnem podpisa pismene pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča do 1/2, preostali znesek s pribitkom 10 % obresti pa v roku do 30. 4. 1974.
Prispevek za komunalno urejanje za zemljišča v k.o. Zagorica zapade v plačilo ob podpisu pogodbe.
Drugi pogoji, gradbeni podatki z zazidalnim načrtom in vse podrobnejše informacije so na razpolago na oddelku za gospodarstvo in finance SOb vsak ponedeljek in petek od 8. – 14. ure in vsako sredo od 8. – 16. ure.
Številka: 465-02/72-3
Datum: 14. 2. 1973
SKUPŠČINA OBČINE TREBNJE

PROSTO DELOVNO MESTO!

Veletrgovina „MERCATOR" Ljubljana
TOZD „STANDARD" Novo mesto

razglaša prosto delovno mesto

FAKTURISTA

Pogoji za sprejem: srednja ekomomska šola ali nepopolna ustrezna srednja strokovna izobrazba. Prednost imajo kandidati s prakso strojnega fakturiranja.
Nastop dela takoj ali po dogovoru.
Pismene ponudbe pošljite splošni službi TOZD „STANDARD" Novo mesto, Glavni trg 3 do vključno 1. 3. 1973.

krojači in šivilje!

MODNA KONFEKCIJA „KRIM"
NOVO MESTO

zaposli več kvalificiranih ali priučenih

KROJAČEV–KROJAČIC ali ŠIVILJ

Nastop službe možen takoj ali po dogovoru. OD od 1100 do 2000 din mesečno, dodatek na leta službe in dodatek za prihod na delo. Povrnemo tudi stroške za prevoz na delo. Delo je samo v dopoldanski izmeni.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 23. februarja – Peter
Sobota, 24. februarja – Predrag
Nedelja, 25. februarja – Matija
Ponedeljek, 26. februarja – Taras
Torek, 27. februarja – Andrej
Sreda, 28. februarja – Gabrijel
Četrtek, 1. marca – Albin

KINO

ČRNOMELJ: 23. 2. francoski barvni film „Dovoljenje za ubijanje". 25.2. ameriški barvni film „Dobri in slabi fantje". 28.2. francoski barvni film „Veseli dopust".

KOSTANJEVICA: 25. 2. ameriški barvni film „Incident pri F. Hilu".

KRŠKO: 24. in 25. 2. ameriški barvni film „Človek iz Oklahome". 28. 2. francoski barvni film „In ne vpelji me v skušnjavo".

METLIKA: Od 23.do 25. 2. francosko-španski barvni film „Agent X 13". Od 23. do 25. ameriški film „Wels Fargo". Od 23. do 25. 2. ameriški barvni film „Vitezi Ruleta". Od 28. 2. do 1. 3. ameriški film „Zaigraj mi".

MIRNA: 24. in 25. 2. „Mazurka v postelji".

NOVO MESTO: Od 27. 2 do 1. 3. ameriški barvni film „Črni izziv". Od 23. do 27. 2. ameriški barvni film „Divja dežela". – POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 23. do 27. 2. angleški barvni film „Orli nad Londonom".

MOKRONOG: 24. in 25. 2. ameriški barvni film „Rio bravo".

RIBNICA: 24. in 25. 2. nemški barvni film „Oaza smrti".

ŠENTJERNEJ: 24. in 25. 2. „Junaki zahoda".

TREBNJE: 24. in 25. 2. ameriški barvni zgodovinski film „Samson in Dalila".

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

IŠČEM ŽENSKO za varstvo 13 mesecev starega otroka. Nudim tudi stanovanje in hrano po dogovoru. Slavka Brzin, Breg 15, Novo mesto.

IŠČEM k dvema odraslima osebama gospodinjsko pomočnico, ki bi imela veselje tudi do vrta. S. Pavlič, Strma pot 8, Ljubljana.

KUHARICO, lahko priučena ali pridno in pošteno dekle za delo v kuhinji, sprejme takoj v stalno zaposlitev gostilna Ela Mrežar, Celovška 418, Ljubljana-Šentvid. Oskrba v hiši. OD 1.500 din.

SLUŽBO DOBI DELAVEC v pohištvenomizarski stroki s kvalifikacijo ali brez nje. Na razpolago samsko stanovanje in hrana. Plača po pravilniku. Matko Kurnik, mizar, Sevnica, Savska 12, (telefon 74-191).

HRANO IN STANOVANJE nudim dekletu, ki bi pazila dva otroka v bližini Novolesa-Straža. Lahko tudi izmenično. Naslov v upravi lista (443/73).

SALON ADAM, NOVO MESTO, išče frizersko pomočnico in vajenko.

DELAVKA–LIKARICA dobi takoj zaposlitev v kemični čistilnici OBERČ v Novem mestu, Cesta kom. Staneta.

STANOVANJA

ODDAM SAMSKIMA fantoma opremljeno sobo s centralno kurjavo. Janko Dobovičnik, Dol. Kamence 76, Novo mesto.

PRODAM ENOSOBNO stanovanje. Alojz Pust, Partizanska 1a, Novo mesto.

ODDAM opremljeno sobo dvema fantoma. Naslov v upravi lista (438/73).

ODDAM opremljeno sobo samskemu moškemu. Naslov v upravi lista (440/73).

Motorna vozila

PRODAM NSU, TIP 110 SC, letnik 1967-68, odlično ohranjen, po ugodni ceni; Dulc, Stranje 7, p. Šmarješke Toplice.

PRODAM OPEL REKORD ali zamenjam za poltovornjak do 1000 kg. Anton Kump, Bršlin 1, Novo mesto.

PRODAM osebni avto WV, letnik 1964. Jože Bevc, Štatenberg 9, Trebelno.

PRODAM FIAT 750, letnik 1963. Dam tudi na obroke. Jože Planinc, Bučerca 27, 68270 Krško.

PRODAM AVTO ZASTAVA 1300 Standard z vgrajenim kasetnim magnetofonom Grundig. Avto je zelo dobro ohranjen ter ima prevoženih 14.000 km. Ogled vsak dan od 6. do 18. ure. Drago Papež, Pod gozdom 6, Črnomelj.

POCENI PRODAM moped T 12, letnik 1971, dobro ohranjen. Franc Štamfelj, Potov vrh 56, Novo mesto.

FIAT 750, letnik avgust 1968, ugodno prodam. Vprašati na telefon 21-437 v dopoldanskem času.

PRODAM

PRODAM 3.000 kg sena. Jože Kozina, Zalog 7, Novo mesto.

NOV LAHEK gumi voz (13, 14 in 15 col) prodam. Tome, Lavrica 14.

OTROŠKI VOZIČEK, malo rabljen, prodam po ugodni ceni 60 Ndin. Ponudbe pod šifro „60".

PRODAM MOTORNO KOSILNICO z žetveno napravo in obračalnik Sonce ter kupim traktorsko kosilnico za Ursus. Naslov v upravi lista (405/73).

MENJALNIK ZA FIAT 1100, starejši letnik, prodam po ugodni ceni 500 Ndin. Ponudbe pod šifro „1100".

PRODAM ELEKTRONSKO harmoniko Hohner. Dam tudi na obroke. Silvester Mihelčič, Črnomelj.

PRODAM prikolico za osebni avto. Matevž Aš, Straža 112.

PRODAM dve diatonični harmoniki in kompletno ozvočenje z garancijo. Pavle Malnarič, Krupa 15, Semič.

UGODNO PRODAM kosilnico Alpina, generalno popravljeno, kultivator Frezo Maček z BCS motorjem (skoraj nov) in mlatilnico Edlves, širina bobna 70 cm, ki dvojno čisti vsa žita. Vse v dobrem stanju. Jože Ivanetič, Omota 8, Semič.

PRODAM LAŽJO kobilo, staro 4 leta. Anton Vodopivec, Biška vas 23, Mirna peč.

PRODAM MOTOR SPAČKA, prevoženih 58.000 km, in prvo ter zadnjo premo s kolesom. Stane Hočevar, Cegelnica 73, Novo mesto.

PRODAM DELE za avto Škoda. Zadravec, 68351 Straža 9.

PRODAM VPREŽNO kosilnico, grablje in obračalnik v dobrem stanju. Alojz Pucelj, Dobruška vas 15, Škocjan.

POCENI PRODAM otroški voziček v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (417/73).

PRODAM 500 do 600 kostanjevih kolov za vinograd. Anton Osolnik st., Muhaber 12, Novo mesto.

UGODNO PRODAM dnevno sobo. Ogled od 15. do 16. ure. Naslov v upravi lista (425/73).

UGODNO PRODAM kopalno kad, bojler na kurjavo, umivalnik, električni in plinski štedilnik. Ivanka Brkič, Ul. talcev 12, Novo mesto.

PRODAM električni šivalni stroj v kovčku in 8 litrski Ekonom lonec. Žerjal, Koštialova 11, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno kosilnico BCS in vprežni mešalec. Ana Hrastar, Prelesje, Šentrupert.

PRODAVA kosilnico BCS, grablje Sonce 3 in 4, priključke za traktor Paskyali, kosilnico, plug, razširilec, standardno vrteči kardan; vse skupaj skoraj novo, šivalni stroj Singer, lepa starinska hrastova dvodelna vrata, novo dvokoritno nerjavečo kuhinjsko pomivalno mizo (120 x 50) in brusilni kamen 50 cm. Mali vrh št. 7 in 8, Mirna peč.

PRODAM OVCO z mladičem v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (439/73).

PRODAM STROJ za izdelavo zidne opeke in več vrst modelov, ter srednje težko enoosno prikolico nosilnosti do 3 tone. Vse v dobrem stanju. Franc Pavlin, Potov vrh 54, Novo mesto.

PO UGODNI CENI prodam orgle in diatonično harmoniko. Naslov v upravi lista (428/73).

PRODAM pletilni stroj znamke Passap, avtomatik. Marija Dular, Ilija Gregoriča 11, Krško.

KUPIM

KUPIM DOBRO OGRANJEN voziček za dvojčka. Naslov v upravi lista.

KUPIM RENAULT R 6, ohranjen. Naslov v upravi lista (388/73).

POSEST

NAJBOLJŠEMU PONUDNIKU prodam vinograd in zidanico. Vinograd je v Lubnu pri Birčni vasi. Marija Bojc, Dolenja vas 2 pri Ribnici na Dolenjskem

PRODAM NOVEJŠO vseljivo stanovanjsko hišo z garažo in vrtom v Grosupljem, Levstikova 12. Ogled ob sobotah od 14. do 16. ure.

PRODAM hišo z vrtom in hlevom po ugodni ceni. Ogled vsak dan. Karel Merčnik, 68275 Škocjan 39.

PRODAM STANOVANJSKO hišo z garažo in vrtom v bližini Ribnice. Ogled v popoldanskih urah. Anton Izlaty, Prigorica 60, Dolenja vas.

ODDAMO V NAJEM sadovnjak pri gradu Mala Loka pri Trebnjem v izmeri približno 2 ha. Ponudbe pošljite na Mestni arhiv, Ljubljana, Mestni trg 27.

PRODAM TAKOJ vseljivo hišo v Ribnici. Informacije na telefon 87-217, Ristivojevič, Ribnica.

PRODAM stanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem in še eno poslopje. Možna adaptacija hiše. Marija Planinc, Vojinska cesta št. 15, 68340 Črnomelj.

RAZNO

UPOKOJENEC brez otrok, s srednjo pokojnino, hišo z vodovodom in pralnim strojem želi spoznati dobrosrčno gospodinjo, po možnosti s šoferskim izpitom, staro od 45 do 55 let, upokojenko. Drugo po dogovoru. Ponudbe pod šifro „Pa lep pozdrav".

POROČNI PRSTANI! – Želite trajen in lep spomin? Poročne in okrasne prstane ter druge zlate izdelke dobite pri Otmarju Zidariču, zlatarju na Gosposki 5, Ljubljana (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10. odst. popusta!

ZAHVALE

Ob bridki izgubi naše drage žene, mame, stare mame in tete

JOŽEFE ZAGRAJŠEK
iz Dol. Boštajna

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo v velikem številu obiskali na domu in jo spremili na njeni zadnji poti, vsem darovalcem za vence in številne šopke cvetja, gospodu župniku za lepe poslovilne besede ter predsedniku Rdečega križa Alojzu Liscu. Hvala tudi vsem sosedom in znancem za pomoč, ki so jo nudili v tem bridkem času.

Žalujoči: mož Ivan, sinova Alojz in Ivan, ter hčerka Zofija z družinami, sestra Antonija, Nežka, Angela in Ana iz Amerike.

Po dolgi bolezni je v 80. letu starosti umrl naš dragi oče, ded in praded

ALOJZ KASTELIC
Brezarjev oče iz Malega vrha pri Mirni peči

Iskreno se zahvaljujemo vsem zdravnikom internega oddelka novomeške bolnice, ki so mu lajšali trpljenje v zadnjih petih mesecih, posebno pa se zahvaljujemo oddelčnemu zdravniku dr. Fornazariču, nečakinji Slavki in drugemu strežnemu osebju. Zahvalo smo dolžni tudi sosedom za vso pomoč, sorodnikom in znancem za darovano cvetje in vsem, ki so nam izrazili sožalje. Zahvaljujemo se tudi č. gospodu župniku za opravljeni obred in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in prekrili grob s cvetjem in številnimi venci.

Žalujoči: sinovi Janez, Alojz in Franc, hčere Slavka in Fani z družinami ter Mimi z možem Mali vrh, Vikrče, Mirna peč, Jablan 18. februarja 1973

Nenadoma nas je zapustila skrbna in dobra žena oziroma mama

URŠKA KUKAR
s Pristave 20

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so sočustvovali z nami Posebna hvala sovaščanom, ki so nam priskočili na pomoč in nam v najtežjih trenutkih stali ob strani. Zahvalo smo dolžni tudi gospodu župniku za tolažilne besede.

Žalujoči: mož Matija, bratje in sestre ter drugo sorodstvo.

Hvaležni pacient FRANC BLAŽIČ iz Štravberka pri Otočcu se najlepše zahvaljujem za uspešno zdravljenje dr. Janezu in Jožetu Kramarjevima, dr. Žuniču in drugemu strežnemu osebju kirurškega oddelka–septike, primariju dr. Mislejevi in strežnemu osebju rehabilitacijskega oddelka novomeške bolnice ter vsem, ki so me obiskovali med boleznijo.

Po dolgotrajni in mučni bolezni je preminila naša draga mama, stara mama in teta

MARIJA HRIBAR
iz Koroške vasi

Zahvaljujemo se vsem sosedom in sorodnikom za pomoč, Kemični tovarni Kočevje za podarjeni venec in izrečena sožalja ter vsem, ki so drago pokojnico spremili na zadnji poti. Hvala tudi gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoči: sin Jože in nečak Martin z družinama.

Ob boleči izgubi drage mame in stare mame

MARIJA PAVLIN
iz Češče vasi

se iskreno zahvaljujemo sosedom, ki so nam pomagali in z nami sočustvovali, vaščanom, znancem, prijateljem in sorodnikom ter kolektivu Tovarne zdravil Sinteza-Ločna in Zvezi borcev Novo mesto za podarjene vence in cvetje. Lepa hvala Ivanu Jarcu in Francu Zagorcu za poslovilne besede pri odprtem grobu ter Mimici Vovkovi iz Cegelnice, godbi in pevcem iz Novega mesta. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Žalujoči: sinova Vlado in Tone z družinama in drugo sorodstvo.

ČESTITKE

Dragi mami Mariji Juršič z Dolža 22 pri Novem mestu za njen 57. rojstni dan iskreno čestitajo in ji želijo še mnogo zdravih in srečnih let, enako tudi hčerki Danici za 5. rojstni dan. Hčerka Anica in Otto iz Muenchna in sin Stane Dilemburga.

Dragi mami, babici in prababici KATARINI KOKALJ iz Trnovca 7 za 80-letnico iskreno čestitajo sinova in hčere z družinami ter vnuki in pravnuki.

Ljubemu sinu JOŽETU ČRNOGOJU in njegovi ženi Pepci, ki živita v Avstraliji, iskreno čestitajo za god mama iz Jugoslavije. Vnukinji Kristini pa pošilja koš poljubčkov in vse lepo pozdravlja mama Ana Črnogoj, prav tako Golobovi.

PREKLICI

Milan Tršinar, Goriška gora 9, Škocjan, prepovedujem vožnjo, hojo, pašo in delanje kakršnekoli škode po moji parceli v Gabrniku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Lado Kotnik, Čužnja vas 29, Trebelno, prepovedujem vožnjo po travniku v dolinah pod Srednikom. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Marija Irt, Foersterjeva 11, Novo mesto, opozarjam Tilko Tekavec iz Foersterjeve 12, naj ne širi lažne govorice o moji družini, ker jo bom v nasprotnem primeru sodno preganjala.

Ivan Jevnikar, Otočec 21, prepovedujem vsak promet po mojem zemljišču, ki še ni odkupljeno za cesto, Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Danica in Vinko Pograjc, Dešeča vas 7, Žužemberk, prepovedujeva hojo in vožnjo po vseh parcelah, posebno na Tratah pri Francinovih. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

OBVESTILA

OBVEŠČAM CENJENE STRANKE, da zaradi bolezni do nadaljnjega ne sprejemam nobenega dela. Prosim za razumevanje. Janez Zupančič, krojač, Biška vas, Mirna peč.

KNJIGO, pozabljeno v vlaku Ljubljana-Metlika, dobite pri najditelju. Naslov v upravi lista (431/73).

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ružica Petek iz Klanjca – deklico; Dragica Petrovič iz Strmca – dečka; Ankica Harapin iz Ledine – Josipa; Terezija Bahč iz Radne – deklico; Ivana Hanaček iz Orehova – dečka; Kristina Bogovčič iz Laz – deklico; Marija Per iz Dramelj – Bojana; Marija Abram s Senovega – Romana; Ivanka Debogovič iz Trstenika – Tihomira; Danica Jakovina iz Bijele Gorice – Maria; Milena Agnič iz Novega mesta – Roberta; Veronika Škulj iz Bušeče vasi – Simono; Marija Lipej z Bizeljskega – Dorotejo; Cvetka Merlin iz Vel. Podloga – Martina; Karolina Gnidica iz Pečja – Mojco; Vera Budna iz Dobrave – dečka; Ivana Glogovšek iz Gor. Obreža – dečka; Andjela Kos iz Vel. Lipovca – dečka. – Čestitamo!

VAS ZANIMA LEP ZASLUŽEK?
IŠČEMO ZASTOPNIKA prav v vašem kraju!
Svoj naslov pošljite:
POMURSKA ZALOŽBA
69001
Murska Sobota
Kocljeva 7

V tem tednu vam priporočamo ogled in nakup kvalitetnih
– ženskih pomladnih kostimov po 250,00 dinarjev
– ženskih kril po 90,00 in 100,00 dinarjev
ter tudi vsega ostalega tekstilnega blaga v prodajalni
„Veletekstil" ČRNOMELJ

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Franc Turk, Marija Jaklič, Nada Nadu, Milka Smolič, Ivanka Štepec, Rezka Avsec, Franc Krakar, Alojz Medic, Alojz Šurla, Ivan Bohte, Jože Murn, Stane Kastelic, Jožefa Mavsar, Maksima Petrinčič, Jožica Florjančič, Jože Berkopec, Dušan Vašič in Jelka Kralj, člani Novoteksa, Novo mesto; Marija Mohar, Stanka Martinčič in Marica Strajnar, članice Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Jože Bašelj, kmet z Gornjega Kamenja; Jože Jerele, Jože Kopina in Franc Cečelič, člani IMV Novo mesto; Ivan Šuštaršič, Štefan Rozman in Miha Grošelj, člani Novolesa, Straža; Anton Kraševec, član Iskre, Novo mesto; Metod Tisovec, ključavničar iz Vavte vasi; Marija Šali, članica osnovne šole Vavta vas; Dušan Šepetavec, kmetijski tehnik iz Novega mesta; Franc Volf, član Roga, Novo mesto; Jože Mikec in Jože Rifelj, člana ŽTP sekcije za vzdrževanje prog, Novo mesto; Milena Vrščaj, članica splošne bolnice Novo mesto; Anton Zupančič, kmet iz Daljnege vrha; Janez Ferlič, delavec iz Novega mesta; Ivan Rozman, kmet iz Gornjega Globodola; Martin Bec, zidar iz Ločne; Ivan Ambrožič, kmet iz Šentjošta; Ivan Fabjančič, član Kovinarske, Krško.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

JOŽETA SINTIČA
iz Radne 2

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izraze sožalja in kakršnokoli pomoč. Iskrena hvala vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča družina Sintič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše žene, hčerke, sestre in tete

OLGE SAJE
roj. BARTOLJ

se iskreno zahvaljujemo sosedom, vaščanom, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje, podarili pokojnici vence in cvetje ter jo v velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivom Labod, IMV, ROG in Slaščičarni iz Novega mesta. Hvala tovarišu govorniku iz Laboda za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu, sindikatu Laboda in vsem uslužbencem za podarjeno cvetje, g. župniku pa za spremstvo na zadnji poti. Še enkrat hvala vsem in vsakemu posebej.

Žalujoči; mož Jože, oče, mama, sestra in brat z družinama.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jeke, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Štaidohar in Ivan Živič

UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačer, Marjan Moškon, Janez Pezelj, Jože Primc, Jože Splichal, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 2 din – Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 – DOLENJSKI LIST šteje med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon (068) 21-227 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10,00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

ČETRTEK, 22. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – dr. Jože Rihar: Enoletni rezultati preizkušnje čebeljih rodov. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Sestanek instrumentov. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Privška. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer – Ob 50-letnici smrti pisatelja Ivana Tavčarja. 22.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

PETEK, 23. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – Dr. Mirko Leskošek: Kaj bo letos novega na trgu z gnojili. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporačajo vam . . . 14.10 Za otroke, otroške pesmi! 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Operni koncert. 18.15 „Signali". 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Dorka Škoberneta. 20.00 Tekmovanje amaterskih zborov. 20.30 „Top–pops 13" 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 24. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Glasovi v ritmu. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Anton Robič: Kakšen napredek je bil dosežen lani pri organizaciji pospeševalne službe v Sloveniji. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Z ansamblom Iren Stars. 17.20 Gremo v kino. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z dobrimi znanci. 20.00 Plesni orkester RTV Ljubljana v Portorožu. 21.30 Zabavna radijska igra – Dr. Walter Gerteis: Inšpektor Jones pripoveduje. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA 25. FEBRUARJA 6.00 – 8.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli tobogan. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Še pomnite, tovariši . . . Andrej Pagon–Ogarev: Nekaj spominov na heroja Vojka-Janka Premrla. 10.25 Pesmi borbe in dela. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 10.45 – 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.10 Popularne operne melodije. 14.30 Humoreska tega tedna. 15.05 – 17.00 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Radijska igra – Jean Cocteau: „Ojdip in sfinga". 19.00 Lahko noč, otroci! 19,15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 26. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – Mag. Zvone Milič: Izkušnje s prevetrovanjem sena in nasveti. 12.40 Z Godbo milice iz Ljubljane. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne. 18.15 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe. 18.35 „Interna 469". 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Avgusta Stanka. 20.00 Ti in opera. 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 27. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Slovenske narodne pesmi. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – Inž. Jelka Hočevar: Spomladanska uporaba herbicidov na poljščinah. 12.40 Z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Z ansamblom Mar Keys. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.15 V torek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Mihe Dovžana. 20.30 Radijska igra – Ivan Tavčar-Borut Trekman: Grajski pisar 22.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 28. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – Inž. Branko Korbar: Pospeševanje razvoja gorskih kmetij. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Naša glasbena galerija. 18.15 Glasbene vinjete. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana. 22.15 S festivalov jazza.

vse od temeljev do strehe

SLOVENIJALES LJUBLJANA

VAM NUDI V SVOJIH POSLOVALNICAH:

VIŽMARJE, PLEMLJEVA 68
GOSP. RAZSTAVIŠČE, HALA D
DOMŽALE, A. SKOKA 20

ves gradbeni material, ki ga potrebujete pri gradnji hiše:

- BETONSKO ŽELEZO, CEMENT, IZOLACIJSKE MATERIALE, APNO, OPEKO, RAZNO KRITINO IN DRUGO;
- OKNA, VRATA, LADIJSKI POD–OPAŽE, PARKET;
- KERAMIČNE PLOŠČICE IN SANITARNO KERAMIKO
- PEČI ZA CENTRALNE KURJAVE, RADIATORJE IN CEVI;

INFORMACIJE DOBITE PO TELEFONU:
VIŽMARJE: 51-566, 51-881
GOSP. RAZSTAVIŠČE: 312-598
DOMŽALE: 72-397

OBIŠČITE NAS!

ČETRTEK, 1. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Slovenske narodne. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – Jože Kregar: Vrt v marcu. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam . . . 14.30 Sestanek instrumentov. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Zvoki z orkestrom Robert Haneli. 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19,15 Minute z ansamblom Jožeta Kampiča. 21.00 Literarni večer. 22.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 22. FEBRUARJA: 16.00 – 16.15 Napoved programa, poročila in turistični napotki. 16.15 – 16.30 Nove plošče RTB. 16.30 – 16.45 Pred referendumom smo obiskali učence osnovne šole v Globokem. 16.45 – 17.00 Mala šola avtomobilizma in obvestila ter reklame. 17.00 – 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 24. FEBRUARJA: 16.00 – 16.30 Pol ure za pop glasbo. 16.30 – 16.45 Voščila. 16.45 – 17.10 Radijska univerza: Kako naj otroci bero knjigo. 17.10 – 17.20 Kuhajte z mano. 17.20 – 17.40 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodija za vas. 17.40 – 18.00 Za naše najmlajše: Medvedek Pu – ter – skladbica iz brežiške glasbene šole.

NEDELJA, 25. FEBRUARJA: 10.30 Domače zanimivosti – Kaj in v kolikšni meri kontrolirajo delavci (ob akciji Zveze komunistov in sindikatov v brežiški občini) – Za naše kmetovalce: Iz dejavnosti obrata za kooperacijo pri AGRARII Brežice – Nedeljski zapis: Z referendumom bomo reševali tudi probleme zdravstva – Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00 – 15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 27. FEBRUARJA: 16.00 – 16.15 Napoved programa in melodije z ansamblom Maksa Kumra. 16.15 – 17.15 Poročila, Jugoton vam predstavlja, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, Obvestila in reklame ter filmski pregled. 17.15 – 17.30 Tedenski športni komentar. 17.30 – 18.00 MLADINSKA ODDAJA.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 25. FEBRUARJA: 10.30 Reklame in oglasi – Po domače – Kako naši občani ocenjujejo osnutka zakonov o zemljiščih in dedovanju kmetij (reportažni zapis) – Zabavna glasba z uganko – Nedeljski intervju (pogovarjali smo se s predsednikom Temeljne kulturne skupnosti Sevnica – Tonijem Korenom) – Za vsakogar nekaj. 12.30 Poročila – Čestitke in pozdravi naših poslušalcev. 15.00 Zaključek oddaje.

SREDA, 28. FEBRUARJA: 16.00 Poročila. 16.10 Reklame in oglasi. 16.30 Kotiček za šoferje. 16.40 Iz sveta resne glasbe. 16.55 Disco klub brez imena. 17.20 Zaključek programa.

SOBOTA, 3. MARCA: 16.00 Sobotni vrtiljak. 16.15 Pet minut za predsednico sekcije za družbeno aktivnost žena pri OK SZDL Sevnica – Zinko Gabričevo. 16.20 EPP. 16.30 Poročila. 16.40 EPP. 16.45 Mini anketa (žene imajo besedo). 17.00 Zaključek in napoved sporeda za nedeljo.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 22. FEBRUARJA: 9.35 TV v šoli (Zg) – 10.30 Angleščina (Zg) – 10.45 Nemščina (Zg) – 11.00 Francoščina (Bg) – 14.45 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 15.40 Angleščina – ponovitev (Zg) – 15.55 Nemščina – ponovitev (Zg) – 16.10 Francoščina – ponovitev (Zg) – 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) – 17.45 Verne-Kohout-V 80 dneh okrog sveta II de. (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Druščina Jehu – serijski film (Lj) – 18.55 Poljudno znanstveni film (Lj) – 19.45 Risanka (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) – 20.40 Četrtkovi razgledi (Lj) – 21.30 Serijska oddaja (Lj) – 22.20 Werner Ekg: Kitajski slavček – balet (Lj) – . . . . Poročila (Lj)

PETEK, 23. FEBRUARJA: 9.30 TV v šoli (Zg) – 11.00 Angleščina (Bg) – 14.40 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 16.10 Angleščina – ponovitev (Bg) – 16.50 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) – 17.45 Kuhinja pri violinskem ključu (Lj) – 18.05 Risanka (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Profesor baltazar, barvna risanka (Lj) – 18.40 Vzgojni problemi: (Lj) – 18.50 Pet minut za boljši jezik (Lj) – 18.55 Mozaik (Lj) – 19.00 Kratek film (Lj) – 19.15 Naš ekran (Lj) – 19.45 Risanka (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) – 20.30 Iz zakladnice slovenske književnosti: Kralj Lear – I. del filma (Lj) – 21.40 XXI. stoletje (Lj) – 22.05 Midem – barvni posnetek iz Wiesbadna (Lj) – 23.05 Poročila (Lj)

SOBOTA, 24. FEBRUARJA: 9.35 TV v šoli (Zg) – 11.00 TV v šoli (Sa) – 17.20 Maroško – serijski film (Lj) – 17.45 Obzornik (Lj) – 18.00 Hokej Olimpija: Jesenice – prenos pribl. (Lj) – 20.10 Cikcak (Lj) – 20.15 TV dnevnik (Lj) – 20.40 3-2-1 in TV barometer (Lj) – 20.45 Zakaj bi veselo na peli (Lj) – 21.45 Humoristična oddaja TV Beograd (Lj) – 22.15 Arsene Lupin – serijski barvni film (Lj) – 23.05 TV kažipot (Lj) – 23.15 Poročila (Lj)

NEDELJA, 25. FEBRUARJA: 8.50 Po domače z ansamblom Mihe Dovžana (Lj) – 9.20 Mestece Peyton (Lj) – 10.12 Kmetijska oddaja (Zg) – 10.55 Mozaik (Lj) – 11.00 Otroška matineja: Mladinski serijski film, Gvajana, dežela voda (Lj) – 11.50 Poročila (Lj) – 11.55 Delavski amandmaji – II. oddaja (Lj) – 12.25 TV kažipot (Lj) – Nedeljsko popoldne (Lj) – 18.05 Poročila (Lj) – 18.10 Sol zemlje – ameriški film (Lj) – 19.45 Risanka (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.30 3-2-1 in Tv barometer (Lj) – 20.35 Šoferji – serijska oddaja (Bg) – 21.30 Midem 73 – odlomki s festivala v Wiesbadnu (Zg) – 21.45 Športni pregled (JRT) – 22.15 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 26. FEBRUARJA: 9.05 Odprta univerza (Bg) – 9.35 TV v šoli (Zg) – 10.30 Angleščina (Zg) – 10.45 Nemščina (Zg) – 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) – 14.45 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 15.40 Angleščina – ponovitev (Zg) – 15.55 Nemščina – ponovitev (Zg) – 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) – 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) – 17.45 Zvonček palček – oddaja TV Zagreb (Lj) – 18.05 Risanka (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Gvajana, dežela voda – serijski barvni film (Lj) – 18.55 Mozaik (Lj) – 19.00 Mladi za mlade (Bg) – 19.45 Risanka (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 in Tv barometer (Lj) – 20.30 S. Shneider: Smrt – Bela kost – drama (Zg,Lj) –21.30 Monitor: Ribiška družina (Lj) – 22.35 Poročila (Lj)

TOREK, 27. FEBRUARJA: 9.35 TV v šoli (Lj) – 10.40 Ruščina (Zg) – 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) – 14.45 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 15.55 Ruščina – ponovitev (Zg) – 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) – 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) – 17.15 Delavski amandmaji – ponovitev II. oddaje (Lj) – 17.45 E. Peroci: Očala tete Bajavaje – barvna oddaja Srečni metulj (Lj) – 18.00 Risanka (Lj) – 18.05 Obzornik (Lj) – 18.20 Colegium musicum – barvna oddaja TV (Bg,Lj) – 18.55 Mozaik (Lj) – 19.00 Industrijska hrana za dojenčke – oddaja iz cikla Prehrana za dojenčke (Lj) – 19.20 S kamero po svetu: Naš cilj je bil Makalu II. (Lj) – 19.45 Risanka (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) – 20.30 Diagonale (Lj) – 21.20 E. A. Poe: Sod amontilada – barvna TV nanizanka (Lj) – 22.45 I. Thorwald: Stoletje kirurgov (Lj) – 22.10 Poročila (Lj)

UHF – oddajnik Krvavec: 17.40 Poročila (Zg) – 17.45 Mali svet (Zg) – 18.15 Kronika (Zg) – 18.30 Znanost (Bg) – 19.15 Feljton (Zg) – 19.45 Propagandna oddaja (Zg) – 20.00 TV dnevnik (Zg) – 20.30 Dokumentarna oddaja (Bg) – 21.15 Serijski film (Bg) – 22.05 TV dnevnik (Zg) – 22.25 Glasbena oddaja (Sa)

SREDA, 28. FEBRUARJA: 8.20 TV v šoli (Zg) – 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) 16.50 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) – 17.05 Mačkon in njegov trop (Lj) – 17.30 TV obzornik (Lj) – 17.45 Košarka Jugoplastika: Mobil 4 (Milano) prenos iz Splita, v odmoru propagandna oddaja (Zg,Lj) – 19.15 Vaš šlager sezone (Sa) – 19.45 Risanka (Lj) –19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) – 20.30 Moč zla – celovečerni film (Lj) – 21.40 Bratislava: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju, tekmovanje parov, barvni prenos (EVR–Lj) – 23.15 Poročila (Lj)

ČETRTEK, 1. MAREC: 9.35 TV v šoli (Zg) – 10.30 Angleščina (Zg) – 10.45 Nemščina (Zg) – 11.00 Francoščina (Bg) – 15.40 Angleščina – ponovitev (Zg) – 15.55 Nemščina – ponovitev (Zg) – 16.10 Francoščina – ponovitev (Bg) – 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) – 17.30 Verne-Kohout: V 80 dneh okrog sveta – II. del (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Druščina Jehu – serijski film (Lj) – 18.55 Mozaik (Lj) – 19.00 Nikolaj Kopernik – film (Lj) – 19.35 Kratek film (Lj) – 19.45 Risanka (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) – 20.40 Četrtkovi razgledi (Lj) – 21.30 Bratislava: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju – barvni posnetek in prenos tekmovanja žensk (EVR-Lj) – 22.30 Festival zabavnih melodij – posnetek iz Opatije (Zg) – 23.30 Poročila (Lj)

UHF – oddajnik Krvavec: 17.40 Poročila (Zg) – 17.45 Otroški spored (Zg) – 18.15 Kronika (Zg) – 18.30 Narodna glasba (Zg) – 19.00 Panorama (Zg) – 19.45 Propagandna oddaja (Zg) – 20.00 TV dnevnik (Zg) – 20.30 Krog (Zg) – 21.15 Spored italijanske TV (Bg,ZgII.)

Fran S. Finžgar: 9

SILVESTER

„So, nič ne tajim. Ampak to je bilo že davno."

Silvester je hudomušno pomežiknil, se nasmehnil in dostavil: „Takih pridig, gospod, nemara več vem ko vi!"

„Psst!" sem zapretil Silvestru s pratom. „Pustiva to! Povejte mi rajši, zakaj pa pri sodbi niste povedali o popotniku, od katerega ste kupili čižme. Potem bi ne bili obsojeni."

Ob tem vprašanju se je Silvester zravnal za čudo visoko. Nekoliko nagnjeno glavo je sunkoma dvignil, ustnice so se mu zaprle, preden je prišla beseda iz ust. Zdelo se mi je, da so se celo ščetinasti beli lasje naježili v divjem srdu.

Po kratkem molku je odgovoril skoraj hripavo.

„Grehoten človek sem in dosti dolga je bila moja spoved, ko sem pred kratkim ležal na smrt bolan v bolnišnici. Toda najgršega greha nimam na vesti in ga ne bom imel nikoli. Judežev delež ni moj delež!"

„Med vami, ki ste zaznamovani, vlada torej resnična bratovska ljubezen, kakor je sicer ni mnogo na svetu. Je vendar tudi v vašem stanu nekaj vzvišenega, je ljubezen, ki trpi za brata celo krivico."

„Je!" Tak je bil kratki odgovor Silvestra, ki je sedel še vedno ponosno zravnan, kakor bi izzival, češ tu je tista poštenost v moji duši, ki še ni bila ranjena in ne more nikoli biti.

„Lepa je ta ljubezen in občudovanja vredna. Kje je njen izvor, kaj sodite, Silvester?"

„V trpljenju!"

Za hip sva oba molčala. Silvester je prvi izpregovoril in vneto dokazoval, da je trpljenje edina veriga, ki veže ljudi, da drže, kakor bi bilo pribito, in ne izpuste, naj jim gre za kri in za glavo.

„Poznam tiste marnje, ki jih vse križem pišejo po svetu, da se prično nebesa, ko bomo vsi siti in bogati. Nikoli ne bomo učakali tega paradiža. Zakaj za paradiž je prva roža ljubezen, in to taka ljubezen, ki ni samo na koncu jezika, ampak je napisana na žuljih roke in na utrujenem hrbtu. Take ljubezni pa pri presitih ljudeh ni in je ne bo."

„Torej včasih že okušate košček paradiža, kadar ste lepo v ljubezni med seboj."

„Da, pa recite, kar hočete. Vselej, kadar sem sam prestradan razdelil zadnji vihar in ga dal polovico tovarišu, se mi je srce tako sladko smejalo, da tega smeha noben bogataš za suho zlato ne kupi. Ni naprodaj! To pa tudi rečem, ko bi me bili po krivici gnali na vislice, bi ne bil občutil tolike grenke žalosti, kakor sem jo občutil, ko sem naletel na izdajalca med nami."

„Na izdajalca? Torej med vami tudi?"

„Ni jih mnogo, so pa! Ali naj vam povem še to zgodbo?"

Silvester in jaz – oba sva se ozrla na uro.

„Povejte!"

„Takale je bila."

Lepega pomladnega dne je Silvester delal kot kaznjenec na nekem vrtu. Od zemlje, ki jo je razgrebal, je puhtel čudovit vonj po svobodni ravnini, po sončnem logu, po ravnem dehtečem polju. Nad njegovo glavo je brstelo listje, po vejah so svatovali ptiči, glasno razposajeni. Iz zemlje je kalilo seme, pod nebom so pa pluli jadrni oblaki – soncu naproti.

Silvester je kopal in razgrebal kakor mrtev stroj. Njegove misli pa so vasovale pri pticah na drevju, njegovo srce je koprnelo in neukročene želje so hitele pod nebom za bežečimi oblaki. Zgrabilo ga je nenadoma. V jutru ni nič mislil na to; ali sedaj mu je lopata zastala. Ozrl se je naokrog. Paznik je dremal ob izpraznjeni steklenici . . . Prostost! je zahrepenelo in zakričalo njegovo srce. Zazdelo se mu je, da se mu razvijo peruti, da bo bežal z oblaki in zapel s pticami.

Nič več ni premišljal, nič več se ni oziral na paznika. Skočil je čez zid in bežal po razoranem polju proti gozdu. Ljudje so ga videli, pa so se oprli na motiko in na rovnico ter ga veselo gledali. Nihče mu ni zastavil pota, nihče ni zamahnil proti njemu z orodjem. Šele pri gozdu mu je nekdo z dvignjeno roko zastavil pot. Toda begunec ga je podrl na tla, kakor vihar, ki ne vpraša za pot, ter utonil v temnem smrečju.

Po dolgem begu je Silvester omahnil na rjavi mah v skritem zatišju mračnega gozda. V srcu je donela pesem o prostosti in kljuvala bojazen pred zasledovalci. Znočilo se je. Niso ga izsledili. Begunec se je dvignil, kakor se dvigne lev na večer in pretegne naležane ude, da gre za plenom. Tudi Silvester je šel za plenom – za najlepšim – za svobodo, ki si jo bo moral sedaj priboriti.

Tri tedne je begal po gozdovih, spal podnevi v kotanjah in špiljah, se hranil s koreninicami in izprošenim koscem kruha, ponoči pa bežal kakor volk po šumah in samotnih potih.

In ubežal je preko meje in se utaboril med drvarji v sredi Bosne.

Tri leta so minila. Dosti je imel dela in dosti skrbi. Toda človeško srce ni nikoli zadovoljno.

Begunec je utekel ječi, pa se je moral sam zapreti, ne za zid, ampak v črno šumo. Kadar koli so njegovi tovariši navezovali popotne sveznje, da gredo domov, do rodne zemlje, da se objamejo s svojimi, kadar so le-ti veselo zapeli in odrinili, tedaj je obšla Silvestra žalost, da je segel po žganici in se napil do nezavesti. Tako je topil žalost, in jo moril. Toda vsak mesec in vsako leto je glasno kričalo v njegovem srcu po domovini. Kadar je poslušal, kako so tovariši ob večernem ognju z ljubeznijo pripovedovali drobne novice o domu, tedaj se je Silvestru vselej s silo zahotelo proč in nazaj, da vidi domovino, da se nasmeje s tistim smehom, ki ga ni nikjer drugod, da se nasluša govorice, katere ga je naučila mati.

Portret tega tedna

Čez lužo po spoznanje

Umirila se je zemlja, počiva pod belo odejo mokrega snega in čaka na pridne roke. Sonce se že pritiplje skozi meglene koprene, tali sneg in odganja zmrzal.

Cesta proti Gabrju je poledenela, v osojnih ovinkih pod krošnjami bukev je še precej snega, da kolesa živo zaplešejo. Otroci gredo v šolo, kepajo se vsi nasmejani in gledajo v mastne zaplate zemlje, če so prvi zvončki že pregnali mraz.

Jože Ambrožič je bil predvčerajšnjim star 84 let. Postavil se je pred objektiv aparata, da si niti dihati ni upal, kaj šele govoriti. Samo oči so begale z enega predmeta na drugega, če je vse prav.

Andrejčkov oče – ime je dobil po vnuku Andreju, s katerim sta velika prijatelja – je v ameriških usnjarnah koval svojo ljubezen do zemlje in domovine. Ko je bil star 16 let, je bil na ladji, ki se je iztrgala iz domače luke. 14 let svojega življenja in svojih žuljev je pustil tujcem. „Dobro sem zaslužil, toda trdo sem moral delati in stiskaško varčevati . . .“

Iz Brusnic je bil doma, oženil se je v Gaberje. Onstran luže je zaslužil toliko, da je lahko obnovil požgani dom. Skedenj je od takrat še dvakrat gorel.

Zima je, starčkove roke so mrzle in njegov pogled žalostno zre skoz okno na polja. Kmet je bil po duši in po srcu in še zadnjo jesen je ob lepem vremenu stopil na njivo pokazat, kako so delali včasih in kako je prav.

„Vsega skupaj imamo sedem hektarov zemlje in par volov. Včasih je bil hlev poln, zdaj pa sva sama in sva bolj slaba delavca!“ pritegne hči Francka, ki živi s svojo hčerko Majdo pri očetu. Moža je že pred leti ubila strela.

„Slab sem, slab,“ pritrdi še Andrejčkov oče, „leta so prišla leta . . .“ V teh dolgih zimskih večerih, ko ura prazno tiktaka čas, uide očetu spomin na delo v ameriških „lederfabrikah“, na težke dni življenjskih preizkušenj. Usoda ga ni božala; v partizanih mu je padel najmlajši sin.

Ambrožič se potem spomni, kako so bežali v hosto, ko so šli Italijani nad Gabrje. Jezno se mu zasvetijo oči, ko pove, da so krompir, še ves nezrel, kar populili, da so koruzo obsekali, fižol podrli . . . Za kmetovo vest je to zločin nad zemljo, nad njeno rodovitnostjo in prvobitnostjo. To, da so Italijani razkopali vse po hiši, ga ne moti toliko.

Andrejčkov oče se pritožuje, da mu pešata sluh in vid. Ko bo spomladi spet stopil med zorane brazde, med dišečo prst, ko bo sonce obsijalo gnoj, tedaj bo spet oživel kot prejšnje pomladi.

„Sama sva, sama,“ zamrmra v sive brke, kot da ne more verjeti, da dva njegova otroka preživlja tovarna in ne zemlja. Kajti zemlja, na kateri je živel in s katero je še danes tako povezan, ima po njegovem tako široko srce, da bi brez težav preživljala vso družino.

Petelin je zakikirikal na kupu gnoja pod skednjem, zamolklo so zaječale deske starega hodnika, ko smo se poslovili. Jože Ambrožič je ponudil roko v slovo. Le njegove oči so se živo zazrle proti soncu . . .

J. SPLICHAL

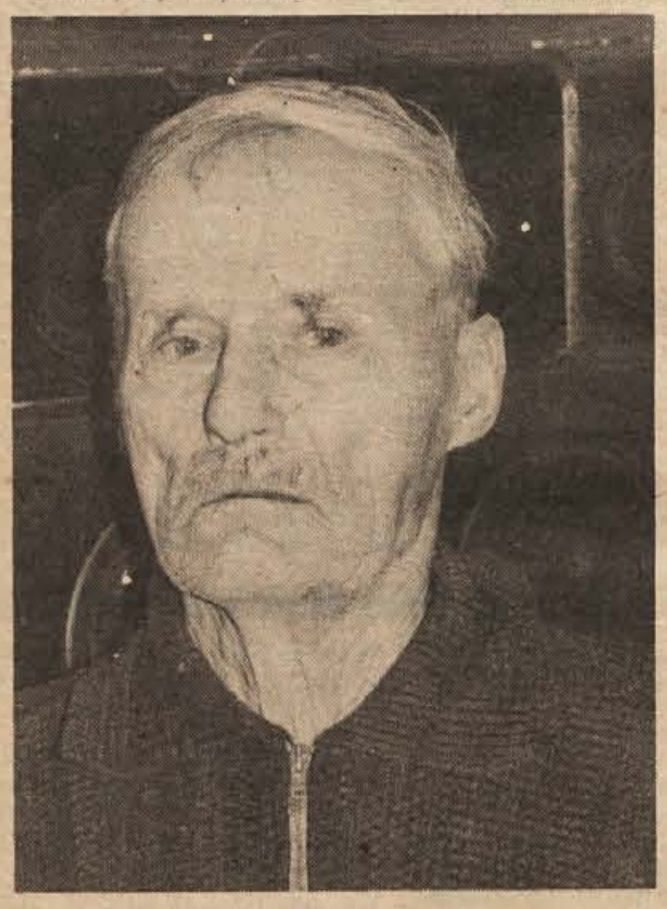

Organizacijski odbor „Kmečke ohceti 73“ je zaupal prevoz nevestine bale moškemu pevskemu zboru iz Ribnice. Prireditev bo 25. maja ob 16. uri v Ribnici. Ta odločitev pomeni izredno priznanje ribniškemu moškemu pevskemu zboru, ki je doslej vedno sodeloval na Kmečki ohceti v Ljubljani. Za ribniško občino in njeno prebivalstvo je to velika odgovornost, hkrati pa nadaljevanje folklornih tradicij. Prevoza bale se bo udeležilo vseh 16 poročnih parov Kmečke ohceti. To je priložnost, da bosta pokazala svoje organizacijske sposobnosti turistično društvo in krajevna skupnost. Organizatorja bosta s skupnimi močmi poskrbela, da bo Ribnica za to svečanost dobila tudi lep videz. Na sliki: ribniški pevci so s krošnjami nastopali tudi na ribniških festivalih in na kmečkih ohcetih v Ljubljani (Foto: D. Mohar)

»Tovarišica, Binca je mrtva«

V GLOBOKEM PRI BREŽICAH JE ŠOLSKA TABLA UBILA 9-LETNO ALBINCO

Petek, 16. februarja. V osnovni šoli v Globokem pri Brežicah se je ob enih popoldne zbrala pri pouku druga izmena. V drugem razredu je namesto bolne razredničarke Amalije Dirnbekove poučevala Ivanka Verstovšek. Tri minute pred koncem prve ure, ki jo zvonec naznani ob 13. uri in 45 minut, je učenka Binca Kene prosila, če sme na stranišče. Dobila je dovoljenje in odšla iz razreda v pritličju v prvo nadstropje, tam pa jo je doletela smrt.

Učiteljici Anica in Hermina Hotkóva sta pripovedovali, da ob prihodu v prvo nadstropje Binca ni zavila na desno proti stranišču, ampak se je obrnila na levo, kjer je bila na steno hodnika začasno prislonjena tabla. Tja so jo umaknili dobre pol ure prej iz učilnice, ki jo obnavljajo. Sklepajo, da je Binca hotela s kredo nekaj zapisati, ko pa je odprla krilo table, je ta z vso težo zgrmela nanjo tako nesrečno, da je bila deklica na mestu mrtva.

Tisti dan so imeli na šoli parketarja Bambiča iz Kraške vasi; v učilnici v prvem nadstropju je oblagal stene z lesom. Pri delu je žagal s cirkularko, premetaval deske in povzročal precejšen hrup. Ko se je na hodniku prevrnila tabla, je stopil k vratom, videl tablo na tleh, ni pa zaslutil nesreče, zato je delal naprej.

Medtem je že zvonilo. Sošolci ponesrečene učenke so šli na stranišče in jo s stopnic opazili negibno pod tablo. Brž so začeli klicati: „Tovarišica, Binca je mrtva!“. Učitelji so bili na mah skupaj, dvignili so tablo, poklicali zdravnika in rešilni avto. Oba sta bila v dobrih desetih minutah v šoli, toda za ponesrečenko ni bilo več pomoči. Binca je bila odlična učenka in navdušena pevka v šolskem zboru. Še tisti dan je bila pri pevski vaji. Obiskovala je tudi glasbeno šolo v Brežicah, kjer se je učila igrati na klavir. Doma so še trije otroci, vsi mlajši od nje. Oče je zaposlen pri Pionirju kot tesar, mati je gospodinja.

J. T.

Na šolskem dvorišču v Globokem dva dni pred tragičnim dogodkom. Na sankah sedijo od leve na desno: Albinca Kene, sošolka Jana Verstovšek in Branka Kene, sestrica ponesrečene učenke. Imeli so športni dan in namenjeni so bili v Pečice, kjer so se smučali in sankali. (Foto: J. Teppey)

PUSTNE NORČIJE V ŠENTJERNEJU

Letos so priprave za praznovanje pusta v Šentjerneju, kot kaže, dosti bolj resne kot prejšnja leta. Iz pogovorov je razvidno, da pripravljajo posamezniki pester in bogat program, ki bo razveselil prav vsakega puščobneža. Veliko organizatorji sicer nočejo povedati, tako da bo presenečenje kar največje.

Nekateri pa smo videli, da pripravljajo velikanskega petelina, šentjernejski simbol. Verjetno ga bodo postavili na trgu, pred njim pa se bo, kot pravijo, postavil ves šentjernejski pustni sprevod, ki bo izvajal program. Baje nekateri delajo tudi take maske in druge pustne rekvizite, ki jih ves vesoljni svet še ni videl.

Mački nad gade

V Metliki je zadnje predpustne tedne vse tiho in mirno, medtem pa Gradačani ne spijo. Ustanovili so novo društvo z naslovom „Gradaški mački“, imajo svoj grb in legitimacije. Letošnjo pustno nedeljo, 4. marca, bo Gradac priredil karneval skozi vas.

To, kar je zmogla Metlika več let in je tako neslavno propadlo, kanijo postaviti na noge Gradačani. Glavna mačja kuhinja je v Dimovi hiši. Firbcev in vohljačev ne vidijo radi, čez prag ne puščajo nikogar, iz dobro poučenih krogov pa se je le izvedelo, da v delavnici namesto nagrobnih spomenikov lahko vidiš maske.

Ker vaščani tudi vozove pridno popravljajo in čistijo, je sklepati, da bo karneval „pokreten“. Če pri Dimovih vprašaš, kaj bo, pa se stari in mladi odrežeta: „Šest skupin, družbeno aktualnih, glavno pa bo: kako gradaški mački požirajo metliške gade in belouške.“

Zmagal Branko

Na drugem ŠAHOVSKEM MUZIKALU, ki je bil pretekli petek v Kočevju, je v kvizu znanja zmagal Branko Kirasič, ki je zbral 31 točk, Lojze Kovač pa si je priboril 23 točk. Boj je bil zanimiv in napet, saj sta se v začetku oba pogosto menjala v vodstvu. Šele proti koncu je mali Branko, za katerega odločilno prednost. Kot gostje večera so nastopili pesnik Janez Menart, operna prvaka ljubljanske opere Ladko Korošec in Sonja Hočevarjeva, ki ju je spremljala pianistka Milena Trost, šahovski velemojster Vasja Pirc, na kitaro pa je zaigral dve skladbi domačinka Mira Klun. Vsi nastopajoči, posebno še Ladko Korošec, so poželi velik aplavz. Dvorana je bila spet popolnoma zasedena.

Na sliki: Ladko Korošec in Sonja Hočevarjeva sta pretekli petek navdušila poslušalce v Šeškovem domu v Kočevju. (Foto: F. Brus)

DOBRI ČASI V ČRMOŠNJICAH

V nedeljo, 11. februarja, je bilo v Črmošnjicah prvenstvo šol iz črnomaljske občine v veleslalomu.

Cicibani: 1. Plečko 38,0, 2. Dorniš 41,3; 3. Satošek 51,5; mlajši pionirji: 1. Rade 31,9; 2. Satošek 33,2; 3. Štubler 33,3; starejši pionirji: 1. Horvat 35,0; 2. Šmuc 36,2; 3. Dorniš 41,0; mlajši mladinci: 1. Lorkovič 30,8; 2. Radovič 30,9; 3. Fabjan 31,2; mladinci: 1. Hudelja 29,6, Hrovatič 33,0; 3. Bucik 45,0.

Težki koraki. (Foto: inž. Janez Černač)

Zlata medelja Černaču

Šele te dni je kočevski fotoamater inž. Janez Černač zvedel, da je prejel prvo nagrado in zlato medaljo za fotografijo „Težki koraki“, ki jo je poslal na republiško razstavo fotografije o lovu in varstvu narave v Maribor že lani. Ta razstava je bila hkrati z lovsko razstavo, ki je bila odprta od 7. do 14. oktobra.

Natečaja se je udeležilo 18 avtorjev z 215 črno-belimi fotografijami in 5 avtorjev s 13 barvnimi slikami. Na razstavi sta Kočevje zastopala Lado Švigelj s štirimi barvnimi diapozitivi in inž. Janez Černač z dvema diapozitivoma in dvanajstimi črno-belimi fotografijami. Za fotografijo „Težki koraki“, ki prikazuje jelena damjaka v snegu, je prejel inž. Černač prvo nagrado 1.000 din in zlato medaljo.

Prva nagrada in zlata medalja pomeni izreden uspeh za kočevskega lovca in fotoamaterja, ki bo gotovo ugodno odmeval tudi med mlajšimi foto in kino amaterji v Kočevju. Lov s fotografskim aparatom in s filmsko kamero dobiva ne le med lovci, temveč tudi med drugimi foto-kino amaterji vedno več privržencev. Tako amaterji posredujejo slike divjadi tudi tistim občanom, ki je v naravi ne morejo opazovati.

FRANCE BRUS

PRIŠLI BODO, BODO

Delal je vrsto let kot konj, potisnjen v stran. Brez njega se ni v podjetju nič pripetilo. Delal je dopoldne, se potil popoldne, ko so drugi že zdavnaj počivali, odšli na deželo ali si gradili hiše. Vse svoje moči, svoje upe in cilje je daroval tovarni. Večkrat je govoril:

„Grem v našo tovarno. Grem med naše, svoje ljudi.“

In prihajal je vesel, nasmejan kot otrok, ki so mu kupili najljubšo igračo. Veselil se je uspehov podjetja; imel jih je za svoje uspehe. Žalosten je bil, ko je kaj zaškripalo; neuspehe v tovarni je štel za svoje spodrsljaje. Spominjam se, da je bil solzen, ko so odpirali nove obrate.

„Spet smo bogatejši, bolj razviti!“ je govoril sam zase in bil najbolj vesel daleč naokoli. Pozno zvečer so dan za dnem po tlaku odmevali tam od tovarne njegovi trudni koraki, četudi je imel šiht le do dveh.

Nato ga je stisnilo. Sirena rešilnega avtomobila je razparala zrak in zjutraj se je zbudil v beli bolnišnici belega mesta. Ko se je oni dan pogledal v zrcalo, je bil videti razoran, oči udrte kot dva črna ogla, nos štrleč. Roke, nekdaj močne in žilave, so nemo ležale poleg njegovega izmozganega telesa. Zavedel se je, da se je sok njegovega telesa izcedil, da je s pomočjo njegove moči zraslo podjetje. Bil je srečen, ker je vedel, da to ljudje vidijo in da mu bodo hvaležni . . .

„Sončna nedelja. Bolniška soba je zaživela. Od povsod prihajajo ljudje: ženice s pisanimi rutami na glavah in s polnimi jerbasi, očanci, ožgani od sonca na polju, otroci. Postelje, na katerih ležijo bolni, se vzdramijo in videti je, da so ljudje od zunaj prinesli v to belino novo življenje. Govorjenje, smeh, pozdravi, stiski rok, želje po zdravju, obljube, laži. Vsakdo je dobil košček sonca, kanček upanja. Okoli njegove postelje ni bilo nikogar. Prišli bodo, drugo nedeljo. Veliko jih bo prišlo. Tudi gospod direktor bo prišel. Potrepljal ga bo po rami, se nasmehnil in rekel: „Drži se, korenina! Hvaležni smo ti za vse, kar si storil za nas, za nnaše podjetje!“

Prišla je druga nedelja, minila tretja in četrta, a k njegovi postelji ni bilo nikogar . . . Niso pozabili name, ne tega niso mo gli. Morda imajo težave, a prišli bodo, da, morajo priti . . .

Dolgo je zvonilo. Z enim zvonom, ker je tako cenejše. V sončnem dnevu sta konja nemo vlekla voz s krsto in le kočijaž je pretrgal molk z glasnim priganjanjem konja. Nobenega venca, nobenega govora, nobene solze, nobene zahvale.

Grobar je odvrgel lopato, si nataknil na glavo kapo in z urnimi koraki stopil proti domu. Tudi on ni imel časa. Pokvaril se mu je pralni stroj in vsak hip bo prišel mehanik. Brez pralnega stroja pa se danes težko živi.

TONI GAŠPERIČ